

Medlemmer i Bodø kommunes kontrollutvalg

INNKALLING TIL MØTE I KONTROLLUTVALGET

Møtedato: Torsdag, 1. juni 2023, kl 09.00

Møtested: Oppmøte Salten Brann IKS, Albertmyra 09.00 for Virksomhetsbesøk
Behandling av saker: Møterom Formannskapetssalen, Bodø rådhus, 10.30

SAKSLISTE

Saksnummer	Sakstittel
29/23	Godkjenning av protokoll fra kontrollutvalgets møte 25. april 2023
30/23	Redegjørelse fra administrasjonen: Om kommunens feieavgift
31/23	Oppfølging av bystyrets vedtak - Forvaltningsrevisjon barnevern (2. gangs behandling)
32/23	Bestilling av forvaltningsrevisjon / undersøkelse Tvistesaker
33/23	Oppstart risiko- og vesentlighetsvurderinger, planarbeid forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll
34/23	Orienteringer fra revisjon og sekretariat
35/23	Eventuelt

Eventuelle forfall bes meldt leder eller sekretariat (470 37 452)

Bodø, 25. mai 2023

Espen Rokkan (s)
Leder kontrollutvalget

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

Kopi sendes: Ordfører, kommunedirektør, Salten kommunerevisjon IKS, varamedlemmer i kontrollutvalget til orientering (eventuell innkalling skjer særskilt).

SAK 29/23

Godkjenning av protokoll fra kontrollutvalgets møte 25. april 2023

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
01.06.2023

Vedlegg:

- a) Protokoll fra kontrollutvalgets møte 25. april 2023

Bakgrunn for saken:

Protokoll fra forrige møte i kontrollutvalget legges frem for godkjenning.

Forslag til vedtak:

Protokoll fra kontrollutvalgets møte 25. april 2023 godkjennes.

Inndyr, 25. mai 2023

Lars Hansen
Sekretariatsleder

PROTOKOLL – BODØ KONTROLLUTVALG

Møtedato: Tirsdag, 25. april 2023, 09.00 – 12.00

Møtested: Formannskapssalen, Bodø rådhus

Saksnr.: 19/23 – 28/23

Deltagere:

Espen Rokkan, leder
Lars Christensen, medlem
Arild Mentzoni, medlem
Åshild Opøyen, medlem

Forfall:

Charlotte Ringkjøb, nestleder

Varamedlemmer:

Øivind Skogstad Hansen møtte som vara for Charlotte Ringkjøb

Øvrige:

Fra administrasjonen:

- Økonomi- og administrasjonssjef Elisabeth Hunstad, og styrets nestleder Lars Jacob Hegge, Stormen konserthus Bodø KF, sak 20/23
- Daglig leder Rune Lund Sommereth, økonomi- og administrasjonssjef Ann-Torill Valvik, Bodø Spektrum KF, sak 21/23
- Økonomi- og administrasjonssjef Jon-Arne Nymo og controller Torris Torrissen, Bodø Havn KF, sak 22/23
- Regnskapssjef Linda Johnsen, sak 23-24/23
- Avdelingsdirektør økonomi og finans Kornelija Rasic, sak 23-24/23
- Kommunedirektør Kjell Hugvik, sak 23-25/23
- Rådgiver boligkontoret Annette Aanes, sak 25/23
- Kontorleder FDVU (forvaltning, drift, vedlikehold utvikling), Jesper Brodersen, sak 25/23
- Leder boligkontoret Lise Henriette Rånes, sak 25/23.

Salten kommunerevisjon IKS:

- Daglig leder Liv Anne Kildal
- Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor Bjørn Vegard Gamst
- Regnskapsrevisor Dorothy Pettersen

Salten kontrollutvalgsservice KO:

- Sekretariatsleder Lars Hansen

Godkjenning av innkalling og sakliste

Innkalling og sakliste til møtet ble godkjent.

Merknader: Ingen

SAKSLISTE

Saksnummer	Sakstittel
19/23	Godkjenning av protokoll fra kontrollutvalgets møte 14. mars 2023
20/23	Årsregnskap 2022 Stormen konserthus Bodø KF – uttalelse fra kontrollutvalget
21/23	Årsregnskap 2022 Bodø Spektrum KF – uttalelse fra kontrollutvalget
22/23	Årsregnskap 2022 Bodø Havn KF – uttalelse fra kontrollutvalget
23/23	Årsregnskap Bodø kommune 2022 – uttalelse fra kontrollutvalget
24/23	Redegjørelse fra administrasjonen: Om kommunens feieavgift
25/23	Rapport forvaltningsrevisjon: Eiendomsforvaltning boliger
26/23	Bestilling av forvaltningsrevisjon Kommunens tjenestetilbud etter helse og omsorgstjenesteloven
27/23	Orienteringer fra revisjon og sekretariat
28/23	Eventuelt

19/23 Godkjenning av protokoll fra kontrollutvalgets møte 14. mars 2023

Forslag til vedtak:

Protokoll fra kontrollutvalgets møte 14. mars 2023 godkjennes.

Votering:

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Protokoll fra kontrollutvalgets møte 14. mars 2023 godkjennes.

20/23 Årsregnskap 2022 Stormen konserthus Bodø KF – uttalelse fra kontrollutvalget

Økonomi- og administrasjonssjef Elisabeth Hunstad, og styrets nestleder Lars Jacob Hegge, møtte fra Stormen konserthus Bodø KF for å redegjøre og svare på spørsmål.

Forslag til vedtak:

Til bystyret i Bodø:

Kontrollutvalgets uttalelse om Stormen Konserthus Bodø KF sitt årsregnskap for 2022.

Kontrollutvalget har i møte 25. april 2023 behandlet Stormen konserthus Bodø KF sitt årsregnskap for 2022.

Grunnlaget for behandlingen har vært det avlagte årsregnskapet, revisjonsberetningen datert 14. april 2023, og foretakets årsberetning for 2022. I tillegg har foretaket og ansvarlig revisor supplert kontrollutvalget med muntlig informasjon om aktuelle problemstillinger

Kontrollutvalget registrerer at driftsregnskapet legges frem med et netto negativt driftsresultat med kr 11 276 617. Det negative driftsresultatet er innekket ved bruk av disposisjonsfond i samsvar med bestemmelser i lov og forskrift.

Utover dette og det som kommer frem av revisjonsberetningen til årsregnskapet datert 14. april 2023, har kontrollutvalget ingen merknader til Stormen konserthus Bodø KF sitt årsregnskap for 2022.

Votering:

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Til bystyret i Bodø:

Kontrollutvalgets uttalelse om Stormen Konserthus Bodø KF sitt årsregnskap for 2022.

Kontrollutvalget har i møte 25. april 2023 behandlet Stormen konserthus Bodø KF sitt årsregnskap for 2022.

Grunnlaget for behandlingen har vært det avlagte årsregnskapet, revisjonsberetningen datert 14. april 2023, og foretakets årsberetning for 2022. I tillegg har foretaket og ansvarlig revisor supplert kontrollutvalget med muntlig informasjon om aktuelle problemstillinger

Kontrollutvalget registrerer at driftsregnskapet legges frem med et netto negativt driftsresultat med kr 11 276 617. Det negative driftsresultatet er innekket ved bruk av disposisjonsfond i samsvar med bestemmelser i lov og forskrift.

Utover dette og det som kommer frem av revisjonsberetningen til årsregnskapet datert 14. april 2023, har kontrollutvalget ingen merknader til Stormen konserthus Bodø KF sitt årsregnskap for 2022.

21/23 Årsregnskap 2022 Bodø Spektrum KF – uttalelse fra kontrollutvalget

Daglig leder Rune Lund Sommerseth og økonomi- og administrasjonssjef Ann Torill Valvik møtte fra Bodø Spektrum KF for å redegjøre og svare på spørsmål.

Forslag til vedtak:

Til bystyret i Bodø:

Kontrollutvalgets uttalelse om Bodø Spektrum KF sitt årsregnskap for 2022.

Kontrollutvalget har i møte 25. april 2023 behandlet Bodø Spektrum KF sitt årsregnskap for 2022. Uttalelsen avgis til kommunestyret med bakgrunn i at kommunestyret etter kommuneloven (§ 14-2) selv skal behandle årsregnskap og årsberetning, samt kontrollutvalgets plikt til å uttale seg om årsregnskapene og årsberetningene (§ 14-3).

Grunnlaget for behandlingen har vært det avlagte årsregnskapet, revisjonsberetningen datert 14. april 2023, og foretakets årsberetning for 2022. Revisor har i sin beretning ingen forbehold eller merknader tilknyttet regnskapet, og har dermed avgitt en normalberetning for 2022. I tillegg til den skriftlige informasjonen har ansvarlig revisor supplert kontrollutvalget med muntlig informasjon om aktuelle problemstillinger. Foretaket har supplert kontrollutvalget med muntlig informasjon om aktuelle problemstillinger.

Kontrollutvalget registrerer at driftsregnskapet legges frem med et netto driftsresultat med kr 5 021 409. Disponeringer ved årsavslutningen fremkommer i driftsregnskapets linje 16-20.

Utover dette og det som kommer frem av revisjonsberetningen til årsregnskapet datert 14. april 2023, har kontrollutvalget ingen merknader til Bodø Spektrum KF sitt årsregnskap for 2022.

Votering:

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Til bystyret i Bodø:

Kontrollutvalgets uttalelse om Bodø Spektrum KF sitt årsregnskap for 2022.

Kontrollutvalget har i møte 25. april 2023 behandlet Bodø Spektrum KF sitt årsregnskap for 2022. Uttalelsen avgis til kommunestyret med bakgrunn i at kommunestyret etter kommuneloven (§ 14-2) selv skal behandle årsregnskap og årsberetning, samt kontrollutvalgets plikt til å uttale seg om årsregnskapene og årsberetningene (§ 14-3).

Grunnlaget for behandlingen har vært det avlagte årsregnskapet, revisjonsberetningen datert 14. april 2023, og foretakets årsberetning for 2022. Revisor har i sin beretning ingen forbehold eller merknader tilknyttet regnskapet, og har dermed avgitt en normalberetning for 2022. I tillegg til den skriftlige informasjonen har ansvarlig revisor supplert kontrollutvalget med muntlig informasjon om aktuelle problemstillinger. Foretaket har supplert kontrollutvalget med muntlig informasjon om aktuelle problemstillinger.

Kontrollutvalget registrerer at driftsregnskapet legges frem med et netto driftsresultat med kr 5 021 409. Disponeringer ved årsavslutningen fremkommer i driftsregnskapets linje 16-20.

Utover dette og det som kommer frem av revisjonsberetningen til årsregnskapet datert 14. april 2023, har kontrollutvalget ingen merknader til Bodø Spektrum KF sitt årsregnskap for 2022.

22/23 Årsregnskap 2022 Bodø Havn KF – uttalelse fra kontrollutvalget

Saken ble behandlet før sak 21/23.

Økonomi- og administrasjonssjef Jon-Arne Nymo og controller Torris Torrissen, møtte fra Bodø Havn KF for å redegjøre og svare på spørsmål.

Forslag til vedtak:

Til bystyret i Bodø:

Kontrollutvalgets uttalelse om Bodø Havn KF sitt årsregnskap for 2022.

Kontrollutvalget har i møte 25. april 2023 behandlet Bodø Havn KF sitt årsregnskap for 2022. Uttalelsen avgis til kommunestyret med bakgrunn i at kommunestyret etter kommuneloven (§ 14-2) selv skal behandle årsregnskap og årsberetning, samt kontrollutvalgets plikt til å uttale seg om årsregnskapene og årsberetningene (§ 14-3).

Grunnlaget for behandlingen har vært det avlagte årsregnskapet, revisjonsberetningen datert 28. mars 2023, og foretakets årsberetning for 2022. Revisor har i sin beretning ingen forbehold eller merknader tilknyttet regnskapet, og har således avgitt en normalberetning for 2022. I tillegg til den skriftlige informasjonen har ansvarlig revisor supplert kontrollutvalget med muntlig informasjon om aktuelle problemstillinger. Foretaket har supplert kontrollutvalget med muntlig informasjon om aktuelle problemstillinger.

Kontrollutvalget registrerer at driftsregnskapet legges frem med et netto driftsresultat med kr 6 046 998. Disponeringer ved årsavslutningen fremkommer i driftsregnskapets linje 15-20.

Utover dette og det som fremgår av revisjonsberetningen til årsregnskapet datert 28. mars 2023, har kontrollutvalget ingen merknader til Bodø Havn KF sitt årsregnskap for 2022.

Votering:

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Til bystyret i Bodø:

Kontrollutvalgets uttalelse om Bodø Havn KF sitt årsregnskap for 2022.

Kontrollutvalget har i møte 25. april 2023 behandlet Bodø Havn KF sitt årsregnskap for 2022. Uttalelsen avgis til kommunestyret med bakgrunn i at kommunestyret etter kommuneloven (§ 14-2) selv skal behandle årsregnskap og årsberetning, samt kontrollutvalgets plikt til å uttale seg om årsregnskapene og årsberetningene (§ 14-3).

Grunnlaget for behandlingen har vært det avlagte årsregnskapet, revisjonsberetningen datert 28. mars 2023, og foretakets årsberetning for 2022. Revisor har i sin beretning ingen forbehold eller merknader tilknyttet regnskapet, og har således avgitt en normalberetning for 2022. I tillegg til den skriftlige informasjonen har ansvarlig revisor supplert kontrollutvalget med muntlig informasjon om aktuelle problemstillinger. Foretaket har supplert kontrollutvalget med muntlig informasjon om aktuelle problemstillinger.

Kontrollutvalget registrerer at driftsregnskapet legges frem med et netto driftsresultat med kr 6 046 998. Disponeringer ved årsavslutningen fremkommer i driftsregnskapets linje 15-20.

Utover dette og det som fremgår av revisjonsberetningen til årsregnskapet datert 28. mars 2023, har kontrollutvalget ingen merknader til Bodø Havn KF sitt årsregnskap for 2022.

23/23 Årsregnskap Bodø kommune 2022 – uttalelse fra kontrollutvalget

Kommunedirektør Kjell Hugvik, kommunaldirektør Kornelija Rasic regnskapssjef Linda Johnsen møtte i tilknytning til saken for å redegjøre og svare på spørsmål.

Forslag til vedtak:

Til bystyret i Bodø:

Kontrollutvalgets uttalelse om Bodø kommunes årsregnskap for 2022.

Kontrollutvalget har i møte 25. april 2023 behandlet Bodø kommune sitt årsregnskap for 2022. Uttalelsen avgis til bystyret med bakgrunn i at kommunestyret etter kommuneloven (§ 14-2) selv skal behandle årsregnskap og årsberetning, samt kontrollutvalgets plikt til å uttale seg om årsregnskapene og årsberetningene (§ 14-3).

Grunnlaget for behandlingen har vært det avlagte årsregnskapet, revisjonsberetningen datert 14. april 2023, og årsberetning for 2022. Revisor har i sin beretning ingen forbehold eller merknader tilknyttet regnskapet, og har således avgitt en normalberetning for 2022. I tillegg

har revisor og kommunedirektør supplert kontrollutvalget med muntlig informasjon om aktuelle problemstillinger.

Kommunestyret har vedtatt finansielle måltall som i et lengre tidsperspektiv skal gi en forsvarlig økonomi og ivareta kommunens handlevne – kommunal økonomisk bærekraft.
Resultatgrad 2022 var 4,0% - Måltall 1,75 % (netto driftsresultat i prosent av driftsinntekter)
Gjeldsgrad 2022 er 110,7% - Måltall 85 % (netto lånegjeld i prosent av driftsinntekter)
Fondsgrad 2022 er 7,5% - Måltall 3,0 % (disposisjonsfond i prosent av driftsinntekter)
Belastningsgrad 2022 8,2% - Måltall 7,5 % (rente og avdrag i prosent av driftsinntekter)

Kontrollutvalget registrerer at driftsregnskapet legges frem med et netto driftsresultat med kr 196 569 000. Disponeringer ved årsavslutningen kommer frem i driftsregnskapets linje 18-24.

Kontrollutvalget registrerer at konsolidert driftsregnskap legges frem med et netto driftsresultat med kr 196 361 000.

Utover dette og det som fremgår av revisjonsberetningen til årsregnskapet datert 14. april 2023, har kontrollutvalget ingen merknader til Bodø kommunes årsregnskap for 2022 eller til konsolidert regnskap for samme år.

Votering:

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Til bystyret i Bodø:

Kontrollutvalgets uttalelse om Bodø kommunes årsregnskap for 2022.

Kontrollutvalget har i møte 25. april 2023 behandlet Bodø kommune sitt årsregnskap for 2022. Uttalelsen avgis til bystyret med bakgrunn i at kommunestyret etter kommuneloven (§ 14-2) selv skal behandle årsregnskap og årsberetning, samt kontrollutvalgets plikt til å uttale seg om årsregnskapene og årsberetningene (§ 14-3).

Grunnlaget for behandlingen har vært det avlagte årsregnskapet, revisjonsberetningen datert 14. april 2023, og årsberetning for 2022. Revisor har i sin beretning ingen forbehold eller merknader tilknyttet regnskapet, og har således avgitt en normalberetning for 2022. I tillegg har revisor og kommunedirektør supplert kontrollutvalget med muntlig informasjon om aktuelle problemstillinger.

Kommunestyret har vedtatt finansielle måltall som i et lengre tidsperspektiv skal gi en forsvarlig økonomi og ivareta kommunens handlevne – kommunal økonomisk bærekraft.
Resultatgrad 2022 var 4,0% - Måltall 1,75 % (netto driftsresultat i prosent av driftsinntekter)
Gjeldsgrad 2022 er 110,7% - Måltall 85 % (netto lånegjeld i prosent av driftsinntekter)
Fondsgrad 2022 er 7,5% - Måltall 3,0 % (disposisjonsfond i prosent av driftsinntekter)
Belastningsgrad 2022 8,2% - Måltall 7,5 % (rente og avdrag i prosent av driftsinntekter)

Kontrollutvalget registrerer at driftsregnskapet legges frem med et netto driftsresultat med kr 196 569 000. Disponeringer ved årsavslutningen kommer frem i driftsregnskapets linje 18-24.

Kontrollutvalget registrerer at konsolidert driftsregnskap legges frem med et netto driftsresultat med kr 196 361 000.

Utover dette og det som fremgår av revisjonsberetningen til årsregnskapet datert 14. april 2023, har kontrollutvalget ingen merknader til Bodø kommunes årsregnskap for 2022 eller til konsolidert regnskap for samme år.

24/23 Redegjørelse fra administrasjonen: Om kommunens feieavgift

Kommunedirektør Kjell Hugvik, regnskapssjef Linda Johnsen, og kommunaldirektør Kornelija Rasic møtte i tilknytning til saken for å redegjøre og svare på spørsmål.

Forslag til vedtak:

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Omforent forslag til vedtak:

Saken utsettes til neste møte.

Votering:

Omforent forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Saken utsettes til neste møte.

25/23 Rapport forvaltningsrevisjon: Eiendomsforvaltning boliger

Kommunedirektør Kjell Hugvik, rådgiver boligkontoret Annette Aaness, kontorleder FDVU Jesper Brodersen, og leder boligkontoret Lise Henriette Rånes.

Forslag til vedtak (innstilling til bystyret):

1. Forvaltningsrevisjonsrapporten Eiendomsforvaltning boliger er forelagt bystyret i Bodø og tas til etterretning.
2. Bystyret ber kommunedirektøren merke seg rapportens anbefalinger.
3. Bystyret ber kontrollutvalget påse at bystyrets vedtak om forvaltningsrevisjon følges opp. Kontrollutvalget anmodes om at oppfølging av rapporten gjøres høsten 2023.

Omforent forslag til vedtak:

1. Forvaltningsrevisjonsrapporten Eiendomsforvaltning boliger er forelagt bystyret i Bodø og tas til etterretning.
2. Bystyret ber kommunedirektøren merke seg rapportens anbefalinger:
Bodø kommune bør:
 1. *prioritere å få på plass systematisk registrering og oppdatering av tilstanden på kommunens boliger.*
 2. *sørge for å få på plass en oversikt over vedlikeholdsbehov og etterslep for boligene.*

3. *utarbeide en rutine for systematisk rapportering om tilstanden og vedlikeholdsbehovet til kommunens bygningsmasse.*
 4. *søke å få på plass midler og ressurser slik at de kan følge opp boligene i henhold til målene.*
 5. *skaffe seg oversikt over bygningsmassens (boliger) verdier og gjeld pr. enheter.*
 6. *følge «Norsk prisbok» når det gjelder anbefalinger til vedlikehold og kostnader.*
 7. *vurdere behovet for utgiftsdekkende husleie.*
3. Bystyret ber kontrollutvalget påse at bystyrets vedtak om forvaltningsrevisjon følges opp. Kontrollutvalget anmodes om at oppfølging av rapporten gjøres høsten 2023.

Votering:

Omforent forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak (innstilling til bystyret):

1. Forvaltningsrevisjonsrapporten Eiendomsforvaltning boliger er forelagt bystyret i Bodø og tas til etterretning.
2. Bystyret ber kommunedirektøren merke seg rapportens anbefalinger:
Bodø kommune bør:
 1. *prioritere å få på plass systematisk registrering og oppdatering av tilstanden på kommunens boliger.*
 2. *sørge for å få på plass en oversikt over vedlikeholdsbehov og etterslep for boligene.*
 3. *utarbeide en rutine for systematisk rapportering om tilstanden og vedlikeholdsbehovet til kommunens bygningsmasse.*
 4. *søke å få på plass midler og ressurser slik at de kan følge opp boligene i henhold til målene.*
 5. *skaffe seg oversikt over bygningsmassens (boliger) verdier og gjeld pr. enheter.*
 6. *følge «Norsk prisbok» når det gjelder anbefalinger til vedlikehold og kostnader.*
 7. *vurdere behovet for utgiftsdekkende husleie.*
3. Bystyret ber kontrollutvalget påse at bystyrets vedtak om forvaltningsrevisjon følges opp. Kontrollutvalget anmodes om at oppfølging av rapporten gjøres høsten 2023.

26/23

Bestilling av forvaltningsrevisjon Kommunens tjenestetilbud etter helse og omsorgstjenesteloven

Forslag til vedtak:

Kontrollutvalget godkjenner bestilling av forvaltningsrevisjon Tildeling av sykehjemsplasser slik det er beskrevet i revisors prosjektplan datert 19.4.2023. Utvalget ber om at rapporten blir klar til behandling innen utgangen av 2023.

Innenfor rammen av forvaltningsrevisjonens formål gir kontrollutvalget revisor fullmakt til å foreta justering av fastsatt problemstilling ved behov.

Kontrollutvalget ber revisor fortløpende rapportere til kontrollutvalget om fremdriften og om det er gjort endringer i prosjektets problemstillinger.

Omforent forslag til vedtak:

Utvalget avventer bestilling av kommende forvaltningsrevisjon, og ber revisor utarbeide til neste møte utarbeide prosjektskisse for prosjekt med arbeidstittel: Saksbehandling og system for håndtering av større rettsvister.

Votering:

Omforent forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Utvalget avventer bestilling av kommende forvaltningsrevisjon, og ber revisor utarbeide til neste møte utarbeide prosjektskisse for prosjekt med arbeidstittel: Saksbehandling og system for håndtering av større rettsvister.

27/23 Orienteringer fra revisjon og sekretariat

Revisor orienterte:

- Regnskapsrevisjon: Ingenting særskilt å orientere om.
- Bemanning: Ny regnskapsrevisor er ansatt.
- Forvaltningsrevisjon: Status bestilt eierskapskontroll: Oppstart er rett rundt hjørnet.

Sekretariatet orienterte:

- Om dokumenter vedlagt saken, i tillegg muntlig orientering om:
- Innkommet epost 17.4.2023 fra Andreas Tymi: *Alvorlig hastesak om manglende oppfølging på Grønnåsen skole av vedtak fra Statforvalteren og Likestillings- og diskrimineringsombudet*. Legges frem i neste møte.
- Innkommet epost 13.4.2023 fra NFU Bodø v/ Alan Hutchinson vedr spørsmål om forvaltningsrevisjon i Miljøtjenesten. Notat fra samtale er under utarbeidelse. Legges frem i neste møte.

28/23 Eventuelt

Ingen ytterligere saker til behandling.

Bodø, den 25. april 2023

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

Utskrift sendes:

Kontrollutvalgets medlemmer, varamedlemmer
Bodø kommune v/ ordfører og kommunedirektør,
Salten kommunerevisjon IKS

SAK 30/23**Redegjørelse fra administrasjonen: Om kommunens feieavgift**

Saksgang:	Møtedato:
Kontrollutvalget	22.11.2022
Kontrollutvalget	19.01.2023
Kontrollutvalget	14.03.2023
Kontrollutvalget	25.04.2023
Kontrollutvalget	01.06.2023

Vedlegg:

- a) Bodø kommune, 10.10.2022 Saksfremlegg formannskap og bystyre: Høring – Forskrift om gebyr for tilsyn og feiing av fyringsanlegg, Bodø kommune
- b) Sørfold kommune, 23.6.2022, brev til Statsforvalteren: Forespørsel om juridisk vurdering av innkreving av feieavgift
- c) Statsforvalteren i Nordland, 22.07.2022, brev til Sørfold kommune: Statsforvalteren besvarer henvendelse om innkreving av feieavgift
- d) Bodø kommune, 17.11.2022: Redegjørelse til kontrollutvalget vedr. feiegebyr
- e) Bodø kommune, 14.3.2023: hjemmelsgrunnlag feiegebyr – sak til kontrollutvalget 14. mars
- f) Bodø kommune, epost 21.4.2023: Videre sending av informasjon i forbindelse med sak om feieavgift
- g) KS, 19.04.2023. Vurdering av hjemmelsgrunnlag for feiegebyr.
- h) Bodø kommune, notat udatert, Kommunens etterlevelse av regelverket for innkreving av MVA for feieravgift
- i) Forskrift om gebyr for tilsyn og feiing av fyringsanlegg, Bodø kommune, Nordland

Bakgrunn for saken:

Saken er satt på dagsorden etter avtale med utvalgets leder, og i samsvar med informasjon i møte 6. oktober 2022, sak 47/22 Orienteringer.

Kontrollutvalget ble i nevnte møte orientert om at det i forbindelse med etterlevelsekontroll av selvkost ble avdekket at flere kommuner har krevd inn feiegebyr uten at det er hjemlet i lokal forskrift. (I noen tilfeller er forskrift vedtatt, men ikke rettmessig kunngjort).

I revisors brev til kontrollutvalget 7. april 2022 «Oppsummering av regnskapsrevisjonen 2021», tar revisor opp selvkost i et eget avsnitt:

Selvkost kommunale tjenester

Bodø kommune benytter selvkostverktøyet Momentum. Kommunen har vedtak på selvkost vedrørende vann og avløp. For slam er krav til selvkost hjemlet i lov.

Vi har ikke funnet at man har benyttet dette verktøyet for området feiing, herunder ingen bokført selvkostfond. Dette kan medføre en risiko for at kommunens innbyggere ikke betaler korrekt avgift for denne tjenesten.

Etterkalkylene er vurdert opp mot regnskapsopplysninger fra kommunens regnskap og forutsetninger etterkalkylen for øvrig bygger på. Vi har kontrollert at benyttet kalkylerente er i henhold til kommunalbankens beregnede selvkostrente for 2021. Det er videre kontrollert at bruk og avsetning til selvkostfond er i henhold til kalkyler.

Vår gjennomgang av selvkostregnskapet har avdekket at flere av fondene tilknyttet VAR-området er eldre enn fem år. Ifølge retningslinjene for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester skal overskudd eldre enn fire år gå til reduksjon av gebyr påfølgende år.

Sekretariatet har i brev til administrasjonen 15.9.2022 tatt opp spørsmålet om hjemmel for innkreving av feiegebyr i kommunen. Dette ble besvart i epost fra Avdelingsdirektør Teknisk avdeling 11.10.2022 med følgende:

Det er på det rene at innkreving av feiegebyr skal være hjemlet i en forskrift. Fram til 2002 var hjemmel til innkreving hjemlet direkte i lov, men dette ble endret. Det jobbes fortsatt med å undersøke om det i 2002 ble utarbeidet en lokal forskrift for innkreving av feieavgift. Hvis dette er tilfelle er den uansett ikke publisert på riktig måte i henhold til dagens krav.

Med bakgrunn i denne uvissheten har Kommunedirektøren besluttet å fremme en sak til formannskapet den 13 okt. som ettersendes (PS/112 Høring – forskrift om gebyr for tilsyn og feiing av fyringsanlegg, Bodø kommune.)

Saken vil sikre en korrekt hjemmel publisert på riktig måte.

I tilknytning til saken legges det i tillegg ved brev fra Sørfold kommune til Statsforvalteren i Nordland med spørsmål om innkreving av feieavgift, samt Statsforvalterens svar.

I forbindelse med at saken er satt på dagsorden, er kommunedirektøren, eller den kommunedirektøren bemyndiger, bedt om å møte i kontrollutvalget kl 09.05 for å redegjøre om innkreving av feiegebyr i Bodø kommune. Det er bedt om at redegjørelsen inneholder følgende:

- Epost fra Avdelingsdirektør nevner at «*Det jobbes fortsatt med å undersøke om det i 2002 ble utarbeidet en lokal forskrift for innkreving av feieavgift*». Er arbeidet med å undersøke dette forholdet avsluttet? Hva ble i tilfelle resultatet av undersøkelsene?
- Som det kommer frem kommunedirektørens saksfremlegg bystyrets sak 22/162 *Forskrift om gebyr for tilsyn og feiing av fyringsanlegg, Bodø kommune, Nordland*, så gir Brann- og eksplosjonsvernloven kommunen hjemmel til å fastsette forskrift om gebyr. Statsforvalteren i Nordland har i vedlagte brev 23.6.22 til Sørfold kommune gitt en generell juridisk vurdering av om en kommune har rett til å fakturere feieavgift uten vedtatt forskrift:

Dersom det er gjennomført feiing og tilsyn med fyringsanlegg uten at slik forskrift er vedtatt, må det generelle utgangspunktet være at tilsynsoppgaven ikke kan faktureres. Dersom det likevel er krevd gebyr, må utgangspunktet være at gebyret skal krediteres eller tilbakebetales.

Dersom undersøkelsene nevnt i kulepunktet over viser at det ikke ble utarbeidet og iverksatt en forskrift på området: Hva er kommunedirektørens vurdering av status for gebyr som er innkrevd og innbetalt?

- Som nevnt over er det krav om forskrift som grunnlag for innkreving av gebyr. Nivået på gebyret reguleres av kommunens utgifter på området, innenfor rammen av kommunal selvkost. For selvkostområdet feiing og tilsyn ber jeg om en oversikt over overskudd og underskudd for hvert av regnskapsårene 2017-2021, samt saldo for selvkostfondet for hvert av de nevnte årene.

I innkallingen er det bedt om at administrasjonen utarbeider en skriftlig versjon av redegjørelsen som kan legges frem for kontrollutvalget i møtet. Det er også gjort oppmerksom på at kontrollutvalgets medlemmer kan ha spørsmål i tillegg.

Forslag til vedtak:

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Behandling i møte 19. januar 2023:

Omforent forslag til vedtak:

Saken utsettes til neste møte. Kontrollutvalget ber om at skriftlig svar fra administrasjonen inkluderer

- a) Kommunens påslag på gebyr fra Salten Brann
- b) Salten Brann IKS sitt grunnlag for fastsettelse av gebyr
- c) Kommunens etterlevelse av regelverk for innkreving av merverdiavgift for feiegebyr

Votering:

Omforent forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Saken utsettes til neste møte. Kontrollutvalget ber om at skriftlig svar fra administrasjonen inkluderer

- d) Kommunens påslag på gebyr fra Salten Brann
- e) Salten Brann IKS sitt grunnlag for fastsettelse av gebyr
- f) Kommunens etterlevelse av regelverk for innkreving av merverdiavgift for feiegebyr

Behandling i møte 14. mars 2023:

Omforent forslag til vedtak:

Kontrollutvalget viser til tilsendt vurdering av hjemmelsgrunnlaget for feieavgift, og mener denne ikke gir en tilfredsstillende vurdering av om kommunen har hatt hjemmel for innkreving av feieavgift før 1.1.2023. Kontrollutvalget utarbeider ny skriftlig bestilling til administrasjonen vedrørende dette. I tillegg utarbeides ny skriftlig bestilling som oppsummerer de øvrige problemstillingene tilknyttet saken. Kontrollutvalget kommer tilbake til saken i neste møte.

Votering:

Omforent forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kontrollutvalget viser til tilsendt vurdering av hjemmelsgrunnlaget for feieavgift, og mener denne ikke gir en tilfredsstillende vurdering av om kommunen har hatt hjemmel for innkreving av feieavgift før 1.1.2023. Kontrollutvalget utarbeider ny skriftlig bestilling til administrasjonen vedrørende dette. I tillegg utarbeides ny skriftlig bestilling som oppsummerer de øvrige problemstillingene tilknyttet saken. Kontrollutvalget kommer tilbake til saken i neste møte.

Behandling i møte 25. april 2023:

Omforent forslag til vedtak:

Saken utsettes til neste møte.

Votering:

Omforent forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Saken utsettes til neste møte.

Til behandling i møte 01. juni 2023:

Før møtet 25.april ble det oversendt to innkallingsbrev med spørsmål om fremdeles uavklarte forhold vedrørende henholdsvis hjemmelsgrunnlag for innkreving av feieavgift og selvkostberegning. Den 21.april mottok utvalget en epost fra assisterende kommunedirektør med noe dokumentasjon, blant annet notat fra KS «Vurdering for hjemmelsgrunnlag for feiegebyr (vedlagt). Epostutvekslingen og notatet besvarer i noen grad spørsmålene, men kommunedirektør har opplyst at alle spørsmål ikke kunne besvares til møtet, ved at blant annet den bebudede selvkostrapporten vil komme senere. Av den grunn ble behandlingen utsatt til junimøtet.

Den 24.05.2023 ble det sendt innkallingsbrev til kommunedirektør som i prinsippet gjentar de samme spørsmålene fra forrige innkalling og oppsummerer hva utvalget så langt har mottatt og ikke mottatt av dokumentasjon:

Hjemmelsgrunnlaget for feieavgift

Følgende spørsmål ble stilt:

1. Hvilket juridisk handlingsrom har forvaltningen for å fravike krav til forskrift slik disse er fastsatt i forvaltningsloven? Kan det vises til dommer, tolkningsuttalelser eller uttalelser fra Sivilombudet som belyser mulighet for å fravike nevnte krav til forskrift?

Status: Administrasjonen har oversendt notat fra KS, «Vurdering av hjemmelsgrunnlag for feiegebyr» av 19.04.2023.

2. En punktvis oppstilling av de konkrete kravene loven stiller til en forskrift, og for hvert av punktene en beskrivelse av hvordan forskriften anses ivaretatt gjennom kommunens behandling av feiegebyr før 1.1.2023.

Status: Administrasjonen har oversendt notat fra KS, «Vurdering av hjemmelsgrunnlag for feiegebyr» av 19.04.2023 som i noen grad besvarer spørsmålet.

3. I tidligere skriftlige redegjørelser er det vist til en avgjørelse av Fylkesmannen i Trøndelag vedr feieavgift i Indre Fosen kommune (tidligere Rissa kommune). Skriftlig redegjørelse fra kommuneadvokaten 13.3.2023 nevner fra nevnte fylkesmanns behandling «at det aktuelle punktet i gebyrregulativet til Indre Fosen kommune ble ansett som ugyldig, pga. manglende dokumentasjon på at tjenesten var innenfor rammen av selvkost. Dette på tross av at man kunne påvise rettslig hjemmelsgrunnlag». I vedtaks form ber Fylkesmannen om følgende: *Indre Fosen kommune bes skaffe et selvkostregnskap som omfatter gebyr for feietjenester.*

- a. Bodø kommunes ferdig reviderte og vedtatte regnskaper til og med 2021 inkluderer selvkostregnskap for alle aktuelle selvkosttjenester, unntatt feiing. Bodø kommune ser dermed ut til å på tilsvarende måte mangle dokumentasjon på at tjenesten er innenfor rammen av selvkost. Kan det pekes på forhold som tilsier at Fylkesmannen i Trøndelags konklusjon om ugyldighet hos Indre Fosen kommune likevel ikke vil gjelde tilsvarende for Bodø kommune?

Status: Ikke mottatt svar fra administrasjonen.

- b. Nevnte avgjørelse fra Fylkesmannen i Trøndelag siterer Rissa kommunes gebyrregulativ for 2017 og 2018 der det vil bli krevd inn kr 400 for hvert av de to årene for «*Feiing av fritidsbolig (årlig avgift)*». Dersom man legger til grunn Fylkesmannen i Trøndelags vurdering av at gebyrregulativet har et tilfredsstillende hjemmelsgrunnlag, så synes det dermed klart at Rissa kommune har skaffet seg et rettslig hjemmelsgrunnlag for innkreving av gebyr for feiing av fritidsboliger. Bodø kommunes gebyrregulativ for 2022 var lagt ved som vedlegg til administrasjonens brev av 17.11.2022, men inneholder ikke tilsvarende formulering om at det vil bli krevd inn gebyr for feiing av fritidsbolig. Hvilken betydning har dette for spørsmålet om rettslig hjemmelsgrunnlag for innkreving av gebyr for feiing av fritidsboliger?

Status: Ikke mottatt svar fra administrasjonen.

4. Har Bodø kommune hatt hjemmel for innkreving av feiegebyr før 1.1.2023?

Status: Administrasjonen har oversendt notat fra KS, «Vurdering av hjemmelsgrunnlag for feiegebyr» av 19.04.2023.

Selvkost feiing

Følgende spørsmål ble stilt:

1. Hva er bakgrunnen for at Bodø kommune fakturerer ut et såpass mye høyere beløp enn det kommunen selv betaler? Jeg ber om å få tilsendt kopi av beregningen som lå til grunn for fastsettelse av kommunens feiegebyr for 2022.

Status: Ikke mottatt svar fra administrasjonen.

2. Bodø kommunes regnskaper inneholder selvkostregnskap for samtlige selvkostområder unntatt feiing. Hvorfor inneholder ikke kommuneregnskapet selvkostregnskap for feiing? Fra hvilket tidspunkt kan kommunen ha på plass et selvkostregnskap for feiing i samsvar med kravene i Forskrift om beregning av samlet selvkost for kommunale og fylkeskommunale gebyrer (selvkostforskriften)?

Status: Ikke mottatt svar fra administrasjonen.

I forbindelse med behandling av saken er kommunedirektøren, eller den kommunedirektøren bemyndiger, bedt om å møte i kontrollutvalget klokken 10.30 for å redegjøre for saken. Det er i tillegg bedt om at en skriftlig versjon av redegjørelsen, oversendes sekretariatet innen 31.mai, slik at det kan sendes utvalgets medlemmer i forkant av møtet.

Vurdering:

Forskrift som hjemmel for innkreving av gebyr: Kommunen har med virkning fra 1.1.2023 fått på plass en forskrift om gebyr for feiing. Denne tilfredsstiller på alle måter forvaltningslovens krav til utredningsplikt, formkrav og kunngjøring. I redegjørelser fra administrasjonen (vedlegg d og e), deretter fra innleid bistand (KS-advokatene, vedlegg g) argumenteres det for at kommunen også før 1.1.2023 har hatt tilstrekkelig grunnlag for innkreving av feiegebyr. Bodø kommunes oppfyllelse av forvaltningslovens krav til forskrift før og etter denne datoen står i såpass sterk kontrast til hverandre, at det reiser tvil om kommunen har hatt hjemmel for innkreving av gebyr før 1.1.2023, selv om administrasjonen mener slik hjemmel er på plass.

Krav til selvkost i henhold til kommuneloven: I oversendt redegjørelse fra administrasjonen (vedlegg d) påberopes at vedlagte sak fra Fylkesmannen i Trøndelag er parallell til situasjonen for Bodø kommune når det gjelder forståelse av krav til forskrift. Fylkesmannen konkluderer i den konkrete saken med ugyldighet begrunnet med at denne sammenlignbare kommunen på tidspunktet for gebyrvedtak manglet dokumentasjon på at tjenesten er innenfor rammen av selvkost. Jfr Bodø kommunes revisor har kommunen for området feiing ikke benyttet det selvkostverktøyet som benyttes for øvrige lovbestemte selvkostområder *herunder ingen bokført selvkostfond. Dette kan medføre en risiko for at kommunens innbyggere ikke betaler korrekt avgift for denne tjenesten.*

Forslag til vedtak:

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Inndyr, 25. mai 2023

Lars Hansen
Sekretariatsleder

a

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
	Formannskapet	13.10.2022
	Bystyret	27.10.2022

Høring - Forskrift om gebyr for tilsyn og feiing av fyringsanlegg, Bodø kommune

Kommunedirektørens forslag til innstilling

Forslag til Forskrift om gebyr for tilsyn og feiing av fyringsanlegg, Bodø kommune, Nordland, sendes ut på høring.

Hva aktualiserer saken?

En gjennomgang av forliggende regelverk viser at det er behov for klargjøring og oppdatering av hjemmelsgrunnlag for fastsettelse av gebyr for tilsyn og feiing av fyringsanlegg.

Saksopplysninger

Etter lov om Brannvern m.v. av 5. juni 1987 nr. 26 § 28 kunne kommunen innføre feieavgift til dekning av lovbestemt feiing. Bodø kommune har benyttet seg av denne mulighet, og fastsatt årlig feieavgift.

Lov om Brannvern m.v. ble fra 1. juli 2002 erstattet av Brann- og eksplosjonsvernloven av 14. juni 2002 nr. 20. Denne lov gir ingen direkte hjemmel for innføring av feieavgift, men gir kommunen hjemmel til å fastsette forskrift om gebyr.

Situasjonen i forhold til gjeldende forskrift er i skrivende stund noe uklar. Kommunedirektøren ser derfor behov for en klargjøring av hjemmelsgrunnlaget, og foreslår at vedlagte forskrift sendes ut på høring.

Forslaget til forskrift kodifiserer i stor grad langvarig etablert praksis for innkreving av gebyr for tilsyn og feiing med fyringsanlegg. Det foreslås imidlertid at gebyr for tilsyn og gebyr for feiing i fremtiden fastsettes som to separate gebyrer. Ett gebyr for tilsyn, og ett gebyr for feiing. Tidligere har dette vært fastsatt som et felles gebyr.

Etter kommunedirektørens oppfatning vil fastsettelse av to separate gebyrer lette kontroll med at prinsippene i selvkostregelverket ivaretas særskilt for tilsyn og feiing.

Vurderinger

Tilsyn med og feiing av fyringsanlegg er en lovpålagt oppgave som kommunen er ansvarlig for å få gjennomført. Oppgaven ivaretas praktisk av Salten brann. Kostnad knyttet til oppgaven kan etter

selvkostprinsippet kreves dekket av fyringsanleggets eier. Dette har vært vanlig praksis i Bodø kommune i lang tid. Kommunedirektøren anbefaler at denne praksis vurderes videreført ved at hjemmelsgrunnlaget for gebyr fastsettes gjennom egen forskrift.

Konklusjon og anbefaling

Kommunedirektøren anbefaler at bystyret sender ut forslag til forskrift på høring til de instanser som er inntatt i forslag til høringsliste.

Kjell Hugvik
Kommunedirektør

Knut Andreas Hernes
Avdelingsdirektør

Saksbehandler: Rohnny Mollan-Andersen

Trykte vedlegg:

- 1 Forskrift om gebyr for tilsyn og feiing av fyringsanlegg

Bærekraftsmål

 <p>11 BÆREKRAFTIGE BYER OG SAMFUNN</p>	<p><i>Det vil være en samfunnsmessig rettferdig og bærekraftig ordning at eier av fyringsanlegget betaler kostnaden knyttet til tilsyn og feiing (vedlikehold) av fyringsanlegget.</i></p>
--	--

STATSFORVALTEREN I NORDLAND
Postboks 1405
8002 BODØ

Deres ref:	Vår ref	Saksbehandler	Dato
	2020/911	Anniken Pedersen, 911 60 652	23.06.2022

Forespørsel om juridisk vurdering av innkreving av feieavgift

I desember 2021 fattet kommunestyret følgende vedtak:

«Med hjemmel i, jfr. Lov 14. juni 2002 nr. 20 om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven) § 28 2. ledd, jfr. Forskrift 17. desember nr. 1710 om brannforebygging §§ 6, 17, vedtar Sørfold kommune lokal forskrift: «Forskrift om gebyr for gjennomføring av feie- og tilsynstjenester, Sørfold kommune, Nordland fylke.»»

Sørfold kommune mottok 03.11.2016 epost fra Salten Brann, med varsel om at kommunen måtte utarbeide forskrift om feiing- og tilsynstjenester.

Økonomiavdelingen overtok fakturering av kommunale avgifter 01.04.2021 og i den forbindelse er det oppdaget at forskrift ikke er utarbeidet tidligere.

Salten Brann IKS feiertjenesten, som har feiing og tilsyn med alle fyringsanlegg i Sørfold kommune informerer om at det har blitt vedtatt en ny forebyggende forskrift. Denne er gjeldende fra 1. januar 2016, jfr. Forskrift fra 17. desember 2015 nr. 1710 om brannforebygging.

Pliktene til feiing og tilsyn er videreført i den nye forskriften, men kriterier knyttet til behov og hyppighet er endret. I tillegg har fritidseiendommer blitt innlemmet i Salten Branns arbeid.

I 2020 startet kommunen fakturering av feieavgift på fritidseiendommer.

Spørsmålet er om vi hadde juridisk rett til å starte fakturering uten en vedtatt forskrift.

Med hilsen

Anniken Pedersen

Vedlegg

- 1 Forskrift om gebyr for gjennomføring av feie- og tilsynstjenester, Sørfold kommune, Nordland fylke
- 2 Vedtak Protokollutdrag Forskrift om gebyr for gjennomføring av feie- og tilsynstjenester, Sørfold kommune, Nordland fylke

Mottakere:

STATSFØRVALTEREN I NORDLAND

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevet signatur

Sørfold kommune
Strandveien 2
8226 Straumen

Saksbehandler, innvalgstelefon

Magnus Stien, 75 53 16 49

Statsforvalteren besvarer henvendelse om innkreving av feieavgift

Det vises til brev datert 23. juni 2022. Kommunen ber om en juridisk vurdering av om den har rett til å fakturere feieavgift uten vedtatt forskrift. Det opplyses at feieavgift ble fakturert fritidseiendommer i 2020, og at kommunestyret vedtok forskrift først i desember 2021.

Statsforvalteren tar ikke stilling til konkrete enkeltsaker utenom klage og lovlighetskontroll, og vår uttalelse gis derfor på generelt grunnlag.

Feieavgift og andre gebyr forbundet med tilsynsmyndigheten etter brann- og eksplosjonsvernloven forutsetter at kommunestyret selv har vedtatt forskrift, jf. § 28 annet ledd.¹ Dette er også forutsatt i lovforarbeidene, jf. Ot.prp. nr. 28 (2001-02) pkt. 14.3, jf. 16.6.

Dersom det er gjennomført feiing og tilsyn med fyringsanlegg uten at slik forskrift er vedtatt, må det generelle utgangspunktet være at tilsynsoppgaven ikke kan faktureres. Dersom det likevel er krevd gebyr, må utgangspunktet være at gebyret skal krediteres eller tilbakebetales.

Et spørsmål i denne sammenheng er om kommunen kan «reparere» manglende gebyrforskrift for allerede utført feiing og tilsyn gjennom å vedta forskrift med tilbakevirkende kraft. Dette kan være problematisk i relasjon til tilbakevirkningsforbudet, jf. Grunnloven § 97. Det følger av Høyesteretts dom inntatt i Rt. 2006 s. 293 at det må foreligge «sterke samfunnsmessige hensyn» for å kunne gi slik forskrift tilbakevirkende kraft til økonomisk skade eller ulempe for den enkelte.

Med hilsen

Tor Sande (e.f.)
fung. kommunal- og beredskapsdirektør

Magnus Stien
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

¹ Departementet kan også gi forskrifter til dekning av utgifter forbundet med gjennomføringen av tilsynsmyndighetenes oppgaver etter loven, jf. § 28 første ledd. Statsforvalteren kan ikke se at det er vedtatt sentral forskrift som trer istedenfor eller ved siden av kommunal forskrift om feiing og tilsyn med fyringsanlegg. Det forutsettes derfor kommunal forskrift.

SALTEN KONTROLLUTVALGSERVICE

c/o Gildeskål kommune Inndyrveien 72
8140 INNDYRDato:17.11.2022
Saksbehandler:Rohunny Mollan-Andersen
Telefon direkte:755 55 328
Deres ref.:
Løpenr.:95366/2022
Saksnr./vår ref.:2020/91
Arkivkode:033

Redegjørelse til kontrollutvalget vedr. feiegebyr

Det vises til brev av 10. november 2022 med innkalling til møte, samt anmodning om redegjørelse fra administrasjonen om grunnlag for innkreving av feiegebyr i Bodø kommune.

Det er på det rene at det etter at Brann- og eksplosjonsvernloven trådet i kraft 1. juli 2002 har det ikke foreligget hjemmel i lov til innkreving av feiegebyr. Loven inneholder imidlertid hjemmel for fastsettelse av lokal forskrift med hjemmel til innkreving av slikt gebyr, jf. § 28 annet ledd.

Det er i Bodø kommune ikke vedtatt en egen forskrift som hjemler slikt gebyr. Bodø kommune har imidlertid innkrevd feiegebyr i hele perioden med hjemmel i gebyrregulativ vedtatt årlig av bystyret. Kopi av gebyrregulativ gjeldende for 2022 følger vedlagt.

Det rettslige spørsmål saken reiser – i et historisk perspektiv – blir således om gebyrregulativet kan gjelde som forskrift som hjemler innkreving av feiegebyr.

At det skal innkreves gebyr – og gebyrets størrelse – er årlig vedtatt av bystyret. Dette er det samme organ som det organ som har kompetanse etter loven har kompetanse til å vedta lokal forskrift om innkreving av gebyr.

I en tilsvarende sak i forbindelse med lovlighetskontroll av innkreving av feiegebyr i Rissa kommune uttalte Statsforvalteren i Trøndelag følgende:

«Selv om det ikke foreligger en formell forskrift, kan et gebyrregulativ i enkelte tilfeller regnes som en forskrift etter en konkret vurdering. Dette beror på en vurdering av regulativets form og innhold. Dette understøttes av en uttalelse fra Justis- og beredskapsdepartementet, som Fylkesmannen har innhentet. Det vises til brev fra departementet av 4.1.2018, om bevl. § 28 - tolkning av reglene for lokale forskrifter.

Forvaltningslovens (fvl.) kapittel 7 regulerer hvilke formelle krav som stilles til forskrifter. Videre er det i veileder om «Forskriftsarbeid i kommuner» av 30.01.2002 utførlig beskrevet hvordan forskriften bør utformes. Videre er rundskriv G-149/92, pkt. 6 av 1992, relevant.

Gebyrregulativet til Rissa kommune tilfredsstiller ikke alle formelle krav til en forskrift. Det er bl.a. ikke vist til hjemmelsloven, som er et krav, jfr. fvl. § 38 1. ledd a.

Skal et vedtak være en forskrift, må det inneholde opplysninger som sier noe om hvilke plikter som er besluttet under utøvelse av offentlig myndighet. Se fvl. § 2 1. ledd bokstav c. I gebyrregulativet kapittel 3 er følgende opplysninger:

*«3. FEIING
Prisene er oppgitt eks mva. .
(...)*

Vann og avløpPostadresse: Postboks 319, 8001 BODØ
Besøksadresse:Sentralbord: 75 55 50 00
Saksbehandler 755 55 328postmottak@bodo.kommune.no
Rohunny.Mollan-Andersen@bodo.kommune.noOrgnr.:
972 418 013

	2017	2018
Feiing av fritidsbolig (årlig avgift)	400	400

Dersom feiing ikke kan gjennomføres pga. at huseier ikke har lagt til rette for det, selv om forutgående varsel er mottatt, betales full avgift.»

Som det går fram, har kommunen ved vedtagelse av gebyrregulativet bestemt at kostnader knyttet til feietjenester skal dekkes av den som mottar tjenesten. Dette står riktig nok ikke helt uttrykkelig. Det går likevel klart nok fram at det er vedtatt plikt for hytteeiere til å dekke kommunens kostnader med feiing av pipe med et beløp på kr. 400,-, pr. år.

Regulativet er tilgjengelig på kommunens internettside. Det tilfredsstillende kravet til publisering, jfr. fvl. § 38 1. ledd bokstav c. Dokumentet er kalt «prisliste» for kommunale avgifter og gebyrer, med angivelse av hvilket år prisene gjelder for. Regulativet har gjennomgått en saksbehandlingsprosess i kommunen.

Legalitetsprinsippet er relativt. Det vil si at kravet til uttrykkelig lovhjemmel har relativ strenghet i forhold til hvor alvorlig inngrep det er snakk om. Her er det snakk om et pålegg om å betale gebyr pålydende kr. 400,- pr. år (ekskl. mva.). Det likebehandler alle eiere av fritidsboliger. Meningen er å dekke utgifter til felles brannverntiltak. Det er et viktig moment at kommunen har lov til å ta betalt for feietjenester, forutsatt at de har vedtatt et forsvarlig lokalt regelverk for det. Det er et beløp som private vil kunne merke på sin økonomi. Men det er ikke snakk om noe stort inngripende vedtak, slik Fylkesmannen bedømmer det.

Hjemmelen til å vedta lokal forskrift om gebyr ligger til kommunestyret, jfr. koml. § 6. Det er ikke et spørsmål om regulativet som foreligger, er vedtatt av lovlig kommunalt organ.

Etter å ha vurdert gebyrregulativets saksbehandlingsprosess, form og innhold opp mot reglene i forvaltningsloven, kan det etter Fylkesmannens syn forvares å sidestille det aktuelle gebyrregulativet med en forskrift. Det er med andre ord tilstrekkelig hjemmelsgrunnlag for å utstede gebyr for feiing, forutsatt at gebyret er innenfor rammene for selvkost.

For øvrig anmodes kommunen om å være oppmerksom på kravene til en formell forskrift, ved revisjon av regulativet.»

Situasjonen i Bodø kommune er så å si identisk med det som her beskrives.

For ordens skyld bemerkes det at denne uttalelse ikke står i strid med den generelle uttalelse fra Statsforvalteren i Nordland har gitt til Sørfold kommune ved sitt brev av 23.06.2022. I brevet til Sørfold kommune uttaler statsforvalteren seg om rettstilstanden for det tilfellet at det ikke foreligger lokal forskrift. Statsforvalteren i Trøndelag har foretatt en vurdering av om et årlig vedtatt gebyrregulativ kan gjelde som lokal forskrift.

På bakgrunn av dette legger kommunedirektøren til grunn at årlig vedtatt gebyrregulativ har vært lovlig hjemmel for innkreving av feiegebyr innenfor rammene av selvkost.

I og med at det foreligger tilstrekkelig grunnlag for innkreving av feiegebyr, vil det etter administrasjonens vurdering ikke være grunnlag for tilbakebetaling av innkrevd feiegebyr.

Bodø kommune har bedt Salten Brann IKS om å fremskaffe nødvendige tall for redegjørelse for selvkostregnskapet. På grunn av korte tidsfrister er ikke dette klart pr. dags dato.

Kommunedirektøren anbefaler at det redegjøres for denne del av saken i et senere møte i kontrollutvalget.

Med hilsen

Kjell Hugvik
Kommunedirektør

Knut Andreas Hernes
Avdelingsdirektør

Vedlegg:

1. Gebyrregulativ for 2022
2. Statsforvalteren i Trøndelag sitt brev av 19.12.2018

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift

Gebyrregulativ for kommunalt VA, spredt avløp, forurensing 2022

Gebyrregulativ for kommunalt VA, spredt avløp og forurensning - 2022

Forskrift om vann- og avløpsgebyrer, Bodø kommune, Nordland.		
§ 10. Årsgebyrer		
Abonnementsgebyr vann bolig/fritidsbolig		638 kr per boenhet
Abonnementsgebyr vann næring/andre bygg		638 kr per eiendom/ seksjon
Forbruksgebyr Vann - etter måler		17,15 kr/m ³
Forbruksgebyr vann – beregnes etter areal (BRA)		20,58 kr/m ²
Abonnementsgebyr avløp bolig/fritidsbolig		645 kr per boenhet
Abonnementsgebyr avløp næring/andre bygg		645 kr per eiendom/ seksjon
Forbruksgebyr avløp – etter måler		18,53 kr/m ³
Forbruksgebyr avløp – beregnes etter areal (BRA)		22,24 kr/m ²
Leie vannmåler (kr/stk-pr år)		
Opp til 20mm		402 kr per måler/år
Opp til 25mm		626 kr per måler/år
Opp til 40mm		950 kr per måler/år
Kombimålere		6 565 kr per måler/år
§ 8. Engangsgebyr for tilknytning		
Vann		5 000 kr per bygg
Avløp		5 000 kr per bygg
Forskrift om gebyrer for saksbehandling og kontroll etter forurensningsregelverket, Bodø kommune, Nordland.		
Gebyr for saksbehandling og kontroll med opprydding i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider		
§ 2-2. Gebyr for saksbehandling og kontroll ved søknad om godkjenning av tiltaksplan		
Saksbehandlingsgebyr, enkel tiltaksplan		5 200 kr per tiltaksplan
Saksbehandlingsgebyr, kompleks tiltaksplan		15 600 kr per tiltaksplan
Kontrollgebyr (etter tiltakets samlede areal (flatemål)):		
	Inntil 500 m ²	5 200 kr per tiltaksplan
	501-10000 m ²	12 500 kr per tiltaksplan
	10001 m ² og over	23 900 kr per tiltaksplan
Gebyr for saksbehandling og kontroll med utslipp av sanitært avløpsvann		
§ 3-2. Saksbehandlingsgebyr for behandling av søknad om utslippstillatelse		
Saksbehandlingsgebyr		
	Gråvannsanlegg	2 600 kr per søknad
	Inntil 15 pe	8 300 kr per søknad
	Over 15 pe	12 500 kr per søknad
	Endringstillatelse	5 200 kr per søknad
§ 3-3. Årsgebyr for kontroll av anlegg med utslipp av sanitært avløpsvann		
Kontrollgebyr		
	Gråvannsanlegg	400 kr per anlegg/år
	Øvrige anleggstyper	1 130 kr per anlegg/år
Gebyr for saksbehandling og kontroll med utslipp av kommunalt avløpsvann fra mindre tettbebyggelser		
§ 4-2. Saksbehandlingsgebyr for behandling av søknad om utslippstillatelse		
Saksbehandlingsgebyr		20 800 kr per søknad
Endringstillatelse		5 200 kr per søknad
§ 4-3. Årsgebyr for kontroll av anlegg med utslipp av kommunalt avløpsvann		
Kontrollgebyr		1 760 kr per anlegg/år
Gebyr for saksbehandling og kontroll med utslipp eller påslipp av oljeholdig avløpsvann		
§ 5-2. Saksbehandlingsgebyr for behandling av søknad om utslipp/påslipp		
Saksbehandlingsgebyr		5 200 kr per søknad

Økonomiplan for 2022-2025

§ 5-3. Årsgebyr for kontroll av anlegg med utslipp eller påslipp av oljeholdig avløpsvann	
Kontrollgebyr	730 kr per anlegg/år
Gebyr for saksbehandling og kontroll av fettholdig avløpsvann	
§ 6-2. Saksbehandlingsgebyr for behandling av søknad om påslipp	
Saksbehandlingsgebyr	5 200 kr per søknad
§ 6-3. Årsgebyr for kontroll av fettavskillere	
Kontrollgebyr	1 310 kr per fettavskiller/år
Slamtømming private avløpsanlegg	
Bolig- tømming hvert 2.år	596 kr per bolig
Fritidsbolig- tømming hvert 4.år	298 kr per fritidsbolig

Prisliste for VA-tjenester 2022

Kvalitetssikring av VA - ledninger	Pris ordinær inkl. mva	Pris overtid inkl. mva.
Oppfylling svampkjøring	kr 5 500	kr 7 012
Trykkprøving PVC,GUP,SJK	kr 13 125	kr 14 400
Desinfeksjon med klor	kr 5 500	kr 7 400
Avkloring og idriftsettelse.	kr 5 050	kr 5 650
Vannavstengning ordinær bestilling	kr 2 600	kr 4 150
Vannavstengning akutt	kr 6 120	kr 6 120
Priser for kvalitetssikring gjelder pr. ledningsstrek og for dimensjon til og med 300mm. For dimensjoner over 300 mm kan det gis eget pristilbud.		

Gebyrliste

Administrasjonsavdelingen

Tabellen viser gebyrene i Administrasjonsavdelingen

Skjenkebevilling

Gebyr	Enhet	Sats 2021	Sats 2022	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Ambulerende skjenkebevilling	kr	390	390	0	0,0 % 	Gebyret reguleres av alkoholloven § 6-2 i alkoholforskriften. I 2021 var gebyret kr 390,-. Kommunen

Økonomiplan for 2022-2025

Gebyr	Enhet	Sats 2021	Sats 2022	Endring i kr	Endring i %	Merknad
						benytter satsen for 2022 når den blir kjent, som regel i desember året før (2021).

Oppvekst- og kulturavdelingen

Tabellen viser gebyrene i Oppvekst. og kulturavdelingen

Skole

Gebyr	Enhet	Sats 2021	Sats 2022	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Foreldrebetaling SFO	hel plass pr måned	2808	2878	70	2,5 %	5 dagers tilbud
Foreldrebetaling SFO	hel plass pr måned	2287	2344	57	2,5 %	4 dagers tilbud
Foreldrebetaling SFO	hel plass pr måned	1762	1806	44	2,5 %	3 dagers tilbud
Foreldrebetaling SFO	hel plass pr måned	1453	1489	36	2,5 %	2 dagers tilbud
Foreldrebetaling SFO	hel plass pr måned	968	992	24	2,5 %	1 dags tilbud
Foreldrebetaling SFO	Hel plass pr måned	278	285	7	2,5 %	Opphold på 1 time pr gang
Foreldrebetaling SFO	Hel plass pr måned	329	337	8	2,4 %	Opphold på enkelt dag
Foreldrebetaling SFO	Hel plass pr måned	953	977	24	2,5 %	Sommer-SFO sats per uke
Foreldrebetaling SFO	hel plass pr måned	192	197	5	2,6 %	Sommer-SFO sats per dag
Overnatting på skoler	Pr natt	104	106	2	1,9 %	Skolen i Væran
Overnatting på skoler	Pr natt	74	76	2	2,7 %	Andre skoler

Foreldrebetaling SFO

På Kjerringøy skole og Skolen i Væran er prisene 2/3-del av dette, siden tilbudet har et omfang som er tilsvarende kortere pga av skyssordning (dvs1920, 1563, 1205, 993, 662). Misvær, Saltstraumen og Skjerstad skole får også redusert SFO-tid på grunn av skyssordning og prisene blir her 15% redusert (dvs 2446, 1992, 1535, 1266, 843). Se følgende link for opplysninger om søknad, moderasjoner og vedtekter. <https://bodo.kommune.no/skofritidsordning-sfo/category1034.html>

Foreldrebetaling SFO

På Kjerringøy skole og Skolen i Væran er prisene 2/3-del av dette, siden tilbudet har et omfang som er tilsvarende kortere pga av skyssordning (dvs1920, 1563, 1205, 993, 662). Misvær, Saltstraumen og Skjerstad skole får også redusert SFO-tid på grunn av skyssordning og prisene blir her 15% redusert (dvs 2446, 1992, 1535, 1266, 843). Se følgende link for opplysninger om søknad, moderasjoner og vedtekter. <https://bodo.kommune.no/skofritidsordning-sfo/category1034.html>

Foreldrebetaling SFO

På Kjerringøy skole og Skolen i Væran er prisene 2/3-del av dette, siden tilbudet har et omfang som er tilsvarende kortere pga av skyssordning (dvs1920, 1563, 1205, 993, 662). Misvær, Saltstraumen og

Skjerstad skole får også redusert SFO-tid på grunn av skyssordning og prisene blir her 15% redusert (dvs 2446, 1992, 1535, 1266, 843). Se følgende link for opplysninger om søknad, moderasjoner og vedtekter. <https://bodo.kommune.no/skolefritidsordning-sfo/category1034.html>

Foreldrebetaling SFO

På Kjerringøy skole og Skolen i Væran er prisene 2/3-del av dette, siden tilbudet har et omfang som er tilsvarende kortere pga av skyssordning (dvs1920, 1563, 1205, 993, 662). Misvær, Saltstraumen og Skjerstad skole får også redusert SFO-tid på grunn av skyssordning og prisene blir her 15% redusert (dvs 2446, 1992, 1535, 1266, 843). Se følgende link for opplysninger om søknad, moderasjoner og vedtekter. <https://bodo.kommune.no/skolefritidsordning-sfo/category1034.html>

Foreldrebetaling SFO

På Kjerringøy skole og Skolen i Væran er prisene 2/3-del av dette, siden tilbudet har et omfang som er tilsvarende kortere pga av skyssordning (dvs1920, 1563, 1205, 993, 662). Misvær, Saltstraumen og Skjerstad skole får også redusert SFO-tid på grunn av skyssordning og prisene blir her 15% redusert (dvs 2446, 1992, 1535, 1266, 843). Se følgende link for opplysninger om søknad, moderasjoner og vedtekter. <https://bodo.kommune.no/skolefritidsordning-sfo/category1034.html>

Skole

Gebyr	Enhet	Sats 2021	Sats 2022	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Aktivitet kulturskole	Pr semester	1950	1999	49	2,5 %	Fag som har fullt skoleår
Aktivitet kulturskole	Pr semester	3028	3104	76	2,5 %	Fag som har fullt skoleår
Aktivitet kulturskole	Pr semester	1422	1458	36	2,5 %	Fag som har avkortet skoleår (30 uker undervisning)
Aktivitet kulturskole	Pr semester	572	572	0	0,0 %	Instrumentleie
Aktivitet kulturskole	Pr semester	377	386	9	2,4 %	Materialavgift visuelle kunstfag
Aktivitet kulturskole	Pr time	347	356	9	2,6 %	Salg av tjenester til lag og foreninger
Aktivitet kulturskole	Pr time	521	534	13	2,5 %	Salg av tjenester til lag og foreninger
Aktivitet kulturskole	Pr time	295	302	7	2,4 %	Salg av tjenester til lag og foreninger, assistanse spill
Aktivitet kulturskole	Pr time	641	657	16	2,5 %	Avgift ved elevopptredener
Aktivitet kulturskole	Pr time	416	426	10	2,4 %	Ved salg av tjenester i grunnskolen; tolærersystem
Opplæring voksne	Pr undervisningstime	0	0	0	0,0 %	Elever med rett til opplæring i norsk og samfunnskunnskap
Opplæring voksne	Pr undervisningstime	0	0	0	0,0 %	Kveldskurselever
Opplæring voksne	Pr undervisningstime	68	70	2	2,9 %	Tilbud til elever med plikt til norskopplæring
Opplæring voksne	Pr semester	4952	5076	124	2,5 %	Kveldskurs 4 t/u.

Økonomiplan for 2022-2025

Gebyr	Enhet	Sats 2021	Sats 2022	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Opplæring voksne	Pr semester	6749	6918	169	2,5 %	B2-kurs 6 t/u.

Aktivitet kulturskole

Instrumentalopplæring, sang, samspillgrupper, visuelle kunstfag, drama, skriveverksted. Sats elever under 20 år

Aktivitet kulturskole

Instrumentalopplæring, sang, samspillgrupper, visuelle kunstfag, drama, skriveverksted. sats elever over 20 år

Aktivitet kulturskole

Kulturlek. Sats elever under 20 år

Aktivitet kulturskole

Medlemmer u/18 år

Aktivitet kulturskole

Medlemmer o/18 år

Opplæring voksne

Flyktninger og familiegjenforente innvandrere får gratis norskopplæring. Dette tilbudet gis på dagtid med inntil 25 timer / uke varierende med gruppetilhørighet

Opplæring voksne

Kveldskurselever som har rett og plikt til norskopplæring men som ikke har gjennomført dette på dagtid kan gis gratis undervisning på kveldstid

Opplæring voksne

Det kan gis tilbud til elever med pilt til norskopplæring(ikke rettighets elever) og evt. EØS-arbeidsinnvandrere/andre i ordinære grupper på dagtid hvis det er ledig plass

Opplæring voksne

2 kvelder i uka à 2 timer i 16 uker

Opplæring voksne

2 ettermiddager pr uke i 14 uker. Inkludert lærermateriell.

Barnehager

Gebyr	Enhet	Sats 2021	Sats 2022	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Foreldrebetaling, halv plass;, 17-24 timer	Pris pr måned	1620	1660	40	2,5 %	
Foreldrebetaling, hel plass, mer enn 41 timer	Pris pr måned	3230	3315	85	2,6 %	Makspris pr år kr 36 465

Økonomiplan for 2022-2025

Gebyr	Enhet	Sats 2021	Sats 2022	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Foreldrebetaling	Sats pr ukedag	225	235	10	4,4 %	
Kostpenger, lav sats	Pris pr måned	72	75	3	4,2 %	
Kostpenger, middels sats	Pris pr måned	215	225	10	4,7 %	
Kostpenger, høy sats	Pris pr måned	285	295	10	3,5 %	

Idrett

Gebyr	Enhet	Sats 2021	Sats 2022	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Idrettshaller/25 m basseng	Kroner per time	126	144	18	14,3 %	Trening barn og unge
Idrettshaller/25 m basseng	Kroner per time	457	483	26	5,7 %	Arrangement og trening voksne
Mørkvedlia friidrettsanlegg	Kroner per time	126	144	18	14,3 %	Friidrettsbanen trening barn/unge
Mørkvedlia friidrettsanlegg	Kroner per time	445	483	38	8,5 %	Friidrettsbanen arrangement og trening voksne
Bankgata flerbrukshall/liten flerbrukshall	Kroner per time	56	62	6	10,7 %	Trening barn og unge per sal
Bankgata flerbrukshall/liten flerbrukshall	Kroner per time	153	162	9	5,9 %	Arrangement og trening voksne per sal
Bankgata flerbrukshall/liten flerbrukshall	Kroner per mnd	4100	4685	585	14,3 %	Brukere 2 etg halv sal
Gymnastikksaler og 12 m basseng	Kroner per time	0	0	0	0,0 %	Trening barn og unge
Gymnastikksaler og 12 m basseng	Kroner per time	230	242	12	5,2 %	Trening voksne
Depositum utlån nøkler/nøkkelkort til kultur og idrettsbygg	Depositum per utlån	0	500	500	0,0 %	Nøkkelkort
Depositum utlån nøkkelkort/nøkler til kultur- og idrettsbygg	Depositum per utlån	0	1000	1 000	0,0 %	Nøkler
Bestemorenga rulle- og skianlegg	Kroner per time	126	144	18	14,3 %	Trening barn og unge
Bestemorenga rulle- og skianlegg	Kroner per time	457	483	26	5,7 %	Arrangement og trening voksne
Uteareal	Kroner per døgn per m2	1	1	0	0,0 %	Leie parkeringsareal ol til kommersielle tiltak
Diverse	Ingen	0	0			
Kunstgress-/fotballbaner	Kroner per time	252	288	36	14,3 %	Trening barn og unge 11'er
Kunstgress-/fotballbaner	Kroner per time	915	966	51	5,6 %	Arrangement og trening voksne 11'er

Depositum utlån nøkler/nøkkelkort til kultur og idrettsbygg

Nytt depositum

Depositum utlån nøkkelkort/nøkler til kultur- og idrettsbygg

Nytt depositum

Diverse

- Kommersielle arrangement - pris etter avtale. - Fylkeskommunale og statlige skoler, og lag fra andre kommuner betaler voksenpris - I lagidretter skal lag påmeldt i seniorserie betale vedtatt voksenpris, uavhengig av gruppens forholdsmessige aldersfordeling. - Anlegg/selskap som Bodø kommune eier eller yter tilskudd til, skal ha samme leiepris til trening for barn/unge, som i sammenlignbare anlegg. - Kommunedirektøren gis fullmakt til å vurdere at særskilte grupper kan følge satsene som for barn/ungdom, eventuelt fritas for leie. - Pris for barn/ungdom gjelder t.o.m. 19 år - Arrangement/tiltak som medfører ekstraordinære kostnader, utover det som anses normalt, kan belastes leietaker. Slike kostnader kan f.eks. være ekstra forbruk av strøm/vann, renhold, avfallshåndtering, brøyting, preparering etc.

Kunstgress-/fotballbaner

Leieprisen per time reduseres forholdsmessig ut fra banestørrelse. Naturgress og vinterbrøytede baner dobbel sats.

Kunstgress-/fotballbaner

Leieprisen per time reduseres forholdsmessig ut fra banestørrelse. Naturgress og vinterbrøytede baner dobbel sats.

Bibliotek

Gebyr	Enhet	Sats 2021	Sats 2022	Endring i kr	Endring i %		Merknad
Varselgebyr	Kroner per varsel	31	31	0	0,0 %	✓	1. varsel - 3 uker etter forfall - barn
Varselgebyr	Kroner per varsel	62	62	0	0,0 %	✓	1. varsel - 3 uker etter forfall - voksen
Varselgebyr	Kroner per varsel	57	57	0	0,0 %	✓	2. varsel - 5 uker etter forfall - barn
Varselgebyr	Kroner per varsel	120	120	0	0,0 %	✓	2. varsel - 5 uker etter forfall - voksen
Erstatningskrav / regning 7 uker etter forfall	Kroner per varsel	425	425	0	0,0 %	✓	Fagbøker - barn
Erstatningskrav / regning 7 uker etter forfall	Kroner per varsel	545	545	0	0,0 %	✓	Fagbøker - voksen
Erstatningskrav / regning 7 uker etter forfall	Kroner per varsel	360	360	0	0,0 %	✓	Skjønnlitteratur - voksen - betaling i skranke
Erstatningskrav / regning 7 uker etter forfall	Kroner per varsel	480	480	0	0,0 %	✓	Skjønnlitteratur - voksen - kommunal faktura
Erstatningskrav / regning 7 uker etter forfall	Kroner per varsel	0	0	0	0,0 %	✓	Skjønnlitteratur - barn - betaling i skranke
Erstatningskrav / regning 7 uker etter forfall	Kroner per varsel	340	340	0	0,0 %	✓	Skjønnlitteratur - barn - kommunal faktura

Økonomiplan for 2022-2025

Gebyr	Enhet	Sats 2021	Sats 2022	Endring i kr	Endring i %		Merknad
Erstatningskrav / regning 7 uker etter forfall	Kroner per varsel	105	105	0	0,0 %	✓	Tegneserier / tidsskrifter - betaling i skranke
Erstatningskrav / regning 7 uker etter forfall	Kroner per varsel	160	160	0	0,0 %	✓	Tegneserier / tidsskrifter - kommunal faktura
Erstatningskrav / regning 7 uker etter forfall	Kroner per varsel	245	245	0	0,0 %	✓	Video / CD - betaling i skranke
Erstatningskrav / regning 7 uker etter forfall	Kroner per varsel	350	350	0	0,0 %	✓	Video / CD - kommunal faktura
Erstatningskrav / regning 7 uker etter forfall	Kroner per varsel	295	295	0	0,0 %	✓	Lydbøker inntil 4 enheter - betaling i skranke
Erstatningskrav / regning 7 uker etter forfall	Kroner per varsel	405	405	0	0,0 %	✓	Lydbøker inntil 4 enheter - kommunal faktura
Erstatningskrav / regning 7 uker etter forfall	Kroner per varsel	520	520	0	0,0 %	✓	Lydbøker over 4 enheter - betaling i skranke
Erstatningskrav / regning 7 uker etter forfall	Kroner per varsel	640	640	0	0,0 %	✓	Lydbøker over 4 enheter - kommunal faktura
Erstatningskrav / regning 7 uker etter forfall	Kroner per varsel	405	405	0	0,0 %	✓	Mikrofilm - betaling i skranke
Erstatningskrav / regning 7 uker etter forfall	Kroner per varsel	520	520	0	0,0 %	✓	Mikrofilm - kommunal faktura
Erstatningskrav / regning 7 uker etter forfall	Kroner per varsel	205	205	0	0,0 %	✓	Tegneseriebøker - betaling i skranke
Erstatningskrav / regning 7 uker etter forfall	Kroner per varsel	290	290	0	0,0 %	✓	Tegneseriebøker - kommunal faktura

Helse- og omsorgsavdelingen

Tabellen viser gebyrene i Helse- og omsorgsavdelingen

Hjemmetjenester

Gebyr	Enhet	Sats 2021	Sats 2022	Endring i kr	Endring i %		Merknad
Egenandel praktisk bistand	Kostnad per time	491	504	13	2,6 %	○	Pris for tjenesten fra 2 - 3 G
Egenandel praktisk bistand	Maks per måned	210	215	5	2,4 %	○	0 - 2 G 0 - 212 797
Egenandel praktisk bistand	Maks per måned	1228	1260	32	2,6 %	○	2 - 3 G 212 798 - 319 196
Egenandel praktisk bistand	Maks per måned	1965	2016	51	2,6 %	○	3 - 4 G 319 197 - 425 595

Økonomiplan for 2022-2025

Gebyr	Enhet	Sats 2021	Sats 2022	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Egenandel praktisk bistand	Maks per måned	3439	3528	89	2,6 %	4 - 5 G 425 596 - 531 994
Egenandel praktisk bistand	Maks per måned	4422	4536	114	2,6 %	5 - 6 G 531 995 - 638 393
Egenandel praktisk bistand	Maks per måned	5404	5544	140	2,6 %	6 - 7 G 638 394 - 744 792
Egenandel praktisk bistand	Maks per måned	10317	10584	267	2,6 %	11 - 12 G

Brukertransport

Gebyr	Enhet	Sats 2021	Sats 2022	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Billettpris for 2021	Enhetspris	43	31	-12	-27,9 %	Billettpris per tur

Trygghetsalarm

Gebyr	Enhet	Sats 2021	Sats 2022	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Etableringsgebyr / flytting av trygghetsalarm	Engangspris	0	0	0	0,0 %	Under 2 G
Etableringsgebyr / flytting av trygghetsalarm	Engangspris	950	950	0	0,0 %	Over 2 G
Månedssleie Trygghetsalarm	Månedssleie	210	215	5	2,4 %	Under 2 G
Månedssleie Trygghetsalarm	Månedssleie	580	580	0	0,0 %	3 - 4 G
Månedssleie Trygghetsalarm	Månedssleie	850	850	0	0,0 %	Over 4 G
Månedssleie Trygghetsalarm	Månedssleie	29	29	0	0,0 %	Månedssleie TRYGGI (påførendeværsling)
Månedssleie Trygghetsalarm	Månedssleie	10	10	0	0,0 %	Månedssleie Røykvarsler
Månedssleie Trygghetsalarm	Månedssleie	310	310	0	0,0 %	2 - 3 G
Engangspriser Trygghetsalarm	Engangspris	460	460	0	0,0 %	Armreim/Snor til Smile/Atom
Engangspriser Trygghetsalarm	Engangspris	1196	1290	94	7,9 %	Etableringsgebyr montering røykvarsler (automatisk varsling til responscenter)
Engangspriser Trygghetsalarm	Engangspris	610	610	0	0,0 %	Etableringsgebyr/flytting annen velferdsteknologi

Matombringning

Gebyr	Enhet	Sats 2021	Sats 2022	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Matlevering	Enhetspris	90	92	2	2,2 %	Pris per middag

Økonomiplan for 2022-2025

Gebyr	Enhet	Sats 2021	Sats 2022	Endring i kr	Endring i %		Merknad
Matlevering	Enhetspris	32	33	1	3,1 %		Pris per kveldsmåltid
Matlevering	Enhetspris	32	33	1	3,1 %		Pris per frokost
Middag dagaktivitetssenter	Enhetspris	0	92	92	0,0 %		

Institusjon

Gebyr	Enhet	Sats 2021	Sats 2022	Endring i kr	Endring i %		Merknad
Korttidsopphold i Institusjon	Per dag/natt	95	100	5	5,3 %		Dag/nattopphold
Korttidsopphold i Institusjon	Per døgn	175	180	5	2,9 %		Døgnopphold i institusjon
Langtidsopphold i institusjon	Per år	9000	9100	100	1,1 %		Fribeløp i enkeltrom
Korttidsopphold i Institusjon	Per år	42900	44100	1 200	2,8 %		Fribeløp i dobbeltrom
Egenandel deltakelse på dagaktivitetssenter	Per uke	200	200	0	0,0 %		1 dag
Egenandel deltakelse på dagaktivitetssenter	Per uke	400	400	0	0,0 %		2 dager
Egenandel deltakelse på dagaktivitetssenter	Per uke	600	600	0	0,0 %		3 dager
Egenandel deltakelse på dagaktivitetssenter	Per uke	800	800	0	0,0 %		4 dager
Egenandel deltakelse på dagaktivitetssenter	Per uke	1000	1000	0	0,0 %		5 dager

Fysioterapi

Gebyr	Enhet	Sats 2021	Sats 2022	Endring i kr	Endring i %		Merknad
Egenandel fysioterapi	Kroner per behandling / undersøkelse	185	185	0	0,0 %		Undersøkelse, inntil 30 min. første gang
Egenandel Fysioterapi	Per behandling	131	135	4	3,1 %		Behandling hos fysioterapeut
Egenandel Fysioterapi	Per behandling	42	42	0	0,0 %		Tillegg for behandling ut over 20 min. per påbegynte 10. min
Egenandel Fysioterapi	Per behandling	131	132	1	0,8 %		Behandling hos fysioterapeut med tilleggskompetanse i psykomotorisk fysioterapi
Egenandel Fysioterapi	Per behandling	42	42	0	0,0 %		Tillegg for behandling ut over 20 min. per påbegynte 10. min
Egenandel Fysioterapi	Per behandling	0	27	27	0,0 %		Veiledet trening, minst 30 min.
Egenandel Fysioterapi	Per behandling	102	102	0	0,0 %		Gruppebehandling i 60 min. (1 - 5 personer)

Egenandel fysioterapi

Ifølge kapittel II i forskrift om stønad til dekning av utgifter til fysioterapi m.m, kan kommunen kreve egenbetaling per behandling eller undersøkelse. Satsen ble innført per 1 juli 2020.

Teknisk avdeling

Tabellen viser gebyrene i Teknisk avdeling

Vann og avløp

Gebyr	Enhet	Sats 2021	Sats 2022	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Gebyrregulativ						Gebyrregulativet reguleres per 1/1-22 i tråd med eget vedlegg "Gebyrregulativ for kommunalt VA, spredt avløp, forurensing 2022"
Prisliste VA-tjenester						Prislisten reguleres per 1/1-22 i tråd med eget vedlegg "Prisliste VA-tjenester 2022"

Bygge-, plan-, fradeling- og oppmålingsaker

Gebyr	Enhet	Sats 2021	Sats 2022	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Gebyrregulativ						Gebyrregulativet reguleres per 1/1-22 i tråd med eget vedlegg "Betalingregulativ for plan- bygge- og delingssaker 2022"

Parkeringsgebyr

Gebyr	Enhet	Sats 2021	Sats 2022	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Sone 1 per time - første time		30	31	1	3,3 %	
Sone 1 per time - andre time		36	37	1	2,8 %	
Sone 1 per time - tredje og påfølgende timer		46	47	1	2,2 %	
Sone 2 per time		21	22	1	4,8 %	
Sone 2 - Månedskort		780	801	21	2,7 %	
Sone 2 - halvårskort		4250	4365	115	2,7 %	
Sone 2 - årskort		7000	7189	189	2,7 %	

Sone 2 - årskort

Beboere i sone 2 uten parkeringsmulighet på egen tomt kan søke om rabbertert årskort til 3 084,-.

Forhold som må bekreftes: • Folkeregistrert bostedsadresse • Ikke parkeringsmulighet på egen tomt • Kjøretøy må være registrert på person som bor på adressen

Diverse priser

Gebyr	Enhet	Sats 2021	Sats 2022	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Renovasjonsgebyr		0	0	0	0,0 %	
Skiltplan		1059	1088	29	2,7 %	Beh.gebyr
Avkjørselssøknad		3177	3263	86	2,7 %	Beh. gebyr

Kommersielle arrangementer/festivaler

Gebyr	Enhet	Sats 2021	Sats 2022	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Leie av areal per dag		2118	2175	57	2,7 %	Per søknad
Leie av areal per uke		7941	8155	214	2,7 %	Per søknad
Leie av areal per måned		31765	32623	858	2,7 %	Per søknad
Leie av areal m/skjenkebevilling kr/år/m2 (sentrum indre)		741	761	20	2,7 %	
Leie av areal m/skjenkebevilling kr/mnd/m2 (sommer) – sentrum indre		93,00	95,51	2,51	2,7 %	
Leie av areal m/skjenkebevilling kr/mnd/m2 (vinter) – sentrum indre		70,00	71,89	1,89	2,7 %	
Leie av areal u/skjenkebevilling kr/år/m2 (sentrum indre)		529,40	543,69	14,29	2,7 %	
Leie av areal u/skjenkebevilling kr/mnd/m2 (sommer) – sentrum indre		67,00	68,81	1,81	2,7 %	
Leie av areal u/skjenkebevilling kr/mnd/m2 (vinter) – sentrum indre		50,00	51,35	1,35	2,7 %	
Leie av areal m/skjenkebevilling kr/år/m2 (sentrum ytre)		555,60	570,60	15,00	2,7 %	
Leie av areal m/skjenkebevilling kr/mnd/m2 (sommer) – sentrum ytre		70,00	71,89	1,89	2,7 %	
Leie av areal m/skjenkebevilling		53,00	54,43	1,43	2,7 %	

Økonomiplan for 2022-2025

Gebyr	Enhet	Sats 2021	Sats 2022	Endring i kr	Endring i %	Merknad
kr/mnd/m2 (vinter) – sentrum ytre						
Leie av areal u/skjenkebevilling kr/år/m2 (sentrum ytre)		397,5	408,2	10,7	2,7 %	
Leie av areal u/skjenkebevilling kr/mnd/m2 (vinter) – sentrum ytre		37,00	38,00	1,00	2,7 %	
Leie av areal u/skjenkebevilling kr/mnd/m2 (sommer) – sentrum ytre		49,00	50,32	1,32	2,7 %	
Leie av areal Kr/dag/felt (sommer)		212,00	217,72	5,72	2,7 %	
Leie av areal Kr/dag/felt (vinter)		159,00	163,29	4,29	2,7 %	
Leie av areal Kr/mnd/felt (sommer)		847,00	869,87	22,87	2,7 %	
Leie av areal Kr/mnd/felt (vinter)		636,00	653,17	17,17	2,7 %	
Leie av areal Kr/år/m2 (sentrum indre)		317,00	325,56	8,56	2,7 %	
Leie av areal Kr/mnd/m2 (sommer) - sentrum indre		40,00	41,08	1,08	2,7 %	
Leie av areal Kr/mnd/m2 (vinter) - sentrum indre		30,00	30,81	0,81	2,7 %	
Leie av areal Kr/mnd/m2 (sommer) - sentrum ytre		30,00	30,81	0,81	2,7 %	
Leie av areal Kr/mnd/m2 (vinter) - sentrum ytre		23,00	23,62	0,62	2,7 %	
Leie av areal Kr/dag/m2 (sentrum indre)		21,16	21,73	0,57	2,7 %	
Leie av areal Kr/mnd/m2 (sentrum indre)		84,73	87,02	2,29	2,7 %	
Leie av areal Kr/dag/m2 (sentrum ytre)		15,92	16,35	0,43	2,7 %	
Leie av areal Kr/mnd/m2 (sentrum ytre)		63,67	65,39	1,72	2,7 %	

Feiing

Gebyr	Enhet	Sats 2021	Sats 2022	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Bolig 1 og 2 etasjer		359	359	0	0,0 %	eks. mva
Boliger 3 etasjer og over		495	495	0	0,0 %	eks mva
Forretninger med større fyringsanlegg		1138	1138	0	0,0 %	eks mva

Økonomiplan for 2022-2025

Gebyr	Enhet	Sats 2021	Sats 2022	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Industripiper per meter		116	116	0	0,0 %	eks mva
Ekstrafeiing utenom rute		755	755	0	0,0 %	eks mva

M/S Helligvær

Gebyr	Enhet	Sats 2021	Sats 2022	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Billettpris - Barn		16,33	16,77	0,44	2,7 %	
Billettpris - Voksen		27,22	27,95	0,73	2,7 %	
Billettpris - Klippekort barn		163	167	4	2,5 %	
Billettpris - Klippekort voksen		272	279	7	2,6 %	

Saksbehandling tekniske anlegg

Gebyr	Enhet	Sats 2021	Sats 2022	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Gravemelding		4765	4894	129	2,7 %	Per utstedt gravemelding
Arbeidstillatelse på vei		1589	1632	43	2,7 %	Per tillatelse
Gategrunnleie, arbeid over 14 dg 0 - 500 m2		2	2	0	0,0 %	Leie pr. dag pr kvm
Gategrunnleie, arbeid over 14 dg over 500 m2		1	1	0	0,0 %	Leie pr. dag
Plangodkjenning anlegg under 10.000 m2		5294	5437	143	2,7 %	Beh. Gebyr
Plangodkjenning anlegg 10.000 – 50.000 m2		10588	10874	286	2,7 %	Beh. Gebyr
Plangodkjenning anlegg 50.000 m2 og over		31765	32622	857	2,7 %	Beh. Gebyr

Bodø kirkelige fellesråd

Tabellen viser gebyrene til Bodø kirkelige fellesråd

Avgift for feste av grav

Gebyr	Enhet	Sats 2021	Sats 2022	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Feste av grav, stk 5 års avtaler		410	420	10	2,4 %	

Avgift for gravlegging av personer fra andre kommuner

Økonomiplan for 2022-2025

Gebyr	Enhet	Sats 2021	Sats 2022	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Nedsettelse av urne: 1. på tidligere festet grav	stk	1950	2100	150	7,7 %	↗
Nedsetting av urne: 2. på ny grav	stk	5500	5800	300	5,5 %	↗
Nedsetting av kiste: 1. på tidligere festet grav	stk	4350	4500	150	3,4 %	↗
Nedsetting av kiste: 2. på ny grav	stk	11000	11500	500	4,5 %	↗

Avgift for kremasjon og grav i minnelund

Gebyr	Enhet	Sats 2021	Sats 2022	Endring i kr	Endring i %	Merknad
a) kremasjon egne innbyggere	stk	0	0	0	0,0 %	↘
b) kremasjon personer hjemmehørende i andre kommuner	stk	6600	6900	300	4,5 %	↗ Fraktutgifter i forbindelse med kremasjon i den perioden krematoriet er stengt viderefaktureres til ansvarlig for gravferden.
c) etablering av urnegrav i minnelund	stk	6100	6300	200	3,3 %	↗ inkl. mva
d) forsendelse av urne til utlandet						Ihht, fraktfaktura.

Utbygging og Eiendomsavdelingen

Tabellen viser gebyrene i Utbygging og Eiendomsavdelingen

Parkeringsgebyr

Gebyr	Enhet	Sats 2021	Sats 2022	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Kvartal 99 - Dagtid		20,00	20,54	0,54	2,7 %	↗ kroner per time. (08:00-18:00)
Kvartal 99 - Ettermiddag/natt		5,50	5,65	0,15	2,7 %	↗ kroner per time (18:00-08:00)
Kvartal 99 - Søndag		Gratis	Gratis			
Kvartal 99 - Helårskort		10000	12500	2 500	25,0 %	↗ For leie av plass må Apcoa kontaktes på: salg@apcoa.no
Kvartal 99 - Halvårskort		6100	7625	1 525	25,0 %	↗ For leie av plass må Apcoa kontaktes på: salg@apcoa.no

Kvartal 99 - Dagtid

Elbiler er ikke unntatt betalingsplikt

Kvartal 99 - Ettermiddag/natt

Elbiler er ikke unntatt betalingsplikt

Kvartal 99 - Helårskort

Elbiler er ikke unntatt betalingsplikt

Kvartal 99 - Halvårskort

Elbiler er ikke unntatt betalingsplikt

Vår dato:
19.12.2018

Vår ref.:
2018/289

Indre Fosen kommune
Rådhusveien 13
7100 Rissa

Lovlighetskontroll av rettslig grunnlag for innkreving av feiegebyr - Rissa kommune

Fylkesmannen har foretatt lovlighetskontroll av hjemmelsgrunnlaget for innkreving av gebyr for feietjenester, samt gebyrets beregning ut i fra prinsippet om selvkost, i Rissa kommune. Fylkesmannen har kommet til at feiegebyret mangler tilstrekkelig utredet grunnlag, og må derfor oppheves som ugyldig. Kommunen bes skaffe til veie selvkostregnskap.

Sakens bakgrunn

Fylkesmannen mottok en henvendelse den 14.09.2017 med klage på mottatt feiegebyr for fritidsbolig i Rissa kommune. Det blir hevdet at feiegebyret er for høyt i forhold til prinsippet om selvkost. Prinsippet innebærer at kommunens samlede gebyrinntekter for feiing kun skal dekke de utgiftene som kommunen har for å utføre tjenesten.

Fylkesmannen har gjort undersøkelser med tanke på å avklare om det bør foretas en lovlighetskontroll i saken. Det er sendt brev til kommunen med anmodninger om redegjørelse for hvordan feiegebyret er forankret, og hvordan feiegebyret er beregnet ut i fra prinsippet om selvkost.

Rissa kommune har i svarbrev opplyst at kommunen ikke har egen forskrift for feiegebyr, men henviser til forskrift om brannforebygging § 17 som hjemmelsgrunnlag.

I brev av 27.11.2017 går det fram at feiegebyr for fritidsboliger ble vedtatt i sak 77/16 og sak 30/17 med virkning fra 01.01.2017. Det opplyses videre at gebyret er basert på prinsippet om selvkost. Det er senere ettersendt en enkel utskrift fra kommunens regnskap over kostnader til feiervesenet generelt. Fylkesmannen har flere ganger etterspurt nærmere dokumentasjon fra kommunen, men har ikke lyktes med å få dette.

Rissa kommune er fra og med 1.1.2018 slått sammen med Leksvik kommune til én; Indre Fosen kommune.

Fylkesmannen bemerker

Rettslige grunnlag

Om lovlighetskontroll

Kommuneloven (kompl.) § 59 regulerer lovlighetskontroll med kommunale avgjørelser. Fylkesmannen er tildelt kompetansen etter delegasjon fra departementet, jfr. rundskriv H-25/92.

Formålet med en lovlighetskontroll er å være en sikkerhetsventil for å fjerne rettslig tvil omkring avgjørelser i kommunen. I tillegg er kontrollen begrunnet i hensynet til effektiv måloppnåelse, individets rettssikkerhet og kommunens omdømme.

Etter kml. § 59 nr. 5 kan Fylkesmannen på eget initiativ ta opp en avgjørelse til lovlighetskontroll. Det kan f.eks. skje dersom Fylkesmannen blir kjent med forhold som tyder på at vedtaket er ulovlig. Det er i stor grad opp til Fylkesmannens skjønn om adgangen skal brukes. Den enkelte klager har ikke rettskrav på å få en sak kontrollert.

Etter en innledende undersøkelse av grunnlaget for feiegebyret, har Fylkesmannen funnet grunn til å foreta lovlighetskontroll i saken, i medhold av kml. § 59 nr. 5. Det er lagt vekt på at det synes å være behov for en avklaring av noen viktige spørsmål om hjemmelsgrunnlag for gebyr og prinsippet om selvkost. Dette er et spørsmål som gjelder for flere kommuner.

Lovlighetskontrollen gjelder formelt sett Rissa kommune sitt vedtak om å kreve gebyr for feietjenester i 2017 etter brann- og eksplosjonsvernloven (bevl.) § 28, herunder kommunens overholdelse av prinsippet om selvkost etter samme bestemmelse.

Lovlighetskontrollen omfatter spørsmålet om innholdet i avgjørelsen er lovlig (materiell kompetanse), om saksbehandlingsreglene er fulgt (prosessuell kompetanse) og om den er truffet av personer med lovlig myndighet (personell kompetanse), jfr. § 59 nr. 4.

Kontrollen må ta stilling til alle disse sidene ved avgjørelsen. En lovlighetskontroll vil ikke omfatte skjønnsmessige vurderinger. Kontrollen vil imidlertid omfatte alle alminnelige krav til forvaltningsavgjørelser, herunder ulovfestede forvaltningsrettslige prinsipper som for eksempel læren om myndighetsmisbruk.

Dersom Fylkesmannen kommer til at avgjørelsen er ugyldig, skal avgjørelsen oppheves. Fylkesmannen har ikke kompetanse til å fatte ny avgjørelse ved lovlighetskontroll, bare til å oppheve den foreliggende avgjørelse dersom den er ugyldig, jfr. kml. § 59 nr. 4, 2. ledd.

Når det gjelder feil ved saksbehandlingen gjelder det forvaltningsrettslige prinsipp om at det bare er feil som kan ha hatt innvirkning på vedtakets innhold som fører til ugyldighet.

Om hjemmelsgrunnlag for feiegebyr

Brannvesenet skal sørge for feiing av fyringsanlegg etter bevl. § 11 1. ledd bokstav h. I forskrift om brannforebygging (forskr. brfb) § 17 går det frem at kommunen skal sørge for at fyringsanlegg, herunder piper som brukes til oppvarming av byggverk, blir feiet etter behov. Dette gjelder også fritidsboliger med pipe.

I Indre Fosen kommune er det Trøndelag brann- og redningstjeneste som utfører feiing. Det samme var tilfellet for Rissa kommune. Kommunen skal sørge for innbetaling fra de som mottar feietjenester, mens Trøndelag brann- og redningstjeneste krever kommunen for den totale kostnaden for tjenestene innad i kommunen.

Bevl. § 28 1. ledd gir departementet hjemmel til å gi forskrifter om avgifter og gebyr til dekning av utgiftene forbundet med gjennomføringen av tilsynsmyndighetenes oppgaver etter denne loven. Det er ikke gitt sentrale forskrifter om gebyr for feiing etter denne bestemmelsen.

Det er ikke utarbeidet sentrale forskrifter om gebyr for feiing. I bevl. § 28 2. ledd har imidlertid den enkelte kommune hjemmel til å utarbeide lokal forskrift om gebyr for gjennomføring av feiing og tilsyn med fyringsanlegg.

Selvkostprinsippet utgjør rammene for hva kommunen har lov til å ilegge i gebyr. Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) har utarbeidet retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester i rundskriv H-3/14. Gebyret skal ikke overstige gjennomsnittlige kostnader som kommunen har med å utføre tjenesten på et område.

Kommunen har betydelig frihet når det gjelder hvordan gebyrregulativet skal utformes i detalj. Det må velges noen hovedgrupper sakstyper, som enkeltsaker behandles etter. Både direkte kostnader med å utføre tjenesten, og indirekte (administrasjons-) kostnader knyttet til arbeid med sakstypen, kan tas med i grunnlaget. Det må tilstrebes satser som gjenspeiler faktiske kostnadene med en sak, men det forventes ikke at enhver sak får et gebyr som helt i samsvar med faktiske kostnader.

Blir gebyret i en enkelt sak urimelig mye større enn hva som er vanlig for sakstypen, tilsier selvkostprinsippet at gebyret må fastsettes etter en konkret vurdering for å være lovlig.

Vurdering

Hjemmelsgrunnlaget

Dersom kommunen ikke har vedtatt forskrift om det, jfr. bevl. § 28 2. ledd, kan de ikke kreve gebyr. Det har sin begrunnelse i det ulovfestede legalitetsprinsippet. I henhold til legalitetsprinsippet må forvaltningen ha hjemmel i lov for å gjøre inngrep som er bestemmende for privates rettigheter og plikter, herunder ileggelse av gebyr og avgifter. Dette er blant annet for å sikre en forutsigbar gebyrordning i tråd med sentrale føringer.

Rissa kommune bekrefter at de strengt tatt ikke har utarbeidet en forskrift, jfr. bevl. § 28 2. ledd. Størrelsen på feiegebyret og andre kommunale gebyr fremkommer i et gebyrregulativ med tittel «Prisliste 2017 – Kommunale avgifter og gebyrer» under kapittel 3.

Selv om det ikke foreligger en formell forskrift, kan et gebyrregulativ i enkelte tilfeller regnes som en forskrift etter en konkret vurdering. Dette beror på en vurdering av regulativets form og innhold. Dette understøttes av en uttalelse fra Justis- og beredskapsdepartementet, som Fylkesmannen har innhentet. Det vises til brev fra departementet av 4.1.2018, om bevl. § 28 - tolkning av reglene for lokale forskrifter.

Forvaltningslovens (fvl.) kapittel 7 regulerer hvilke formelle krav som stilles til forskrifter. Videre er det i veileder om «Forskriftsarbeid i kommuner» av 30.01.2002 utførlig beskrevet hvordan forskriften bør utformes. Videre er rundskriv G-149/92, pkt. 6 av 1992, relevant.

Gebyrregulativet til Rissa kommune tilfredsstiller ikke alle formelle krav til en forskrift. Det er bl.a. ikke vist til hjemmelsloven, som er et krav, jfr. fvl. § 38 1. ledd a.

Skal et vedtak være en forskrift, må det inneholde opplysninger som sier noe om hvilke plikter som er besluttet under utøvelse av offentlig myndighet. Se fvl. § 2 1. ledd bokstav c. I gebyrregulativet kapittel 3 er følgende opplysninger:

«3. FEIING

Prisene er oppgitt eks mva. .

(...)

	2017	2018
Feiing av fritidsbolig (årlig avgift)	400	400

Dersom feiing ikke kan gjennomføres pga. at huseier ikke har lagt til rette for det, selv om forutgående varsel er mottatt, betales full avgift.»

Som det går fram, har kommunen ved vedtagelse av gebyrregulativet bestemt at kostnader knyttet til feietjenester skal dekkes av den som mottar tjenesten. Dette står riktig nok ikke helt uttrykkelig. Det går likevel klart nok fram at det er vedtatt plikt for hytteeiere til å dekke kommunens kostnader med feiing av pipe med et beløp på kr. 400,-, pr. år.

Regulativet er tilgjengelig på kommunens internettside. Det tilfredsstillende kravet til publisering, jfr. fvl. § 38 1. ledd bokstav c. Dokumentet er kalt «prisliste» for kommunale avgifter og gebyrer, med angivelse av hvilket år prisene gjelder for. Regulativet har gjennomgått en saksbehandlingsprosess i kommunen.

Legalitetsprinsippet er relativt. Det vil si at kravet til uttrykkelig lovhjemmel har relativ strenghet i forhold til hvor alvorlig inngrep det er snakk om. Her er det snakk om et pålegg om å betale gebyr pålydende kr. 400,- pr. år (ekskl. mva.). Det likebehandler alle eiere av fritidsboliger. Meningen er å dekke utgifter til felles brannverntiltak. Det er et viktig moment at kommunen har lov til å ta betalt for feietjenester, forutsatt at de har vedtatt et forsvarlig lokalt regelverk for det. Det er et beløp som private vil kunne merke på sin økonomi. Men det er ikke snakk om noe stort inngripende vedtak, slik Fylkesmannen bedømmer det.

Hjemmelen til å vedta lokal forskrift om gebyr ligger til kommunestyret, jfr. koml. § 6. Det er ikke et spørsmål om regulativet som foreligger, er vedtatt av lovlig kommunalt organ.

Etter å ha vurdert gebyrregulativets saksbehandlingsprosess, form og innhold opp mot reglene i forvaltningsloven, kan det etter Fylkesmannens syn forvares å sidestille det aktuelle gebyrregulativet med en forskrift. Det er med andre ord tilstrekkelig hjemmelsgrunnlag for å utstede gebyr for feiing, forutsatt at gebyret er innenfor rammene for selvkost.

For øvrig anmodes kommunen om å være oppmerksom på kravene til en formell forskrift, ved revisjon av regulativet.

Selvkost

Videre er det et spørsmål om selvkostprinsippet kan sies å være oppfylt for feiegebyret, slik satsen for dette er utformet i kommunens regulativ. Dette har den private klageren hevdet ikke er tilfellet. Spørsmålet gjelder her kun satsen for gebyr for feiing av fritidsboliger.

Som vist ovenfor, er det årlige gebyret for feiing av fritidsboliger, både i 2017 og 2018, kr. 400,-. Det er i utgangspunktet lagt opp til feiing av fritidsboliger hvert 8. år i dette området, der Trøndelag brann- og redningstjeneste står for feiingen. Selv om feiing normalt utføres kun hvert 8 år, er gebyret kr. 400,- pr. år.

Til sammenligning er årlig gebyr for feiing av boliger (1 pipe) i Rissa for 2017 kr. 456,-. For 2018, Indre Fosen kommune, er dette gebyret kr. 468,-.

Loven pålegger kommunen å bidra til å opplyse saken, jfr. koml. § 59 nr. 6. Fylkesmannen har bedt om å få oversendt selvkostregnskap, så langt det måtte foreligge. Det er oversendt en enkel utskrift fra regnskapet som viser kostnader på området for feiervesenet, i e-post av 23.8.2018. Dette er imidlertid ikke et selvkostregnskap, som underbygger størrelsen på gebyrsatsene og forklarer forskjeller mellom ulike satser. Det er heller ikke mulig å se hvilke del av kostnaden som knyttes til feiing av fritidsboliger.

På Trøndelag brann- og redningstjeneste sine hjemmesider på internett, opplyses følgende:

«Kostnad og feiegebyr.

Det er kommunen som fastsetter feiegebyret for sin kommune som kan variere fra kommune til kommune, men feiegebyret er fastsatt ut fra selvkostprinsippet.

Da dette er en ny tjeneste som blir iverksatt og i mangel på historikk om fyringsanlegget, har feietjenesten satt opp et ressursbehov som tilsier et besøk pr 8. år. Feietjenesten har en plan om at alle skal få førstegangs besøk innen utgangen av 2019.

Alle kommunene i vår region har valgt å innkreve gebyret årlig og kostnaden blir fordelt istedenfor å innkreve hele kostnaden det året besøket finner sted.

Kommunen svarer på spørsmål vedrørende feiegebyret og Trøndelag brann- og redningstjeneste, feieavdelingen svarer på feiefaglige spørsmål og fritak for feiegebyr.

Feietjenesten vil legge til rette for at kommunene kan velge og differensiere feiegebyret ut fra hyppighet og frekvens etter første besøk.»

Selvkostprinsippet er grunnleggende for hva kommunen har lov til å ilegge i gebyr. Gebyret skal ikke overstige gjennomsnittlige kostnader som kommunen har med å utføre tjenesten på et område.

Kommunen har for øvrig betydelig frihet når det gjelder hvordan gebyrregulativet nærmere skal utformes. Det må velges noen hovedgrupper sakstyper, som enkeltsaker behandles etter. Dette må imidlertid gjøres på bakgrunn av en forsvarlig utredning. Det følger av det grunnleggende forvaltningsrettslige kravet til forsvarlig utredning av forvaltningens vedtak, forankret i rettspraksis og juridisk teori.

For vedtak om gebyrer, må det nærmere bestemt foreligge et selvkostregnskap, som kan dokumentere at gebyrsatsene ikke overstiger kommunens selvkost på et område. I tillegg til en oversikt over hvilke kostnader som medregnes og beregninger som ligger til grunn for de forskjellige satsene, bør det foreligge en etterskudd-kalkyle som viser at selvkost er oppfylt.

Uten at det kan fremlegges slik dokumentasjon, kan det i utgangspunktet ikke legges til grunn at et gebyrregulativ oppfylder selvkostprinsippet. Dette er slik selvkostprinsippet blir forstått og anvendt i forvaltningspraksis, og som anses rettslig bindende. Det vises til kapittel 9 i retningslinjene H-3/14 «Retningslinjer for beregning av selvkost» (KMD). Dette er videre lagt til grunn av Sivilombudsmannen, og av domstolene. Se videre henvisninger på nevnte sted i H-3/14.

Fylkesmannen kan ikke se at kommunens ileggelse av gebyr for feiing av fritidsbolig oppfylder de rettslige krav til forhåndsutredning og dokumentasjon for selvkost, som gjelder. Dette er en feil ved saksbehandlingsprosessen.

Det må tas høyde for at manglende selvkostregnskap kan ha virket bestemmende på innholdet i vedtaket om feiegebyret. Dette er dermed en feil som gjør den aktuelle delen av gebyrregulativet ugyldig. Det vises til prinsippet som indirekte kommer til uttrykk i fvl. § 41.

Slik Fylkesmannen ser det, er det her grunn til å stille spørsmål om gebyrsatsen for feiing av fritidsbolig er i overensstemmelse med selvkost. Det er et rimelig spørsmål når det sees hen til at satsen er relativt lik den som gjelder for eneboliger. De feies normalt en del oftere. Feiing skal for øvrig foretas etter behov, jfr. forskr. brfb. § 17 jfr. bevl. § 11 h). Trøndelag brann- og redningstjeneste opplyser på sine nettsider at dette praktiseres slik at feieren vurderer behovet under besøk til fyringsanlegget.

Fylkesmannen finner ikke grunnlag for å foreta en nærmere vurdering av den aktuelle gebyrsatsen her. Det må utarbeides et selvkostregnskap av kommunen før en eventuell vurdering om satsen slik den er vedtatt, kan sies å være innenfor selvkost. Det konkluderes derfor ikke endelig på spørsmålet om feiegebyret faktisk er for høyt.

Det vil være mulig å rette opp i mangelen som er avdekket, dersom kommunen utarbeider et selvkostregnskap, som viser at gebyret for feiing er innenfor selvkostprinsippet.

Sammenfatning og konklusjon

Etter vurderingen ovenfor, har Fylkesmannen kommet til at det kan forsvares å sidestille kommunens gebyrregulativ med en forskrift, formelt sett. Dermed har kommunen tilstrekkelig rettslig hjemmelsgrunnlag for å utstede gebyr for feiing, jfr. bevl. § 28 2. ledd. En ber imidlertid kommunen om å gjennomgå rutinene sine på dette området slik at det blir tydeligere at en her vedtar et bindende gebyr i forskrift form.

Det er for øvrig en forutsetning for at gebyret skal være lovlig, at det er innenfor rammene for selvkost. Ut ifra hva som har kommet fram, foreligger ikke et tilstrekkelig selvkostregnskap. Det må dermed legges til grunn at illeggelse av gebyr for feiing av fritidsbolig ikke oppfyller gjeldende rettslige krav til forhåndsutredning og dokumentasjon for selvkost. Dette er en feil ved saksbehandlingsprosessen for regulativet.

Det må legges til grunn at manglende selvkostregnskap kan ha virket bestemmende på innholdet i gebyret. Uten en mer grundig begrunnelse for gebyrsatsen, må det aktuelle punktet i regulativet oppheves som ugyldig. Det vises til rettsprinsippet uttrykt i fvl. § 41.

Mangelen kan rettes ved at det utarbeides et selvkostregnskap, som viser at gebyret for feiing er innenfor selvkostprinsippet.

Det konkluderes ikke endelig på spørsmålet om feiegebyret er for høyt.

Indre Fosen kommune bes fremskaffe et selvkostregnskap som omfatter gebyr for feietjenester. Rundskriv H-3/14 «Retningslinjer for beregning av selvkost», gir veiledning. Kan ikke ilagte gebyr tilføres kostnader kommunen har hatt, jfr. selvkostprinsippet, må evt. overskytende betales tilbake. Kommunen bes om å følge opp dette.

Det vises for øvrig til hele vurderingen ovenfor.

Vedtak

Rissa kommunes gebyrregulativ for 2017 er ugyldig så langt det gjelder satsen for feiegebyr for fritidsboliger. Punktet om fritidsboliger i kapittel 3 i regulativet oppheves, jfr. koml. § 59.

Indre Fosen kommune bes skaffe et selvkostregnskap som omfatter gebyr for feietjenester.

Fylkesmannens vedtak kan ikke påklages etter forvaltningsloven.

Avgjørelsen forutsettes gjort kjent berørte parter.

Med hilsen

Trond Flydal (e.f.)
Seksjonsleder, juridisk seksjon
Kommunal- og justisavdelingen

Henrik Øvrebø
Seniorrådgiver
Kommunal- og justisavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Kopi til:
Ragnar Tørstad ragtoe@online.no

Lars Hansen

Fra: Anna Margrethe Welle <Anna.Welle@bodo.kommune.no>
Sendt: tirsdag 14. mars 2023 07:20
Til: Post Sekretariatet
Emne: VS: hjemmelsgrunnlag feiegebyr- sak til kontrollutvalget 14. mars

HEI

Kommuneadvokaten er blitt syk og jeg oversender hans skriftlige redegjørelse for hjemmelsgrunnlaget for feieavgift.

Med vennlig hilsen

Anna Margrethe Welle
Assisterende kommunedirektør
Administrasjonsavdelingen

+4797546410
anna.welle@bodo.kommune.no
www.bodo.kommune.no

Fra: Christian Erlend Nergård Jensen <christian.jensen@bodo.kommune.no>
Sendt: 13. mars 2023 00:09
Til: Kjell Hugvik <Kjell.Hugvik@bodo.kommune.no>; Anna Margrethe Welle <Anna.Welle@bodo.kommune.no>; Knut Andreas Hernes <Knut.Andreas.Hernes@bodo.kommune.no>
Kopi: Rohnny Mollan-Andersen <Rohnny.Mollan-Andersen@bodo.kommune.no>
Emne: hjemmelsgrunnlag feiegebyr

Det vises til innkallinger til møte i kontrollutvalget, datert henholdsvis 21.12.22 og 07.03.23. Det vises videre til kommunens redegjørelse datert 17.11.22 hvor det legges til grunn at årlig vedtatt gebyrregulativ har vært lovlig hjemmel for innkreving av feiegebyr. Kommuneadvokaten anser at dette er en korrekt vurdering basert på foreliggende rettskildemateriale.

Vurdering

Det er i Bodø kommune ikke vedtatt en egen forskrift som hjemler slikt gebyr. Bodø kommune har imidlertid innkrevd feiegebyr i hele perioden med hjemmel i gebyrregulativ vedtatt årlig av bystyret. Av uttalelse fra Statsforvalteren i Nordland til Sørfold kommune, datert 23.06.22, fremgår blant annet følgende:

«dersom det er gjennomført feiing og tilsyn med fyringsanlegg uten at slik forskrift er vedtatt, må det generelle utgangspunkt være at tilsynsoppgaven ikke kan faktureres. Dersom det likevel er krevd gebyr, må utgangspunktet være at gebyret skal krediteres eller tilbakebetales» (min understrekning)

Dette må anses som en generell uttalelse, som ikke kan gjelde uten reservasjoner. Dette kommer for øvrig til uttrykk i brev fra Justis- og beredskapsdepartementet til Fylkesmannen i Trøndelag, datert 04.01.18. Herfra hitsettes følgende

«Selv om ikke alle formkrav i forvaltningsloven § 38 er oppfylt, vil ikke dette umiddelbart medføre at forskriften er ugyldig. Det følger helt klart av brann- og eksplosjonsvernloven § 28 andre ledd at kommunestyret har hjemmel til å gi forskrift om gebyr for gjennomføring av feiing og tilsyn med fyringsanlegg. Selv om hjemmelen ikke er oppgitt i forskriften, vil dette neppe kunne medføre at forskriften er ugyldig. Det samme gjelder dersom forskriften ikke betegnes som «forskrift», men for eksempel «gebyr-regulativ»

Ovennevnte vurderinger er videreført i Fylkesmannen i Trøndelags brev til Indre Fosen kommune, datert 19.12.18 (sak 2018/289). I den konkrete saken ble det blant annet tatt stilling til om den aktuelle kommunens betalingsregulativ oppfylte hjemmelskravet for innkreving av feiegebyr. Her fremkommer blant annet:

«Selv om det ikke foreligger en formell forskrift, kan et gebyrregulativ i enkelte tilfeller regnes som en forskrift etter en konkret vurdering. Dette beror på en vurdering av regulativets form og innhold. Dette understøttes av en uttalelse fra Justis- og beredskapsdepartementet, som Fylkesmannen har innhentet. Det vises til brev fra departementet av 4.1.2018, om bevl. § 28 - tolkning av reglene for lokale forskrifter.

Forvaltningslovens (fvl.) kapittel 7 regulerer hvilke formelle krav som stilles til forskrifter. Videre er det i veileder om «Forskriftsarbeid i kommuner» av 30.01.2002 utførlig beskrevet hvordan forskriften bør utformes. Videre er rundskriv G-149/92, pkt. 6 av 1992, relevant.

Gebyrregulativet til Rissa kommune tilfredsstillende ikke alle formelle krav til en forskrift. Det er bl.a. ikke vist til hjemmelsloven, som er et krav, jfr. fvl. § 38 1. ledd a. Skal et vedtak være en forskrift, må det inneholde opplysninger som sier noe om hvilke plikter som er besluttet under utøvelse av offentlig myndighet. Se fvl. § 2 1. ledd bokstav c. I gebyrregulativet kapittel 3 er følgende opplysninger:

«3. FEIING

Prisene er oppgitt eks mva. .

(...)

Feiing av fritidsbolig (årlig avgift) 400 400

Dersom feiing ikke kan gjennomføres pga. at huseier ikke har lagt til rette for det, selv om forutgående varsel er mottatt, betales full avgift.»

Som det går fram, har kommunen ved vedtagelse av gebyrregulativet bestemt at kostnader knyttet til feietjenester skal dekkes av den som mottar tjenesten. Dette står riktig nok ikke helt uttrykkelig. Det går likevel klart nok fram at det er vedtatt plikt for hytteeiere til å dekke kommunens kostnader med feiing av pipe med et beløp på kr. 400,-, pr. år.

Regulativet er tilgjengelig på kommunens internettside. Det tilfredsstillende kravet til publisering, jfr. fvl. § 38 1. ledd bokstav c. Dokumentet er kalt «prisliste» for kommunale avgifter og gebyrer, med angivelse av hvilket år prisene gjelder for. Regulativet har gjennomgått en saksbehandlingsprosess i kommunen.

Legalitetsprinsippet er relativt. Det vil si at kravet til uttrykkelig lovhjemmel har relativt strenghet i forhold til hvor alvorlig inngrep det er snakk om. Her er det snakk om et pålegg om å betale gebyr pålydende kr. 400,- pr. år (ekskl. mva.). Det likebehandler alle eiere av fritidsboliger. Meningen er å dekke utgifter til felles brannverntiltak. Det er et viktig moment at kommunen har lov til å ta betalt for feietjenester, forutsatt at de har vedtatt et forsvarlig lokalt regelverk for det. Det er et beløp som private vil kunne merke på sin økonomi. Men det er ikke snakk om noe stort inngripende vedtak, slik Fylkesmannen bedømmer det.

Hjemmelen til å vedta lokal forskrift om gebyr ligger til kommunestyret, jfr. koml. § 6. Det er ikke et spørsmål om regulativet som foreligger, er vedtatt av lovlig kommunalt organ. Etter å ha vurdert gebyrregulativets saksbehandlingsprosess, form og innhold opp mot reglene i forvaltningsloven, kan det etter Fylkesmannens syn forvares å sidestille det aktuelle gebyrregulativet med en forskrift. Det er med andre ord tilstrekkelig hjemmelsgrunnlag for å utstede gebyr for feiing, forutsatt at gebyret er innenfor rammene for selvkost.»

Av administrasjonen i Bodø kommunes redegjørelse til Kontrollutvalget er følgende uttalt: «Situasjonen i Bodø kommune er så å si identisk med det som her beskrives.». Kommuneadvokaten ser at nevnte formulering kan være egnet til å misforstås. Poenget er – som kontrollutvalget korrekt påpeker – at det aktuelle punktet i gebyrregulativet til Indre Fosen kommune ble ansett som ugyldig, pga manglende dokumentasjon på at tjenesten var innenfor rammen av selvkost. Dette på tross av at man kunne påvise rettslig hjemmelsgrunnlag.

Det korrekte sammenlikningsgrunnlaget må være at også Bodø kommunes regulativ er tilgjengelig for innbyggerne på kommunenes internettside. Regulativet har gjennomgått en saksbehandlingsprosess i kommunen og er vedtatt av kompetent organ (bystyret). Betraktningene om Legalitetsprinsippets relativitet og at det ikke er tale om noe stort inngripende vedtak må også vektlegges i foreliggende sak.

Basert på ovennevnte vurderinger og tilgjengelig rettskildemateriale, må det legges til grunn at betalingsregulativet til Bodø kommune oppfyller kravet til hjemmelsgrunnlag. Det avgjørende spørsmålet synes imidlertid å være hvorvidt det kan dokumenteres at tjenesten er innenfor rammene av selvkost.

Med vennlig hilsen

Christian Erlend Nergård Jensen

Advokat
Kommuneadvokat

+4741569562

christian.jensen@bodo.kommune.no

www.bodo.kommune.no

Lars Hansen

Fra: Anna Margrethe Welle <Anna.Welle@bodo.kommune.no>
Sendt: fredag 21. april 2023 14:05
Til: Lars Hansen
Kopi: Kjell Hugvik; Kornelija Rasic; Christian Erlend Nergård Jensen; Linda Johnsen; Knut Andreas Hernes; Inge Fornes Frantzen
Emne: AD Videre sending av informasjon i forbindelse med sak om feieavgift
Vedlegg: Merverdiavgift feiing.docx; Vedlegg til notat om MVA for feieavgift.pdf; Oppdragsbekreftelse.PDF.pdf; 23_02491-3 Vurdering av hjemmelsgrunnlag for feiegebyr 242733_215799_0.pdf

HEI

Vedlagt følger :

Notat om merverdiavgift feiing,
Vedlegg til notat om MVA for feiing
Oppdragsbekreftelse fra KS advokat
Vurdering av hjemmelsgrunnlag for feiegebyr fr KS advokatene
Mailutvekling om oppdragene (Ka- advokatene og Momentum)

I tillegg videresender jeg en mail fra Kommunadvokaten til KS advokatene.

Med vennlig hilsen

Anna Margrethe Welle
Assisterende kommunedirektør
Administrasjonsavdelingen

+4797546410
anna.welle@bodo.kommune.no
www.bodo.kommune.no

Hei! Som dere ser rekker ikke Momentum levere noe ang. selvkost før møtet i kontrollutvalget.
Mvh Knut

Sendt fra min iPhone

Vidresendt melding:

Salten kontrollutvalgsservice
Dato 3-5-2023
Jnr. 23/505
Arkiv nr. 412 b.1
Hjemmel u off: 9

Bodø kommune

Postboks 319
8001 BODØVår referanse:
Ansvarlig advokat:
Deres referanse:23/02491-3
Stig Eidissen
Advokat Christian Jensen

Dato:

19.04.2023

Vurdering av hjemmelsgrunnlag for feiegebyr

1. Innledning

Vi viser til henvendelse fra Bodø kommune, hvor det bes om en vurdering av hjemmelsgrunnlaget for feiegebyret til kommunen.

2. Bakgrunn

Brann- og eksplosjonsvernloven trådte i kraft i 2002. Lovens § 28 andre ledd gir hjemmel for at kommunestyret selv kan fastsette lokal forskrift om gebyr for gjennomføring av feiing og tilsyn med fyringsanlegg. Loven stiller altså som en betingelse for at kommunen skal kunne kreve feiegebyr at kommunestyret har vedtatt dette i form av en lokal forskrift.

Bodø kommune har etter det opplyste ikke vedtatt en egen forskrift etter brann- og eksplosjonsvernloven § 28 andre ledd. Imidlertid har kommunen innkrevd feiegebyr med hjemmel i et gebyrregulativ. Vi legger til grunn at regulativet er vedtatt årlig av bystyret, og som en del av årsbudsjettet til kommunen.

3. Vurdering

3.1 Kan vedtaket (gebyrregulativet) anses som en forskrift?

Den rettslige problemstillingen vi skal vurdere er om feiegebyret som Bodø kommune har vedtatt i sitt gebyrregulativ tilfredsstillende formkravet i brann- og eksplosjonsvernloven § 28 andre ledd. Den mer konkrete problemstillingen blir dermed om gebyrregulativet som er vedtatt i årsbudsjettet kan anses som en «forskrift».

Når et forvaltningsorgan skal vedta en forskrift, er organet forpliktet til å følge nærmere bestemte regler i forvaltningsloven. Det er særskilte regler om forskrifter i lovens kap. VII som er særlig aktuelle i denne forbindelse.

Forvaltningsloven § 37 gir regler om utredningsplikt og forhåndsvarsling. Bestemmelsens andre ledd lyder:

Offentlige og private institusjoner og organisasjoner for de erverv, fag eller interessegrupper som forskriftene skal gjelde eller gjelder for eller hvis interesser særlig berøres, skal gis anledning til å uttale sig før forskriften blir utferdiget, endret eller opphevet. Så langt det trenges for å få saken allsidig opplyst, skal uttalelse også søkes innhentet fra andre.

Bestemmelsen pålegger altså som hovedregel kommunen om å sende forslag til forskrifter på høring. Bestemmelsens fjerde ledd åpner for at forhåndsvarsling (høring) kan unnlates i tre nærmere angitte tilfeller:

Forhåndsvarsling kan unnlates forsåvidt den:

- a. ikke vil være praktisk gjennomførlig, eller*
- b. kan vanskeliggjøre gjennomføring av forskriften eller svekke dens effektivitet, eller*
- c. må anses åpenbart unødvendig*

Vi kan ikke se at noen av disse unntakene kommer til anvendelse, og går ikke nærmere inn på disse.

Kommunen synes ikke å ha forhåndsvarslet/sendt på høring forslag til forskrift i samsvar med bestemmelsen i forvaltningsloven § 37. Imidlertid er slik vi forstår gebyrregulativet vedtatt som en del av årsbudsjettet. Dersom årsbudsjettet er vedtatt i samsvar med kommunelovens regler, som vi uten videre legger til grunn, har likevel forslaget til gebyrregulativ ligget til offentlig ettersyn. Vi viser til kommuneloven § 14-3 fjerde ledd, som bestemmer at formannskapetets innstilling til årsbudsjett skal offentliggjøres minst 14 dager før kommunestyret behandler innstillingen.

Det betyr at hensynene bak forvaltningsloven § 37 om forhåndsvarsling og høring i noen grad er ivaretatt gjennom kommunelovens bestemmelse om offentlig ettersyn. Vi kan imidlertid ikke se at hensynene ivaretas fullt ut. Et forslag til en forskrift som eksplisitt sendes på høring, gir bedre grunnlag for berørte og interesserte til å uttale seg til den konkrete saken enn når regulativet er en (liten) del av et samlet årsbudsjett.

Forvaltningsloven § 38 inneholder nærmere formkrav til en forskrift. I første ledd er det bestemt:

En forskrift skal:

- a. inneholde en uttrykkelig henvisning til den eller de bestemmelser som gir forvaltningsorganet hjemmel til å utferdige forskriften, og en henvisning i samsvar med EØS-høringsloven § 12 hvis forskriften inneholder tekniske regler i henhold til nevnte lov.*
- b. nevne det forvaltningsorgan som har gitt forskriften;*
- c. kunngjøres i Norsk Lovtidend;*
- d. i kunngjøringen betegnes som forskrift*

Gebyrregulativet inneholder så vidt vi kan se ikke en uttrykkelig henvisning til bestemmelsen i brann- og eksplosjonsvernloven som gir kommunestyret hjemmel til å vedta forskriften, jf. § 38 bokstav a.

I gebyrregulativet som er publisert på kommunens hjemmesider, er det vist til at Bodø bystyre har vedtatt gebyrene. Bestemmelsen i forvaltningsloven § 38 b kan dermed anses for å være oppfylt.

Vi er derimot ikke kjent med at regulativet er kunngjort i Norsk Lovtidend eller betegnet som en «forskrift», jf. forvaltningsloven § 38 c og d.

Vi legger dermed til grunn at det er flere saksbehandlingsregler i forvaltningsloven som kommunen ikke har fulgt når de har vedtatt gebyret i form av et gebyrregulativ i årsbudsjettet.

Forvaltningsloven § 39 inneholder regler om virkninger av forsømt kunngjøring:

En forskrift kan ikke påberopes overfor den enkelte før den er kunngjort som fastsatt i § 38, med mindre det påvises enten at forvaltningsorganet på annen forsvarlig måte har gjort forskriften kjent for offentligheten eller for vedkommende erverv, fag, interessegruppe eller for den forskriften påberopes overfor, eller at vedkommende har fått kjennskap til forskriften.

Lovgiver har identifisert brudd på kunngjøringsplikten som et så vidt alvorlig brudd på saksbehandlingsreglene at man har valgt å gi en egen bestemmelse som regulerer virkningene av et slikt brudd. Vi siterer her fra *Eckhoff/Smith, Forvaltningsrett 12. utgave, 2022* side 348:

Det som direkte fremgår av ordlyden, er bare at en forskrift som ikke er kunngjort når den blir påberopt, bare kan anvendes mot noen som kjente den. Om det bare skulle ha betydning om forskriften er kjent eller kunngjort når den påberopes, ville bestemmelsen imidlertid ha liten reell betydning. Myndighetene kan jo alltid sørge for selv å gjøre vedkommende kjent med forskriften, og så umiddelbart «påberope» den overfor ham. Meningen må altså ha vært å begrense adgangen til å anvende en forskrift på handlinger og begivenheter som har funnet sted før den ble kunngjort eller kjent.

Meningen med denne bestemmelsen er med andre ord ikke å regulere gyldigheten av forskriften som sådan. Vi går dermed ikke nærmere inn på betydningen av denne bestemmelsen, utover å påpeke at bestemmelsen åpner for at andre kunngjøringsmetoder enn gjennom Norsk Lovtidende kan reparere manglende kunngjøring der. Gebyrregulativet er publisert på kommunens nettsider. Det er etter vår vurdering en forsvarlig måte å gjøre regulativet kjent på. Det må legges til grunn at berørte innbyggere like gjerne vil finne frem til kommunens nettsider som til Norsk Lovtidende. Det er derfor etter vår vurdering tvilsomt om berørte innbyggere kan påberope seg forvaltningsloven § 39 som et grunnlag for å hevde at gebyret de er ilagt er ugyldig.

Delkonklusjon: Kommunen har ikke fulgt alle saksbehandlingsreglene som forvaltningsloven setter til forberedelse og vedtakelse av forskrift.

3.2 Hva er rettsvirkningene av at ikke alle saksbehandlingsregler i forvaltningsloven er fulgt?

Selv om ikke alle saksbehandlingsregler er fulgt, innebærer ikke det at gebyrregulativet automatisk ikke kan få virkning etter sitt innhold.

Forvaltningsloven § 41 gir generelle regler om virkningen av feil ved behandlingsmåten:

Er reglene om behandlingsmåten i denne lov eller forskrifter gitt i medhold av loven ikke overholdt ved behandlingen av en sak som gjelder enkeltvedtak, er vedtaket likevel gyldig når det er grunn til å regne med at feilen ikke kan ha virket bestemmende på vedtakets innhold.

Forvaltningsloven § 41 gjelder direkte bare for saker om enkeltvedtak, men kan antakelig anvendes analogisk i saker om forskrifter, jf. blant annet NOU 2019: 5 (Ny forvaltningslov) pkt. 33.2.1.

Spørsmålet er altså om «feilen» kan ha virket bestemmende på vedtakets innhold. Man må da vurdere de ulike «feilene» som kommunen har gjort, jf. pkt. 3.1.

Den ene feilen var at et forslag til forskrift ikke var forhåndsvarslet/sendt på høring. Dersom denne feilen skal kunne ha virket bestemmende på vedtaket innhold, må det foreligge en ikke helt fjerntliggende mulighet for at en høringsrunde ville ført til at gebyrregulativet ikke ville blitt vedtatt, eventuelt vedtatt med et annet innhold. Vi har ikke faktisk opplysninger som gir oss anledning til å vurdere dette særskilt, men vi er ikke blitt presentert for holdepunkter som tilsier at en høring ville gitt et slikt resultat. Gebyr for feiing og tilsyn kan ikke på generelt grunnlag sies å være særlig kontroversielt. Heller ikke gebyrets størrelse synes påfallende høyt, selv om vi ikke tar stilling til om størrelsen er innenfor selvkostregelverket.

Som påpekt ovenfor, er også hensynene bak forvaltningslovens regel om forhåndsvarsling/høring i noen grad ivaretatt gjennom kommunelovens bestemmelse om offentlig ettersyn.

Den andre feilen er at vedtaket (gebyrregulativet) ikke viser til korrekt hjemmel, som altså finnes i brann- og eksplosjonsvernloven. Denne feilen kan åpenbart sies at ikke kan ha virket bestemmende på vedtakets innhold. Vi nevner også at kommunen synes å ha hatt kjennskap til at brann- og eksplosjonsvernloven ga adgang til å fastsette en forskrift hjemlet gebyrer.

Den tredje feilen var at forskriften ikke var kunngjort i Norsk Lovtidende, og karakterisert som en «forskrift». Heller ikke denne feilen kan ha virket bestemmende på vedtakets innhold.

Kunngjøringsregelen regulerer situasjonen etter at vedtakets innhold er bestemt, og kan av den grunn ikke virke bestemmende på innholdet.

Delkonklusjon: Vi kan ikke se at kommunen har begått saksbehandlingsfeil som kan ha virket inn på vedtakets innhold.

3.3 Er det andre forhold ved vedtaket som tilsier at det er ugyldig?

En mulig ugyldighetsgrunn kunne være at kommunen ikke hadde (materiell) hjemmel til å treffe vedtaket. I dette tilfellet er dette ikke en praktisk problemstilling. Som vi har omtalt ovenfor, har kommunestyret hjemmel til å fastsette lokal forskrift om gebyr for gjennomføring av feiing og tilsyn med fyringsanlegg, jf. § 28 andre ledd. Dermed har ikke kommunen ilagt berørte innbyggere et gebyr, som de etter den underliggende materielle regelen ikke har kompetanse (myndighet) til å gjøre.

En annen mulig ugyldighetsgrunn kunne være at vedtaket var truffet av feil organ, altså et organ i kommunen som ikke hadde kompetanse (myndighet) til å treffe vedtaket. Heller ikke dette er en praktisk problemstilling. Det er kommunestyret som har truffet vedtaket om gebyrregulativ, og det er kommunestyret som har kompetansen til å fastsette lokal forskrift etter brann- og eksplosjonsvernloven.

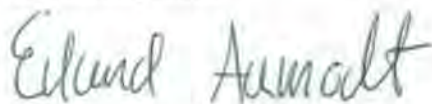
Delkonklusjon: Vi kan ikke se at det foreligger materielle eller personelle mangler ved vedtaket.

4. Konklusjon

Etter vår vurdering må kommunestyrets vedtak om gebyrregulativ anses for å være en lokal forskrift i medhold av brann- og eksplosjonsvernloven. Dette til tross for at regulativet ikke er vedtatt i samsvar med alle relevante saksbehandlingsregler i forvaltningsloven. Vi kan ikke se at de brudd kommunen har begått på saksbehandlingsreglene tilsier at vedtaket er ugyldig som sådan, og ikke får virkning etter sitt innhold.

Vår konklusjon er imidlertid heftet med en viss usikkerhet, siden det er få rettskilder som kaster lys over akkurat denne problemstillingen. Det er imidlertid på bakgrunn av en gjennomgang av juridisk litteratur verdt å merke seg at det synes å foreligge få eksempler på lokale forskrifter som er blitt opphevet som ugyldige.

Med vennlig hilsen

Erland Aamodt
advokatfullmektig
E-post: erland.aamodt@ks.no

Stig Eidissen
advokat
stig.eidissen@ks.no

Dato 31. 2023

Jnr. 23 / 506

Arkiv nr. 412 6-1

Fjernet u off:

H

Kommunens etterlevelse av regelverket for innkreving av MVA for feieavgift

Bodø kommune tilstreber å følge det man til enhver tid oppfatter som gjeldende regelverk for merverdiavgift. Vi vil i det følgende gjøre rede for:

1. Merverdiavgift på feieavgift fra 1.1.2023
2. Merverdiavgift på feieavgift i perioden til og med 31.12.2022

Innledningsvis presiseres at all merverdiavgift som kreves inn ved fakturering av feieavgift betales uavkortet videre inn til Skatteetaten. Bodø kommune er i denne sammenheng et mellomledd mellom brukerne og Staten, og har ingen interesse eller fordel av å kreve inn mer merverdiavgift enn lovverket tilsier. Det er imidlertid stor risiko forbundet med å unnlate å kreve inn merverdiavgift på det Skatteetaten anser som avgiftspliktige varer og tjenester.

Merverdiavgift på feieavgift fra 1.1.2023

Regelverket for merverdiavgift på feiing er endret fra og med 2023. Eller rettere sagt; Skatteetaten har endret sin tolkning og lagt opp til ny praktisering av eksisterende regelverk. Skatteetaten anser nå feiing som offentlig myndighetsutøvelse iht mval § 3-9, 1. ledd. Det skal dermed ikke lenger beregnes merverdiavgift av feiing. Dette fremkommer av et nytt avsnitt som er tatt inn i kommentardelen til § 3-9 i Merverdiavgiftshåndboken for 2023 (datert mars 2023). Det har ikke gått ut informasjon om dette til kommunene, og det virker ikke som om endringen er kjent i kommunesektoren.

Feiing står fortsatt nevnt som eksempel på merverdiavgiftspliktig gebyr i Kostraveilederen for 2023 som utgis av Kommunaldepartementet. Vi har vært i kontakt med både Sticos¹ og advokat med solid mva-kompetanse som benyttes av NKK². Ingen av disse kjente til endringen eller bakgrunnen for denne da vi var i kontakt med dem i uke 15. Vi registrerer også at både f.eks. Oslo kommune og kommuner i nærområdet i likhet med Bodø fortsatt har satser for feiing inkludert merverdiavgift liggende ute på sine nettsider.

I Bodø kommune faktureres feieavgift sammen med kommunale avgifter. Avgiftene faktureres i utgangspunktet kvartalsvis, men der den enkelte mottaker kan velge månedlig fakturering. Fakturaer for 1. kvartal 2023 ble sendt ut 23. februar med forfall 20. mars. Dette var før Merverdiavgiftshåndboken for 2023 ble publisert på Skatteetatens nettsider. Det var følgelig ikke kjent at det ikke lenger skulle kreves merverdiavgift på feiing, og det ble dermed krevd inn merverdiavgift da feieavgiften for 1. kvartal ble fakturert. Feieavgift for 2. kvartal 2023 vil bli fakturert eks mva, og merverdiavgiften som ble innkrevd ved fakturering for 1. kvartal vil bli kreditert.

Det er i alt innkrevd 298 700 kr i merverdiavgift på feieavgift for 1. kvartal 2023 som er innbetalt til Skatteetaten. Ut fra normalsatsen for feiing har den enkelte fakturamottaker blitt belastet med litt over 22 kr i mva som vil bli tilbakeført neste termin.

Det gjenstår fortsatt noen avklaringer med Skatteetaten angående fremtidig håndhevelse av regelverket, blant annet hvorfor det fortsatt skal kreves inn merverdiavgift ved fresing av pipe når også dette iht fagpersonell er utførelse av en lovpålagt oppgave (jfr Brannforskriften § 17). Den

¹ Oppslagsverk som benyttes av både kommuner og private bedrifter

² Norges kemner- og kommuneøkonomers forbund

eneste forskjellen er at det brukes et kraftigere motorisert verktøy enn den tradisjonelle feiekosten. (For spesielt interesserte vises det til vedlagte utdrag fra Merverdiavgiftshåndboken, vedlegg 5.)

Skatteetaten har tidligere uttalt at feiing **ikke** er å anse som offentlig myndighetsutøvelse, jfr også vedlagte brev av 20.06.2006 (vedlegg 2). Den tidligere uttalelsen (som altså ikke gjelder lenger) ble oppfattet som en presisering av eksisterende regelverk og innebar at det **skulle** kreves merverdiavgift på feieavgift. Dette omtales også nærmere i neste punkt.

Merverdiavgift på feieavgift i perioden til og med 31.12.2022

Frem til mars 2023 har feiing vært ansett som merverdiavgiftspliktig. Dette har vært i henhold til hovedreglene i både den gamle og nye merverdiavgiftsloven.

Hovedregelen i merverdiavgiftsloven av 1969 var at det skulle kreves merverdiavgift ved all omsetning av varer, og at det ikke skulle kreves merverdiavgift av tjenester med unntak av tjenester som var spesielt nevnt i loven. Blant tjenester som er spesielt nevnt som avgiftspliktige er «tjenester som gjelder vare eller fast eiendom».

Med merverdiavgiftsreformen 1. juli 2001 ble det innført generell avgiftsplikt på omsetning av tjenester. Omsetning av tjenester ble etter dette avgiftspliktig med mindre de er uttrykkelig unntatt i loven. Det er vedtatt unntak for blant annet **offentlig myndighetsutøvelse**, helsetjenester, sosiale tjenester, undervisningstjenester mm.

Skatteetaten har tidligere uttalt at feiing **ikke** er å anse som offentlig myndighetsutøvelse, se vedlagte brev av 20.06.2006. Hovedregelen frem til nå har dermed vært at det skal kreves merverdiavgift på feieavgift. Kommunens håndtering har vært i samsvar med dette.

Som kontrollutvalget kjenner til har Skattedirektoratet i brev av 23.04.91 uttalt at det ikke skal beregnes merverdiavgift av en eventuell feieavgift dersom hverken feiing av pipa eller tilsyn er gjennomført. Administrasjonen i Bodø kommune har ikke vært kjent med dette brevet tidligere. Brevet er datert 23.04.91 men er ikke publisert på skatteetatens nettsider før 30.12.20, mao nært 30 år etter at brevet ble skrevet. Vi har ikke klart å finne at dette temaet er omtalt i noen av skattedirektoratets kunngjøringer rundt årsskiftet 2020/2021.

Både saksbehandlere og mottaker av brevet er sladdet, men av ordlyden er det ikke utenkelig at brevet er stilet til en privatperson. (For øvrig er det 04.06.91 skrevet tilsvarende brev angående renovasjonsavgift, se eventuelt vedlegg 4, som også er publisert 30.12.20.) Skatteetatens saksbehandling med å publisere 30 års gamle brev til enkeltpersoner/enkeltbedrifter som prinsipputtalelser på sine nettsider og forvente at dette automatisk fanges opp av landets kommuner og brannvesen fremstår noe forunderlig.

Da brevet ble skrevet i 1991 gjaldt den gamle merverdiavgiftsloven der det kun var enkelte tjenester som var avgiftspliktige, jfr også ordlyden i brevet «tjeneste som gjelder fast eiendom». På det tidspunkt ble også feiing og tilsyn utført årlig i Bodø.

Det er nærmest en selvfølge at man hverken skal kreve merverdiavgift eller ta betaling for en tjeneste som ikke er utført. Vi er av den formening at dette heller ikke har blitt gjort i Bodø kommune. Fra 1991 og frem til i dag har utførelsen av tjenesten endret seg, blant annet ved at frekvensen av tilsyn er tilpasset behovet. Pr i dag utføres feiing/tilsyn av enkelte piper hvert år, mens andre får tilsyn hvert 4. eller 6. år, og noen også sjeldnere. Ved hvert tilsyn gjøres det en ny vurdering av fremtidig frekvens. Det er en praktisk forordning at feiing faktureres terminvis hvert år.

Feieavgiften skal dekke direkte og indirekte kostnader forbundet med tjenesten. Et alternativ til at en bolig som mottar feiing/tilsyn hvert fjerde år betaler en årlig feieavgift på 359 kr er at boligeier hadde blitt fakturert en feieavgift på 1 436 kr det året feiing ble utført, og at det deretter hadde gått fire år før neste feieavgift ble fakturert. Om dette hadde blitt gjort hadde hele fakturabeløpet blitt vurdert som merverdiavgiftspliktig det året det ble fakturert. Vi kan ikke se at en jevn fordeling av beløpet over fire år medfører at det kun er den andelen av beløpet som faktureres i det året feiingen utføres som er merverdiavgiftspliktig. (Også de 1 077 kr som fordeles over de tre øvrige årene er til dekning av kostnader til feiingen/tilsynet som skjer det året feieren oppsøker boligen.) Vi antar også at det for de fleste mottakerne av faktura er mest hensiktsmessig å få en jevn årlig/terminvis belastning av feieavgiften enn om dette faktureres som engangsbeløp hvert 4. til 6. år.

I forhold til merverdiavgiftslovgivningen vil vi også være forsiktig med å uten videre legge til grunn et brev fra 1991 som er skrevet med utgangspunkt i den gamle merverdiavgiftsloven til å unnlate å kreve inn merverdiavgift på «delbetalinger» av feieavgiften uten at dette avklares nærmere med Skatteetaten.

Om Skatteetatens fortolkning av merverdiavgiftslovens § 3-9, 1. ledd ikke hadde blitt endret i Merverdiavgiftshåndboken for 2023 er det mulig det hadde vært hensiktsmessig å bruke tid og ressurser på å få en nærmere avklaring fra Skatteetaten på hvordan brevet fra 1991 skal forstås i dag, herunder hvorvidt Skatteetaten kan bifalle kommunens egen tolkning av at størrelsen av den merverdiavgiftspliktige delen av feieavgiften er akkurat like stor uavhengig av om den faktureres månedlig/kvartalsvis hvert år eller som engangsbeløp hvert fjerde år. Dette spesielt med tanke på en nærmere vurdering av praksis fra det tidspunkt brevet ble publisert 30.12.20 og frem til i dag (dvs for årene 2021 og 2022). Siden feieavgift ikke lenger er merverdiavgiftspliktig fra 2023 anser vi det mest hensiktsmessig at tid og ressurser brukes til å finne praktisk løsning på kreditering av merverdiavgiften som ble innkrevd ved faktureringen for 1. kvartal, samt systemteknisk legge til rette for at feieavgiften faktureres uten merverdiavgift fra og med 2. kvartal.

Konklusjon:

Bodø kommune har ikke tjent noe på å kreve inn merverdiavgift på hele avgiften for feiing og tilsyn. Mottakerne av tjenesten har totalt sett ikke betalt høyere bruttopris (inkl mva) for feiing og tilsyn ved at denne er fakturert løpende hvert år enn om gebyret ble fakturert som engangsbeløp det året feiingen/tilsynet ble utført. Ut fra dette er det administrasjonens vurdering at kommunens håndtering av merverdiavgift på feieavgift har vært forsvarlig.

Kommunedirektøren vurderer for øvrig å rette en formell henvendelse til Finansdepartementet (FIN) og Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) for å etterspørre en nærmere dialog mellom de aktuelle departementene og underliggende etater når det foretas endringer som omfatter hele kommunesektoren. Det kunne blant annet vært hensiktsmessig om FIN informerte KDD om planlagte endringer i tolkningen av merverdiavgiftsregelverket fra 2023, slik at KDD kunne orientert kommunene. Det hadde for eksempel vært naturlig at kostraveilederen for 2023 ble oppdatert med at feiing ikke lenger er merverdiavgiftspliktig gebyr før veilederen ble sendt ut til landets kommuner.

Vedlegg:

1. Kostraveileder 2023 (utdrag)
2. Skattedirektoratets brev av 20.06.2006 (Tjenester som gjelder feiing og tilsyn)
3. Skattedirektoratets brev av 23.04.1991 (Spørsmål om merverdiavgift når feiing ikke er utført)
4. Skattedirektoratets brev av 04.06.1991 (Spørsmål om merverdiavgift når renovasjon ikke utføres)

5. Merverdiavgiftshåndboken 2023 (utdrag)

630 Utleie av boliger og lokaler mv. og festeavgifter

1. Leieinntekter fra kommunale utleieboliger, eksempelvis trygde-, personal- og gjennomgangsboliger eller Ungbo-boliger. Herunder husleiesubsidier/støtte som ikke utbetales direkte til leietaker, men der støtten overføres direkte (internt) til kommunenes utleieenhet.
2. Festeavgifter for kommunale tomter
3. Utleie av lokaler i for eksempel kulturbygg og ungdomsklubber
4. Merverdiavgiftspliktig husleie skal føres på art 630. Se likevel unntak i punkt 5.5.3 om internhusleie og punkt 6.5 om konserninterne transaksjoner innenfor samme KOSTRA-funksjon.

640 Merverdiavgiftspliktige gebyrer

1. Kommunale årsgebyrer (vann, avløp, feiing, renovasjon og slamtømming)
2. Tilknytningsgebyr (vann og avløp)
3. Art 640 benyttes likevel ikke når det følger av punkt 6.5 om konserninterne transaksjoner innenfor samme KOSTRA-funksjon.

650 Annet merverdiavgiftspliktig salg av varer og tjenester

1. Salg av varer og tjenester til andre som er merverdiavgiftspliktige (salgsinntekter og billettinntekter som er merverdiavgiftspliktige).
2. Inntekter ved videresalg av konsesjonskraft, kraftrettighet eller annen kraft.
3. Art 640 benyttes likevel ikke når det følger av punkt 6.5 om konserninterne transaksjoner innenfor samme KOSTRA-funksjon.

660 Salg av driftsmidler

1. Inntekter fra salg av driftsmidler. Merverdiavgiftspliktig salg av driftsmidler føres også her.

670 Salg av fast eiendom

1. Inntekter fra salg av tomter, bygninger m.m.
2. Salg av andeler (leiligheter) i borettslag etc.

Skattedirektoratet

Saksbehandler
Arnulf RabbenDeres dato
30.09.2005Vår dato
20.06.2006Telefon
22 07 74 56Deres referanse
05/554Vår referanse
2005/21631 / RR-AM/ ARW
711.2Aust Agder fylkesskattekontor
Serviceboks 507
4898 Grimstad

U.Off. Offm. § 5

Merverdiavgiftsloven § 5 b første ledd nr 7 - Tjenester som gjelder feiing og tilsyn

Vi viser til fylkesskattekontorets brev av 30. september 2005 til Skattedirektoratet.

Det spørres om brennvesenets feiing og tilsyn med ildsted, skorsteiner mv. er tjenester som er omfattet av unntaket i merverdiavgiftsloven § 5 b første ledd nr. 7.

Fylkesskattekontor legger til grunn at feiing og tilsyn som nevnt er omfattet av unntaket i merverdiavgiftsloven § 5 b første ledd nr. 7. Det vises bla. til at brann og eksplosjonsvernloven med forskrifter gir hjemmel til å gi pålegg mv. for utbedring av feil som avdekkes under feiing og tilsyn.

Fylkesskattekontoret tilskriver Skattedirektoratet fordi det er kjent med at et annet fylkesskattekontor har inntatt et annet standpunkt, nærmere bestemt at tilsynsdelen er omfattet av unntaket, mens feiing er en avgiftspliktig tjeneste.

Skattedirektoratet skal bemerke at det ved innføringen av generell avgiftsplikt på omsetning av tjenester fra og med 1. juli 2001 er gjort unntak for omsetning av tjenester som ledd i offentlig myndighetsutøvelse, jf. merverdiavgiftsloven § 5 b første ledd nr. 7.

I Ot.prp. nr. 2 for 2000-2001 s. 141 defineres offentlig myndighetsutøvelse som "Virksomhet som består i å fatte beslutninger, vedta tiltak mv. overfor private rettssubjekter i kraft av offentligrettslige regler og uten grunnlag i privatrettslige avtaler".

Også private subjekters utøvelse av offentlig myndighet omfattes av unntaket. Unntaket omfatter ikke tjenester som ytes i konkurranse med annen virksomhet.

Det følger av brann og eksplosjonsvernloven § 9 at kommuner har plikt til å sørge for etablering og drift av brannvesen og av § 11 at brannvesenet er tillagt oppgaver med feiing og tilsyn. Feiing og tilsyn er definert i forskrift om brannforebyggende tiltak og tilsyn, og det følger av forskriftens § 1-3 at feiing er "rengjøring av røykkanaler og uttak av sot". Det følger av forskriftens § 6-2 at tilsyn bla. innebærer "en vurdering av alle forhold som kan påvirke risikoen for brann og om de tiltak som er iverksatt for å begrense konsekvensene ved en eventuell brann er tilstrekkelig". Skattedirektoratet er av den oppfatning at dette er tjenester som ikke utføres som ledd i offentlig myndighetsutøvelse.

Aust-Agder fylkesskattekontor viser til at brann og eksplosjonsvernloven gir adgang til å treffe pålegg og tiltak vedr. forhold som avdekkes under tilsyn og pålegg. Skattedirektoratet

Postadresse

Postboks 6300 Etterstad

0603 Oslo

skattedirektoratet@skatteetaten.no

Kontoradresse

Fredrik Salmers vei 4

Org. nr: 974 761 076

Sentralbord

22 07 70 00

Telefaks

22 07 71 08

vil bemerke at denne myndigheten tilligger "Tilsynsmyndigheten", jf. lovens § 31, dvs. Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap som "Sentral tilsynsmyndighet", og den enkelte kommune som "Lokal tilsynsmyndighet", jf. lovens §§ 31 og 32.

Det følger av §§ 31 og 9 fjerde ledd at kommune kan konkurranseutsette brannvesenets oppgaver til en annen kommune eller privat virksomhet, men at det ligger en begrensning i at den offentlige myndighetsutøvelsen ikke kan delegeres, men må skje under kommunens formelle ansvar. Vi antar dette innebærer at kun den praktiske utføringen av oppgavene knyttet til tilsyn og feiing kan overlates til andre virksomheter. Det vises til Ot.prp.nr.28 (2001-2002) hvor det uttales at "Saksforberedelse, herunder kontroll etter fullmakt fra kommunen, kan foretas av virksomheten; men pålegg vedrørende forebyggende tiltak må fattes av kommunen selv i samsvar med bl.a kravene i forvaltningsloven". Hvis et kommunalt brannvesen ikke har overlatt oppgaver til andre virksomheter - og lederen av brannvesenet er delegert offentlig myndighet som nevnt - kan dets virksomhet med tilsyn og feiing likevel ikke anses omfattet av unntaket, siden det er tale om tjenester som ytes i konkurranse med annen virksomhet.

Skattedirektoratet kommer på denne bakgrunn til at brannvesenets tjenester med feiing og tilsyn ikke er omfattet av unntaket i merverdiavgiftsloven § 5 b første ledd nr. 7.

Vi viser for øvrig til Skattedirektoratets brev av 30. april 2002 om kommunens brannvesen og merverdiavgiftsreformen.

Med vennlig hilsen

Anders Christensen
seniorskattejurist
Retts- og revisjonsavdelingen

Arnulf Rabben

Saksbehandler
[Redacted]

Vår dato

23.4.91

Deres dato

5.3.1991

— referanse

1584/91 Av

750.2. CE/BU
— referanse

Gjenpart fra
SKATTEDIREKTORATET
AVGIFTSAVDELINGEN

**MEIRVERDIAVGIFTSLOVA § 13 ANNET LEDEN NR 1, JF § 3 NR
2 - SPØRSMÅL OM MEIRVERDIAVGIFT AV FEIEAVGIFT NÅR FEIING
IKKJE ER UTFØRT**

Vi viser til Dykkar brev dagsett 5. mars 1991, der De ber Skattedirektoratet stadfeste at det ikkje skal reknast meirverdiavgift på ikkje utførte tenester, som t d feiing og kontroll av piper.

Feiing av piper er ei teneste som gjeld fast eigedom. Når slike tenester vert ytt mot vederlag/feieavgift skal kommunen rekne meirverdiavgift, jf meirverdiavgiftslova § 11 første ledd. Dersom ein tilsett i feievesenet kontrollerer pipa, og i samband med kontrollen finn at det ikkje er nødvendig ved dette spesielle tilfellet å feie, er det likevel utført ei "tjeneste som gjelder fast eiendom" (meirverdiavgiftslova § 13 annet ledd nr 1) og avgift skal reknast av gebyret. Dersom korkje kontroll av pipa eller pipefeiing vert utført, er det ikkje levert noko teneste som er avgiftspliktig etter meirverdiavgiftslova. Det skal da ikkje reknast meirverdiavgift av ei eventuell feieavgift.

Gjenpart av dette brevet er sendt Oppland fylkesskattekontor.

Med helsing
avgiftsavdelinga

[Redacted]
avdelingsdirektør

[Redacted]

Skattedirektoratet

Saksbehandler

Vår dato

4.6.91

Deres dato

21.1.1991

- referanse

538/91 Av

750/2 CE/IF
- referanse

**MERVERDIAVGIFTSLOVEN § 13 ANNET LEDD NR 1 JF § 3 NR 2.
SPØRSMÅL OM MERVERDIAVGIFT AV RENOVASJONSAVGIFT NÅR
RENOVASJON IKKE UTFØRES**

De uttaler i brev av 29. mai 1990 at kommuner oppkrever renovasjonsavgift selv om det ikke utføres noen renovasjonstjeneste. I tillegg plusses det på 20 % merverdiavgift. De reiser spørsmål om det skal beregnes merverdiavgift av renovasjonsavgiften også når renovasjon ikke utføres.

Det skal etter merverdiavgiftsloven § 13 annet ledd nr 1 betales avgift av omsetning av tjenester som gjelder renovasjon. Som omsetning anses ytelse av tjenester mot vederlag, jf merverdiavgiftsloven § 3 nr 2.

Dersom det ikke utføres noen renovasjon, er det ikke levert noen tjeneste som er avgiftspliktig etter merverdiavgiftsloven og det skal da ikke beregnes merverdiavgift av en eventuell renovasjonsavgift.

Med hilsen
avgiftsavdelingen

underdirektør

3-9 § 3-9. Offentlig myndighetsutøvelse mv.

(1) Omsetning av tjenester som ledd i offentlig myndighetsutøvelse er unntatt fra loven.

(2) Omsetning av tjenester mellom deltagere i offentlige servicekontorer er unntatt fra loven dersom tjenesten gjelder etablering eller drift av servicekontoret.

(3) Omsetning av tjenester fra medhjelpere til namsmyndighetene i forbindelse med tvangssalg er unntatt fra loven.

3-9.1 Forarbeider

- Lov 19.06.2009 nr. 58; Ot.prp. nr. 76 (2008–2009) Om lov om merverdiavgift (merverdiavgiftsloven) og Innst. O. nr. 120 (2008–2009)
- Ot.prp. nr. 2 (2000–2001) Merverdiavgiftsreformen 2001 og Innst. O. nr. 24 (2000–2001). Generell avgiftsplikt ved omsetning av tjenester innføres

3-9.2 § 3-9 første ledd – Offentlig myndighetsutøvelse

Offentlig myndighetsutøvelse Med utøvelse av offentlig myndighet, menes å fatte beslutninger, gi pålegg, vedta tiltak mv. overfor private rettssubjekter med hjemmel i lov. I vurderingen av om det foreligger offentlig myndighetsutøvelse er det naturlig å se hen til bruken av begrepet i forvaltningsretten. Subjekter som har kompetanse til å treffe vedtak, jf. forvaltningsloven § 2, kan utøve offentlig myndighet.

En del tjenester som ytes som ledd i offentlig myndighetsutøvelse, omsettes ikke, jf. definisjonen i merverdiavgiftsloven § 1-3 første ledd bokstav a. Det kan skyldes at ytelsen ikke er betinget av et vederlag eller at den som betaler avgiften, gebyret e.l. ikke mottar noen konkret gjenytelse. Dette gjelder bl.a. særavgifter av mer fiskal karakter, som for eksempel trafikksikringsavgift for motorkjøretøyer. I andre tilfeller har betalingen av gebyret, avgiften mv. mer karakter av å utgjøre vederlag for en tjeneste, men det kan være forhold som tilsier at betalingen ikke bør belastes med merverdiavgift. Når det for eksempel betales gebyr for byggesaksbehandling eller for utskrifter fra offentlige registre, eller pårørende betaler en avgift til kommunen for en kremasjonstjeneste, dreier det seg om tjenester som ytes mot vederlag, men som kun kan utføres av det organet som gjennom offentligrettslige regler er tillagt kompetansen. Dermed ytes ikke tjenesten i konkurranse med private tilbydere. Når det ikke er fare for konkurransevridning, følger det av forarbeidene til bestemmelsen at tjenesten ikke bør avgiftsbelegges, se Ot.prp. nr. 2 (2000–2001) avsnitt 7.2.10.5.

Privatrettslig rådighet Offentlig myndighetsutøvelse må avgrenses mot privatrettslig rådighet. Stat, kommune og institusjoner som eies eller drives av stat og kommune, er på samme måte som næringsdrivende, avgiftspliktige for alminnelig omsetning av varer og avgiftspliktige tjenester, jf. merverdiavgiftsloven § 2-1. Til illustrasjon nevner vi at kommunen eksempelvis innenfor vann- og avløpssektoren opptretr både som offentlig myndighet – som forval-

ter av bestemmelser i plan- og bygningsloven og forurensningsloven – og som privat eier av vann- og avløpssystemet. Som privat eier skal kommunen beregne merverdiavgift ved omsetning av tjenester som gjelder vann- og kloakk. Det samme gjelder på andre områder hvor kommunen utøver privat eierrådighet, som ved omsetning av renovasjonstjenester og tjenester som gjelder parkering. **Konkurransenøytralitet** Avgiftsmessig likestilling av offentlige og private aktører som opererer i det samme markedet, er nødvendig for å ivareta konkurransenøytralitet.

Lovpålagt tilsyn En viktig offentlig oppgave er å føre tilsyn med virksomhet som drives på forskjellige samfunnsområder. Statlige tilsyn som Mattilsynet, Helsetilsynet, Arbeidstilsynet mv. skal på sine områder medvirke til at befolkningens behov for tjenester blir ivarettatt på en god og forsvarlig måte. Kommunene har på sin side ansvar for å føre tilsyn med forurensningssituasjonen på kommunalt nivå, se blant annet forurensningsloven § 81 c, jf. § 48. Som ledd håndhevingen av sitt ansvar for å forebygge og overvåke forurensning, kan kommunen gi pålegg og ilegge gebyrer, jf. forurensningsloven § 52 første ledd. Gebyret fastsettes etter selvkostprinsippet. Kommunen har også ansvar for å gjennomføre brannforebyggende tiltak, herunder føre tilsyn med fyringsanlegg, se forskrift om brannforebygging § 17. Eier av et byggverk skal «sørge for at fyringsanlegget virker som forutsatt», jf. forskrift om brannforebygging § 6 andre ledd. Brannvesenet skal sørge for feiing og tilsyn med fyringsanlegg, jf. brann- og eksplosjonsvernloven § 11 første ledd bokstav h. Feiingen blir gjennomført av en brannforebygger, som inntil tittelen ble endret i 2020, ble omtalt som «feier». Brannvesenet kan etter brann- og eksplosjonsvernloven § 37 første ledd gi de pålegg og treffe de enkeltvedtak som er nødvendige for gjennomføringen av bestemmelsene gitt i eller i medhold av loven. Blir det fattet vedtak om pålegg eller andre enkeltvedtak, gjelder forvaltningslovens regler om enkeltvedtak og klagerett. Se til illustrasjon; Saksbehandlingen ved branntilsyn - Sivilombudets uttalelse 26. november 2021.

Det er kommunen som fastsetter gebyret for feiing og tilsyn. Også dette gebyret blir fastsatt basert på selvkostprinsippet, dvs. at gebyret kun skal dekke kostnaden for denne kommunale ytelsen og ikke brukes som skattegrunnlag. Når kommunen har rett til kompensasjon for merverdiavgift, legger vi til grunn at merverdiavgiften holdes utenfor ved beregning av kommunens selvkost.

Lovpålagt tilsyn/kontroll (herunder feiing av piper ved behov), gjennomføres for å verne liv, helse, miljø og materielle verdier mot brann og eksplosjon. Slike tjenester ytes med hjemmel i offentligrettslig regelverk, og som ledd i offentlig myndighetsutøvelse. Det skal dermed ikke beregnes merverdiavgift på gebyret. Kommunen kan på grunnlag av privatrettslige avtaler inngå samarbeid med andre kommuner og/eller private underleverandører om den praktiske gjennomføringen av tilsyn og feiing, men det er like fullt offentlig myndighetsutøvelse når den ansvarlige kommunen krever dekning for sine kostnader fra sine egne innbyggere.

Som følge av at omsetning av tjenester som ytes som ledd i offentlig myndighetsutøvelse er unntatt fra merverdiavgiftsloven, er det ikke fradragsrett for inngående avgift på anskaffelser som foretas til bruk i slik virksomhet. I

stedet kan kommunen som nevnt kreve kompensasjon etter lov om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner, fylkeskommuner mv. (merverdiavgiftskompensasjonsloven). Gebyr for offentlig myndighetsutøvelse anses ikke som økonomisk aktivitet etter merverdiavgiftskompensasjonsloven § 4 andre ledd nr. 4.

I tillegg til lovpålagte oppgaver som nevnt, kan brannforebyggeren utføre tilleggstjenester som fresing av skorstein (fjerning av beksot), feiing av ildsteder (f.eks. kakkelovner og etasjeovner), beregning av virkningsgrad (røykgassanalyse) og fjerning av fuglereder i piper. Tilleggstjenestene kan ytes i tilknytning til et tilsyn, men skjer ikke som ledd i offentlig myndighetsutøvelse. Slike tjenester ytes også av private, og omsetningen er følgelig ikke unntatt fra merverdiavgiftsloven. Det samme gjelder vederlag som brannvesenet mottar for dykkerbistand ved skader på anlegg og i forbindelse med bilberging. Brannvesenet tilbyr enkelte steder også bistand i forbindelse med felling av trær, og vederlag som mottas for dette er avgiftspliktig.

Underleveranser **Brannvesenet** skal som nevnt gjennomføre oppgaver av brannforebyggende og kontrollerende art. Skattedirektoratet uttalte i den forbindelse i brev av 30. april 2002 til Direktoratet for brann- og eksplosjonsvern, at omsetning av brannforebyggende tjenester fra et kommunalt brannvesen eller en privat konsulent, til et annet kommunalt brannvesen, ikke utgjør omsetning av tjenester som ledd i offentlig myndighetsutøvelse. De som rent faktisk gjennomfører oppgavene i et slikt tilfelle, er underleverandører av forebyggende tjenester. Tilsvarende vil en kommune som mot vederlag behandler byggesaker etter plan- og bygningsloven, for en annen kommune, yte avgiftspliktige tjenester til sistnevnte kommune. Sistnevnte kommune kan kreve merverdiavgiften kompensert. Gebyrene som sistnevnte kommune krever fra private rettssubjekter for behandlingen av byggesøknadene, gjelder tjenester som ytes som ledd i offentlig myndighetsutøvelse, og er unntatt fra avgiftsplikt.

De kommunale skatteoppkrevernes samarbeid om **arbeidsgiverkontrollen** har resultert i at enkelte kontorer tilbyr å avholde stedlig kontroll for andre skatteoppkreverkontor mot betaling. Skattedirektoratet antar at den tjenesten skatteoppkreveren i dette tilfellet yter andre kommuner ikke kan betegnes som offentlig myndighetsutøvelse. Det er den enkelte skatteoppkrever i den aktuelle kommunen som er pålagt å kontrollere arbeidsgiverne i kommunen. Det er det sistnevnte skattekontoret som har vedtakskompetanse i egen kommune.

Hvis den faste formann i **overformynderiet** (tidligere benevnelse, fra 1. juli 2013 gjelder vergemålsloven) ikke er ansatt, har Finansdepartementet i brev av 28. mai 2002 til en advokat uttalt at unntaket for tjenester som ledd i offentlig myndighetsutøvelse ikke kommer til anvendelse. Formannens godtgjørelse ble ansett avgiftspliktig.

Skattedirektoratet uttalte i et brev av 11. juli 2002 at vederlag som mottas for utførelsen av **delegert myndighet** fra det organ som har delegert myndigheten ikke kan anses å være omfattet av unntaket for offentlig myndighetsutøvelse. Det er som det framgår ovenfor av omtalen av underleverandørrollen, kun utøvelse av offentlig myndighet i siste ledd som omfattes av unntaket. Driftsstøtte som et miljøsementer mottar fra eierkommunene, måtte derfor i utgangspunktet avgiftsberegnes.

Forskrift om gebyr for tilsyn og feiing av fyringsanlegg, Bodø kommune, Nordland

Dato	FOR-2022-12-07-2093
Ikrafttredelse	01.01.2023
Gjelder for	Bodø kommune, Nordland
Hjemmel	LOV-2002-06-14-20-§28
Kunngjort	07.12.2022 kl. 14.25

Hjemmel: Fastsatt av Bodø bystyre 7. desember 2022 med hjemmel i lov 14. juni 2002 nr. 20 om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven) § 28 annet ledd.

§ 1. Formål

Forskriften skal sikre at kommunens kostnader knyttet til tilsyn og feiing av fyringsanlegg dekkes.

§ 2. Virkeområde

Forskriften gjelder for eier av fyringsanlegg i kommunen.

Forskriften gjelder gebyr for tilsyn og gebyr for feiing som gjennomføres av, eller i regi av, kommunen.

§ 3. Definisjoner

I forskriften skal følgende begreper forstås slik:

- Eier:** Den som har grunnbokshjemmel til et byggverk med fyringsanlegg. Med eier forstås også andelseier og fester av tomt.
- Feiing:** Rengjøring av røykkanal og uttak av sot.
- Fyringsanlegg:** Ildsted, sentralvarmekjele eller varmluftsaggregat der varme produseres ved forbrenning av fast, flytende eller gassformig brensel, inklusive røykkanal, og matesystem for brensel.
- Røykkanal:** Kanal for transport av røykgasser fra fyringsanleggets røykuttak til fri luft, herunder anbringer, røykrør og skorstein.
- Skorstein (pipe):** Loddrett del av røykkanal. En skorstein kan bestå av flere loddrette røykkanaler.
- Tilsyn:** Å kontrollere at plikter gitt i, eller i medhold av brann- og eksplosjonsvernloven overholdes.

§ 4. Hva tilsyns- og feiegebyrene dekker

Gebyrene skal dekke kommunens kostnader knyttet til tilsyn og feiing av fyringsanlegg.

§ 5. Plikt til å betale gebyr

Gebyrene er delt i et tilsynsgebyr og et feiegebyr.

Tilsynsgebyret og feiegebyret faktureres eier som har registrert fyringsanlegg, med mindre annet fremgår av forskriften. Gebyrene innkreves uavhengig av om fyringsanlegget er i regelmessig bruk eller ikke.

Gebyrene innkreves selv om feier, etter varsel og oppmøte, ikke har fått tilfredsstillende atkomst til fyringsanlegget og av den grunn ikke har utført tilsyn og feiing.

Før gassfyrte fyringsanlegg innkreves kun tilsynsgebyr.

§ 6. Tilsynsgebyr

Kommunen vurderer behovet for tilsyn med fyringsanlegg, fastsetter et intervall, og bestemmer når tilsynet skal utføres.

Tilsynsgebyret innkreves årlig. Tilsynsgebyret faktureres terminvis sammen med øvrige kommunale avgifter og gebyrer, og skjer uavhengig av når tilsynet finner sted.

§ 7. Feiegebyr

Kommunen vurderer behovet for feiing av røykkanaler i fyringsanlegg, og bestemmer når feiing skal utføres.

Feiegebyret avhenger av antall røykkanaler i skorsteinen.

Feiegebyret innkreves årlig. Feiegebyret faktureres terminvis sammen med øvrige kommunale avgifter, og skjer uavhengig av når feiing finner sted.

§ 8. Fastsettelse av gebyr

Størrelsen på gebyrene fastsettes årlig av bystyret, og kunngjøres på kommunens nettsider.

§ 9. Unntak fra gebyrplikt

Kommunen gir etter søknad fritak fra å betale gebyrer etter denne forskriften i følgende tilfeller:

1. Eier bekrefter skriftlig at ildstedet er koblet fra røykkanalen,
2. Eier bekrefter skriftlig at røykkanalen i skorsteinen er lukket ved blending, eller
3. Eier bekrefter skriftlig at fyringsanlegget er tilsvarende sikret mot bruk.

Gebyrplikten opphører ikke før vedtak om gebyrfritak er fattet. Når gebyrfritaket er innvilget, justeres beløpet på neste terminfakturering.

§ 10. Myndighet

Myndighet etter denne forskrift utøves av Bodø kommune.

Bodø kommune kan delegere myndighet etter denne forskrift til Salten Brann IKS.

§ 11. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 1. januar 2023.

Tidligere gitte forskrifter om gebyr for tilsyn og feiing av fyringsopplegg oppheves med virkning fra ikrafttredelse av denne forskrift.

SAK 31/23**Oppfølging av bystyrets vedtak - Forvaltningsrevisjon barnevern (2. gangs behandling)****Saksgang:**
Kontrollutvalget**Møtedato:**
01.06.2023**Vedlegg:**

- a) Salten kommunerevisjon IKS, februar 2022: Rapport forvaltningsrevisjon Økonomisk styring og internkontroll barnevern (utdrag: sammendrag, konklusjon og anbefalinger)
- b) Saksfremlegg 11/22 Rapport forvaltningsrevisjon Økonomisk styring og internkontroll barnevern
- c) Bodø kommune v/ avdelingsdirektør, 19.01.2023. Oppfølging bystyrets vedtak forvaltningsrevisjon barnevern

Bakgrunn for saken:

I henhold til forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 5 skal kontrollutvalget påse at bystyrets vedtak i tilknytning til behandlingen av rapporter om forvaltningsrevisjon følges opp.

Rapporten ble behandlet av bystyret i sak 046/22, med følgende vedtak:

1. *Forvaltningsrevisjonsrapporten Økonomisk styring og internkontroll barnevern er forelagt bystyret i Bodø og tas til etterretning*
2. *Bystyret ber kommunedirektøren merke seg rapportens anbefalinger.*

Vedlagt saken er utdrag fra rapporten, samt saksfremlegget som lå til grunn for kontrollutvalgets og bystyrets behandling. Rapporten ga følgende anbefalinger:

at Bodø kommune:

1. Skal utarbeide realistiske budsjett for Barnevernet i Bodø
2. Bør utarbeide oppdaterte rutinebeskrivelser økonomihåndbok og ta med vertskommunesamarbeid i disse oppdateringene.
3. Bør oppdatere vertskommunesamarbeidsavtalene, det bør også henvises til eksterne avtaler om fordeling av kostnader hvis dette foreligger.
- 4 Bør jobbe videre med å avklare hva som ligger til grunn for KOSTRA rapportering, slik at statistikk kan brukes hensiktsmessig.

Kontrollutvalget gjorde første gangs oppfølging av vedtaket i sitt møte 19.01.2023, der administrasjonen ved kommunedirektør og kommunaldirektør var til stede for å gi utvalget en orientering. Vedlagt er skriftlig redegjørelse som den gang ble gitt med kommentar knyttet til hver av rapportens 4 anbefalinger. Noen av punktene syntes å være under utarbeidelse, men den skriftlige tilbakemeldingen var noe knapp til at kontrollutvalget den gang kunne gi en adekvat vurdering av oppfølgingen. Kontrollutvalget gjorde så følgende vedtak:

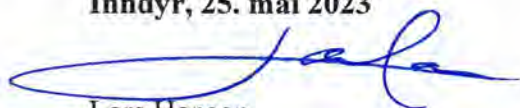
Kontrollutvalget kommer tilbake til saken i junimøtet. Til behandlingen bes det om informasjon om oppdaterte vertskommuneavtaler.

Ut fra at saken er satt på ny dagsorden er kommunedirektøren, eller den kommunedirektøren bemyndiger, bedt om å møte i kontrollutvalget kl 11.00 for å redegjøre om den videre oppfølging bystyrets vedtak har fått fra administrasjonens side, herunder også informasjon om oppdaterte vertskommuneavtaler. Det er i tillegg bedt om at en skriftlig versjon av redegjørelsen, oversendes sekretariatet innen 31.mai, slik at det kan sendes utvalgets medlemmer i forkant av møtet. Denne vil ettersendes så snart den kommer sekretariatet i hende.

Forslag til vedtak:

1. Kontrollutvalget har i samsvar med Forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 5 gjennomført en oppfølging av bystyrets vedtak i sak 046/21 Rapport forvaltningsrevisjon Økonomisk styring og internkontroll barnevern.
2. Administrasjonen har redegjort for på hvilken måte bystyrets vedtak er fulgt opp. Kontrollutvalget registrerer
3. Kontrollutvalgets vedtak oversendes bystyret til orientering, vedlagt notat fra administrasjonen om oppfølging av bystyrets vedtak.

Inndyr, 25. mai 2023

Lars Hansen
Sekretariatsleder

Forvaltningsrevisjon: Bodø kommune

Økonomisk styring og interkontroll i

Barnevern

SAMMENDRAG

Salten kommunerevisjon IKS har gjennomført en forvaltningsrevisjon om økonomistyring i Barnevernet i Bodø og vertskommunesamarbeidsavtalen mellom kommunene. Formålet med prosjektet er å finne ut om økonomistyringen i vertskommunesamarbeidet er tilfredsstillende med henblikk på budsjettering, interkontroll, ansvarsområder, rapportering og oppfølging av avtaler.

Problemstillingen for undersøkelsen har vært:

I hvilken grad ivaretar Bodø kommune økonomisk oppfølging og økonomisk internkontroll av samarbeidsavtalene om salg av virksomhetstjenesten «Barnevern»?

For å besvare problemstillingen har vi utledet revisjonskriterier i 3 forskjellige temaer som vurderes. Disse temaene er:

- Budsjett, økonomiplan og rapportering
- Internkontroll og rutiner
- Oppfølging av samarbeidsavtalene

Vi har i tillegg tatt med litt statistisk tallmateriale for å vise hvordan Bodø kommune gjør det opp imot sammenlignbare kommuner, og hvor det er de største kostnadene påløper. Disse tallene er hentet fra KOSTRA. Revisjonen har fått bemerkninger fra Barnevernet i Bodø om at tallmaterialet i KOSTRA inneholder feil slik at bruttotall vises istedenfor nettotall.

Innsamlingen av data baserer seg på dokumentstudier samt intervju med relevante informanter. Vi har analysert dokumenter og statistikk, gjennomgått rutiner og planer.

Våre funn som er beskrevet nærmere i rapporten er:

Revisors vurdering er at Bodø kommune ikke oppfyller kriteriet om at det årlig skal legges frem for kommunestyret forslag til realistisk årsbudsjett som fastsettes på grunnlag av de inntekter og utgifter som kommunen kan forvente i budsjettåret.

Bodø kommune har oppfylt kriteriet om at det årlig skal legges frem for kommunestyret forslag til realistisk økonomiplan for de neste fire årene.

Gjennom budsjettåret legges det frem rapporter for kommunestyret som viser utviklingen i inntekter og utgifter sammenlignet med vedtatt årsbudsjett. Tertialrapportene skal fremmes for kommunestyret i juni, og i oktober hvert år, men ønsker at det tas med endringer i budsjett og regulert budsjett i tertialrapportene.

Administrasjonen har oppfylt kriteriet om å gi melding til kommunestyret dersom det skjer endringer i løpet av budsjettåret som kan få betydning for årsbudsjettets grunnlag.

Revisor legger til grunn at Bodø kommune har nødvendige rutiner for å ha tilstrekkelig internkontroll i Barnevernstjenesten i Bodø, men rutinene må oppdateres.

Samarbeidsavtalen mellom deltakerne i vertskommunesamarbeidet er etter sitt innhold ikke i henhold til kommuneloven § 20-4.

Som svar på problemstillingen:

Bodø kommune ivaretar i god grad økonomisk oppfølging og økonomisk internkontroll av samarbeidsavtalene om salg av virksomhetstjenesten «Barnevern».

Med bakgrunn i våre funn er revisors anbefalinger at Bodø kommune:

1. Skal utarbeide realistiske budsjett for Barnevernet i Bodø
2. Bør utarbeide oppdaterte rutinebeskrivelser økonomihåndbok og ta med vertskommunesamarbeid i disse oppdateringene.
3. Bør oppdatere vertskommunesamarbeidsavtalene, det bør også henvises til eksterne avtaler om fordeling av kostnader hvis dette foreligger.
4. Bør jobbe videre med å avklare hva som ligger til grunn for KOSTRA rapportering, slik at statistikk kan brukes hensiktsmessig.

3 Konklusjon og anbefaling

3.1. Konklusjon

Salten kommunerevisjon IKS har gjennomført en forvaltningsrevisjon om økonomistyring i Barnevernet i Bodø og om vertskommunesamarbeidsavtalen mellom kommunene. Formålet med prosjektet er å finne ut om økonomistyringen i vertskommunesamarbeidet er tilfredsstillende med henblikk på budsjettering, interkontroll, ansvarsområder, rapportering og oppfølging av avtaler.

Problemstillingen for undersøkelsen har vært:

I hvilken grad ivaretar Bodø kommune økonomisk oppfølging og økonomisk internkontroll av samarbeidsavtalene om salg av virksomhetstjenesten «Barnevern»?

For å besvare problemstillingen har vi utledet revisjonskriterier i 3 forskjellige temaer som vurderes. Disse temaene er:

- Budsjett, økonomiplan og rapportering
- Internkontroll og rutiner
- Oppfølging av samarbeidsavtalene

Vi har i tillegg tatt med litt statistisk tallmateriale for å vise hvordan Bodø kommune ligger an på dette området sammenliknet med andre kommuner, og hvor det er de største kostnadene påløper. Disse tallene er hentet fra KOSTRA. Revisjonen har fått bemerkninger fra Barnevernet i Bodø om at tallmaterialet i KOSTRA inneholder feil slik at bruttotall vises istedenfor nettotall.

Innsamlingen av data baserer seg på dokumentstudier samt intervju med relevante informanter. Vi har analysert dokumenter og statistikk, gjennomgått rutiner og planer.

Våre funn som er beskrevet nærmere i rapporten er:

Revisors vurdering er at Bodø kommune ikke oppfyller kriteriet om at det årlig skal legges frem for kommunestyret forslag til realistisk årsbudsjett som fastsettes på grunnlag av de inntekter og utgifter som kommunen kan forvente i budsjettåret.

Bodø kommune har oppfylt kriteriet om at det årlig skal legges frem for kommunestyret forslag til realistisk økonomiplan for de neste fire årene.

Gjennom budsjettåret legges det frem rapporter for kommunestyret som viser utviklingen i inntekter og utgifter sammenlignet med vedtatt årsbudsjett. Tertialrapportene skal fremmes for kommunestyret i juni, og i oktober hvert år, men ønsker at det tas med endringer i budsjett og regulert budsjett i tertialrapportene.

Administrasjonen har oppfylt kriteriet om å gi melding til kommunestyret dersom det skjer endringer i løpet av budsjettåret som kan få betydning for årsbudsjettets grunnlag.

Revisor legger til grunn at Bodø kommune har nødvendige rutiner for å ha tilstrekkelig internkontroll i Barnevernstjenesten i Bodø, men rutineene må oppdateres.

Samarbeidsavtalen mellom deltakerne i vertskommunesamarbeidet er etter sitt innhold ikke i henhold til kommuneloven § 20-4.

Som svar på problemstillingen:

Bodø kommune ivaretar i god grad økonomisk oppfølging og økonomisk internkontroll av samarbeidsavtalene om salg av virksomhetstjenesten «Barnevern».

3.2 Anbefalinger

Med bakgrunn i våre funn er revisors anbefalinger at Bodø kommune:

1. Skal utarbeide realistiske budsjett for Barnevernet i Bodø
2. Bør utarbeide oppdaterte rutinebeskrivelser økonomihåndbok og ta med vertskommunesamarbeid i disse oppdateringene.

3. Bør oppdatere verskommunesamarbeidsavtalene, det bør også henvises til eksterne avtaler om fordeling av kostnader hvis dette foreligger.
- 4 Bør jobbe videre med å avklare hva som ligger til grunn for KOSTRA rapportering, slik at statistikk kan brukes hensiktsmessig.

SAK 11/22

Rapport forvaltningsrevisjon: Økonomisk styring og internkontroll Barnevern

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
15.03.2022

Vedlegg:

- Salten kommunerevisjon IKS: Rapport forvaltningsrevisjon: Økonomisk styring og internkontroll Barnevern (datert 17.2.2022, mottatt 7.3.2022)

Bakgrunn for saken:

Rapporten er bestilt med bakgrunn i Plan for forvaltningsrevisjon for 2020-2023 som ble vedtatt i bystyrets sak 20/72. Vedtatte prioriterte tema i rekkefølge:

1. Renovasjon (gjennomført)
2. Helse og omsorg – institusjonsdrift (gjennomført)
3. Grunnskole, spesialundervisning (bestilt av kontrollutvalget)
4. Personvern / Informasjonssikkerhet
5. Sykefraværsoppfølging, heltidsprosjektet
6. **Barnevern – vertskommunesamarbeid (til behandling)**
7. Forvaltning av boliger
8. Offentlige anskaffelser

Etter opprinnelig tidsplan skulle rapporten vært ferdig november 2021 og med et timebruk på 250 - 300 timer. Ved overlevering av rapport 7. mars 2022 ble det opplyst at det har gått med

310 timer til denne revisjonen. I utvalgets møte i november 2021 orienterte revisor om at rapporten blir ferdig i januar 2022, mens det i januar ble orientert om ytterligere forsinkelse.

Formålet med forvaltningsrevisjonen har vært å finne ut om økonomistyringen i det interkommunale samarbeidet om Barnevernet er tilfredsstillende med henblikk på budsjettering, internkontroll, ansvarsområder, rapportering, oppfølging av avtaler etc.

Følgende problemstilling har vært undersøkt i denne revisjonen:

I hvilken grad ivaretar Bodø kommune økonomisk oppfølging og økonomisk internkontroll av samarbeidsavtalene om salg av virksomhetstjenesten «Barnevern»?

Bodø er vertskommune, og samarbeidskommunene er Gildeskål, Hamarøy, Steigen, Rødøy, Røst og Værøy.

Revisjonskriterier (krav og forventinger som kan stilles til den funksjon/aktivitet som undersøkes av revisjonen), er utledet fra bl.a:

- Kommunens egne rutiner
- Kommuneloven
- COSO-rapport I: Internkontroll – et integrert rammeverk, 2013-utgaven
- Kommunal- og regionaldepartementet: “85 tilrådingar for styrkt eigenkontroll i kommunane”

Utledning av revisjonskriteriene finnes i vedlegg 2 til rapporten (side 46-54).
Revisjonskriteriene er inndelt i følgende tre tema;

- Budsjett, økonomiplan og rapportering
- Internkontroll og rutiner
- Oppfølging av samarbeidsavtalene

Undersøkelsene er gjennomført ved gjennomgang av dokumenter, samt intervjuer.

Revisors funn og vurderinger: Problemstilling: I hvilken grad ivaretar Bodø kommune økonomisk oppfølging og økonomisk internkontroll av samarbeidsavtalene om salg av virksomhetstjenesten «Barnevern»?

1. Budsjett, økonomiplan og rapportering

Revisjonskriterier:

- Administrasjonen skal årlig legge frem for kommunestyret forslag til realistisk økonomiplan for de neste fire årene.
- Administrasjonen skal årlig legge frem for kommunestyret forslag til realistisk årsbudsjett som fastsettes på grunnlag av de inntekter og utgifter som kommunen kan forvente i budsjettåret.
- Kommunedirektøren skal gjennom budsjettåret legge frem rapporter for kommunestyret som viser utviklingen i inntekter og utgifter sammenlignet med vedtatt årsbudsjett. Tertialrapportene skal fremmes for kommunestyret i juni, og i oktober hvert år.

- Administrasjonen skal gi melding til kommunestyret dersom det skjer endringer i løpet av budsjettåret som kan få betydning for årsbudsjettets grunnlag. Dersom det er rimelig grunn til å anta at det kan oppstå nevneverdige avvik, skal det foreslås nødvendige tiltak.

Vurdering budsjett: Administrasjonen har for hvert år lagt frem forslag til årsbudsjett, og for samtlige undersøkte år har driftsutgiftene vært høyere enn opprinnelig budsjett. For årene 2018 og 2019 er avviket mer enn 10 %. *Når Bodø kommune for de undersøkte årene har fastsatt et driftsbudsjett som er lavere enn faktiske regnskapsførte driftsutgifter det foregående året, så er dette et moment som etter revisors syn kan tale for at årsbudsjettene har vært urealistiske.* Etter revisors vurdering oppfyller Bodø kommune ikke kriteriet om at det årlig skal legges frem realistisk budsjett for kommunestyret.

Vurdering økonomiplan: Det er lagt frem økonomiplan for alle de undersøkte årene, og kommunen har derfor etter revisors vurdering oppfylt kriteriet om at det årlig skal legges frem forslag til realistisk økonomiplan.

Vurdering Økonomiske rapporteringer og budsjettreguleringer: I samsvar med kriteriet legges det frem for kommunestyret rapporter som viser utvikling inntekter og utgifter sammenholdt med vedtatt budsjett. *Når det gjelder tertialrapporteringer så viser ikke disse endringer i budsjettreguleringer eller opprinnelig regulert budsjett. Dette gjør det vanskelig å kontrollere om det har blitt foretatt endringer mellom tertialrapportene.* Administrasjonen har etter revisors vurdering oppfylt kriteriet om å gi melding til kommunestyret dersom det skjer endringer i løpet av budsjettåret som kan få betydning for årsbudsjettets grunnlag.

2. Internkontroll og rutiner.

Revisjonskriterium: Bodø kommune skal ha nødvendige rutiner for å ha tilstrekkelig økonomisk internkontroll for Barneverntjenesten Bodø.

Vurdering Internkontroll og rutiner: Kommunen har gode rutiner og internkontroll, men noen rutiner er klare for oppdateringer. Rutinene viser fordeling av roller og ansvar år det gjelder økonomisk internkontroll i barnevernet, herunder at økonomisystemet hindrer at samme person kan attestere og anvise. Alle direkte kostnader belastes den kommunen som pådrar seg kostnaden. Men det er i tillegg felleskostnader for 3 stillinger (merkantil, juridisk og veiledningsressurs) som deles på kommunene. Sist nevnt fordeling skjer ut fra en brøk, og revisor ser ikke noe problem med en slik fordeling og det virker både hensiktsmessig og fornuftig. Når det gjelder rapportering opplyser revisor at det jobbes godt med dette, men peker på at månedsrapporteringen må arkiveres på en bedre måte enn på en epoststreng.

3. Oppfølging av samarbeidsavtalene.

Revisjonskriterium: Bodø kommune skal ha en god skriftlig samarbeidsavtale mellom deltakerne i vertskommunesamarbeidet i henhold til Kommuneloven § 20-4.

Vurdering Oppfølging av samarbeidsavtalene: Det er vedtatt avtale med alle de samarbeidende kommunene, men med små forskjeller i innholdet. Avtalepunkter er bl.a

Plikter for partene, Kostnader og Søksmål/krav. Revisor opplyser at avtalene er *enkelt satt opp og inneholder i liten grad av spesifikasjoner og hvilke kostnader Bodo kommune skal dekke, utover at Bodo kommune skal ha ansvaret for og oppfølgingen av barneverntjenester i samarbeidskommunen etter lov om barneverntjenester (barnevernloven). Det er heller ikke nevnt i avtalen der de henviser til andre vedtak eller rutiner som kan redegjøre for konkrete kostnadsfordelinger. I avtalene er det dermed stor forskjell på hva som er oppført under kostnader. Det er heller ikke tatt høyde for administrasjonskostnader som leder, merkantil og systemansvarlig.*

Revisors vurderer det slik at avtalene inneholder et minimum av det de skal inneholde: *Når det gjelder krav om oppdatering eller endring av avtalene som bør gjøres, så er ikke dette blitt gjort. Når det gjelder kostnadsfordelingen så mener revisjonen den er mangelfull og gitt liten oppmerksomhet i avtalen. Det står heller ingenting i avtalen om henvisning til rutiner eller andre avtaler som viser en mer konkret kostnadsfordeling mellom kommunene.*

Sett i forhold til revisjonskriteriet mener revisor kommunen ikke har god nok skriftlig samarbeidsavtale med deltakerne i vertskommunesamarbeidet.

Revisors konklusjon og anbefaling:

Revisor konklusjon på problemstillingen er følgende:

Bodo kommune ivaretar i god grad økonomisk oppfølging og økonomisk internkontroll av samarbeidsavtalene om salg av virksomhetstjenesten «Barnevern».

Basert på undersøkelsene, funnene og konklusjonen, gir revisor følgende anbefalinger om at det:

1. Skal utarbeides realistiske budsjett for Barnevernet i Bodø
2. Bør utarbeides oppdaterte rutinebeskrivelser økonomihåndbok og ta med vertskommunesamarbeid i disse oppdateringene.
3. Bør oppdateres verskommunesamarbeidsavtalene, det bør også henvises til eksterne avtaler om fordeling av kostnader hvis dette foreligger.
4. Bør jobbes videre med å avklare hva som ligger til grunn for KOSTRA rapportering, slik at statistikk kan brukes hensiktsmessig.

Kommunedirektørens kommentar:

Kommunedirektørens kommentar er i sin helhet lagt ved rapporten (vedlegg 1)

Vurdering:

Salten kommunerevisjon IKS har gjennomført en undersøkelse og utarbeidet en rapport angående Økonomisk styring og internkontroll Barnevern i samsvar med bestillingens tematiske innhold. Det er imidlertid rapportert et høyere timetall enn forutsatt og leveransen er tre måneder på overtid i forhold til opprinnelig plan.

Rapporten får frem at kommunen har på plass en del elementer når det gjelder økonomistyring og interkontroll. Det er imidlertid forbedringspunkter ved at årsbudsjett innen barnevern ikke har vært realistisk slik kommuneloven krever, og at det er en del rutiner med behov for oppdatering.

Når det gjelder innholdet i samarbeidsavtalene får rapporten frem at oppdatering / endring av avtaler ikke har blitt gjort, og at kostnadsfordelingen er mangelfull. Revisor mener det som kommer frem i avtalene om kostnader ikke er godt nok. I den kommunale verden er det ikke uvanlig at avtaler mellom kommuner kan være vage, lite spesifikke og at de heller ikke inneholder avtalemekanismer for løsning av uenighet. På områder med stor økonomisk eller omdømmemessig betydning kan dette øke risikoen for tvister mellom partene.

Revisor har gitt konkrete anbefalinger til forbedringer.

Forslag til vedtak (innstilling til bystyret):

1. Forvaltningsrevisjonsrapporten Økonomisk styring og internkontroll Barnevern er forelagt bystyret i Bodø og tas til etterretning.
2. Bystyret ber kommunedirektøren merke seg rapportens anbefalinger.

Inndyr, 8. mars 2022

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

Kontrollutvalget
her

Dato
19.01.2023

Oppfølging bystyrets vedtak forvaltningsrevisjon barnevern

Det vises til bystyrets vedtak i sak forvaltningsrevisjon barnevern.

Bystyret gjorde slikt vedtak i sak 46/22 med følgende vedtak:

1. Forvaltningsrevisjonsrapporten Økonomisk styring og internkontroll barnevern er forelagt bystyret i Bodø og tas til etterretning.
2. Bystyret ber kommunedirektøren merke seg rapportens anbefalinger .

Rapporten ga følgende anbefalinger:

At Bodø kommune:

1. Skal utarbeide realistiske budsjett for Barnevernet i Bodø
2. Bør utarbeide oppdaterte rutinebeskrivelser økonomihåndbok og ta med vertskommunesamarbeid i disse oppdateringene.
3. Bør oppdatere vertskommunesamarbeidsavtalene, det bør også henvises til eksterne avtaler om fordeling av kostnader hvis dette foreligger.
4. Bør jobbe videre med å avklare hva som ligger til grunn for KOSTRA rapportering, slik at statistikk kan brukes hensiktsmessig.

Redegjørelse

1. Budsjett

Det vises til egen kostnadsutvikling regnskap i vedlagt tabell. Denne viser historiske tall.

Kommunedirektøren har både i forbindelse med framlegg av budsjettforslag før jul samt i flere møter med BV-ledelsen igangsatt en gjennomgang med sikte på å sikre kvaliteten på barnevernets budsjett.

2. Barnevernets (BV) ledelse viser til rapporten og vil innarbeide rutiner for rapportering til det administrative nivået i vertskommunene. BV ønsker å invitere vertskommunene til gjennomgang av reviderte avtaler og rutinene slik at alle for lik forståelse av disse. Det er også en ambisjon hos BV å ved litt tid få til en felles målsetting for alle barnevernstjenester.

Avdeling

Postadresse: [Postboks]
Besøksadresse: [Adresse]

Tel: [Telefonnummer]
E-post:[E-postadresse]

Orgnr:[Orgnr]

Det anses ikke som nødvendig å ha en egen økonomihåndbok for BV, men at man bruker BKs gjeldende økonomirutiner/ - reglementer.

3. Ekstern advokat (vertskommuner) har utarbeidet utkast til nye avtaler. De nye forslagene er gjennomgått av kommuneadvokaten. Dette vil samordnes med kommunedirektørens intensjon om gjennomgang av alle vertskommuneavtaler hos Bodø kommune.
4. Hvordan det rapporteres på KOSTRA i detalj tilligger tjenesten selv. Kvalitetssikring av rapporteringen følges fortløpende.

Med vennlig hilsen

Elin Eidsvik
Avd. dir. OK

Avdeling

Postadresse: [Postboks]
Besøksadresse: [Adresse]

Tel: [Telefonnummer]
E-post:[E-postadresse]

Orgnr:[Orgnr]

Vedlegg:

Tabell for siste 5 år budsjett & regnskap barnevernet.

Tabellen nedenfor er også vedlagt i excel

Område	2022		2021		2020		2019		2018	
	Budsjett inkl.e	Regnskap	Budsjett inkl.e	Regnskap	Budsjett inkl.e	Regnskap	Budsjett inkl.e	Regnskap	Budsjett inkl.e	Regnskap
26 BARNEVERN	115 586 500		105 216 600	111 360 203	101 213 366	108 681 091	100 629 000	113 476 557	93 305 700	106 796 538

Avdeling

Postadresse: [Postboks]
Besøksadresse: [Adresse]

Tel: [Telefonnummer]
E-post:[E-postadresse]

Orgnr:[Orgnr]

SAK 32/23**Bestilling av forvaltningsrevisjon / undersøkelse
Tvistesaker****Saksgang:**
Kontrollutvalget**Møtedato:**
01.06.2023**Vedlegg:**

- Salten kommunerevisjon IKS, 24. mai 2023: Prosjektplan Tvistesaker

Bakgrunn for saken

Kontrollutvalget hadde i møte 25. april 2023, sak 26/23, satt på dagsorden bestilling av forvaltningsrevisjon innen helse og omsorg. Etter en drøfting i saken kom utvalget frem til følgende vedtak:

Utvalget avventer bestilling av kommende forvaltningsrevisjon, og ber revisor utarbeide til neste møte utarbeide prosjektskisse for prosjekt med arbeidstittel: Saksbehandling og system for håndtering av større rettsvister.

På denne bakgrunn har revisor utarbeidet vedlagte prosjektplan med tittel Tvistesaker. Revisor gjør innledningsvis oppmerksom på at det har vært utfordringer med å finne tilstrekkelige kilder til kriterier, samt kriterier for å gjennomføre prosjektet som en forvaltningsrevisjon. Vedlagte prosjektplan er utarbeidet som grunnlag for at revisor innenfor rammen av 100-150 timer skal utarbeide et notat som besvarer følgende problemstilling:

I hvilken grad følger bodø kommune opp Rettsinstruksen?

Formålet med prosjektet er beskrevet som å finne ut om Bodø kommune har systemer og rutiner som ivaretar saksutredning som kan gi tilstrekkelig beslutningsgrunnlag for avgjørelser om håndtering av tvistesaker.

Tema for undersøkelse av problemstillingen er ifølge prosjektplanen:

- Hvordan tolker kommunen rettsinstruksens bestemmelser
 - Utredningsplikten (tilstrekkelig utredet)
 - Alle vedtak?
 - Plikten til å benytte kommuneadvokaten (beslutningsgrunnlag)
 - Konsultasjon hos kommuneadvokaten
 - Skriftlig, dokumenterbart
 - Samtykke fra kommunedirektøren
 - Skriftlig, dokumenterbart
 - Kommuneadvokatens medvirkning ved anskaffelse av advokat
 - Kommuneadvokatens tillatelse til den enkelte avdeling til å prosedere saken selv
- Saksutredning til formannskapet
 - Ansvar
 - Kvalitetskrav
- Fullmakt til kommuneadvokaten fra formannskapet i hastesaker
 - Skriftlighet, dokumenterbart
- Fullmakt fra ordføreren om å møte som partsrepresentant
 - Skriftlighet

Revisjonskriterier vil utledes fra Forvaltningsloven, Rettsinstruks for Bodø kommune og andre eventuelle kilder.

Prosjektet gjennomføres ved dokumentanalyse og intervjuer. Fra revisors side legges det som nevnt opp til en ressursbruk på 100-150 timer, og at det skal leveres et notat vinter 2023/2024. Ved oversendelsen

Vurderinger:

Prosjektplanen er bygd opp med formål, problemstillinger og revisjonskriterier, tilsvarende hvordan en forvaltningsrevisjon gjennomføres. I tilknytning til saken vil revisor vil gå gjennom bakgrunnen for tilnærmingen til dette oppdraget, og de undersøkelsene som foreslås utført.

Forslag til vedtak:

Saken legges frem for drøfting.

Inndyr, 25. mai 2023

Lars Hansen
Sekretariatsleder

SALTEN KOMMUNEREVISJON	Kommune/Etat/Institusjon: Bodø kommune	År: 2023	Arkiv: 1. Planl. av prosj
Utført dato: 24.05.23 Navn: Bjørn Vegard Gamst	Tvistesaker	Bestilt KU dato:	Side: 1 av 3

Sjekkpunkter

1. Bakgrunn prosjektinformasjon (Hvorfor forvaltningsrevisjon)

Kommentar: På bakgrunn av sak 26/23 i Bodø kontrollutvalg 25.04.23 har revisor gjennomført undersøkelser for å igangsette et prosjekt omhandlende saksbehandling og håndtering av større tvistesaker i Bodø kommune. Prosjektet er ikke fra vedtatt plan for forvaltningsrevisjon.

Revisor har hatt utfordringer med å finne tilstrekkelige kilder til kriterier og kriterier for å gjennomføre prosjektet som en forvaltningsrevisjon.

Etter dette har revisor blitt enig med utvalget om å levere en plan for en undersøkelse som ender ut i et Notat.

2. Formål (Målformulering) (Er revisjonens formål av interesse for kommunen og/eller administrasjonen?)

Kommentar:

Formålet med prosjektet er å finne ut om Bodø kommune har systemer og rutiner som ivaretar saksutredning som kan gi tilstrekkelig beslutningsgrunnlag for avgjørelser om håndtering av tvistesaker.

3. Problemstillinger (En spesifisering/konkretisering av formålet).

3.1. Problemstilling 1?

I hvilken grad følger bodø kommune opp Rettsinstruksen?

Tema for undersøkelsen:

- Hvordan tolker kommunen rettsinstruksens bestemmelser
 - Utredningsplikten (tilstrekkelig utredet)
 - Alle vedtak?
 - Plikten til å benytte kommuneadvokaten (beslutningsgrunnlag)
 - Konsultasjon hos kommuneadvokaten
 - Skriftlig, dokumenterbart
 - Samtykke fra kommunedirektøren
 - Skriftlig, dokumenterbart
 - Kommuneadvokatens medvirkning ved anskaffelse av advokat
 - Kommuneadvokatens tillatelse til den enkelte avdeling til å prosedere saken selv
- Saksutredning til formannskapet
 - Ansvar

SALTEN KOMMUNEREVISJON	Kommune/Etat/Institusjon: Bodø kommune	År: 2023	Arkiv: 1. Planl. av prosj
Utført dato: 24.05.23 Navn: Bjørn Vegard Gamst	Twistesaker	Bestilt KU dato:	Side: 2 av 3

- Kvalitetskrav
- Fullmakt til kommuneadvokaten fra formannskapet i hastesaker
 - Skriftlighet, dokumenterbart
- Fullmakt fra ordføreren om å møte som partsrepresentant
 - Skriftlighet

4. Revisjonskriterier (Grunnlag for vurdering). Relevante revisjonskriterier kan være utledet av vedtak og forutsetninger, lov, forskrift, veiledere, rundskriv, resultatmål, anerkjent praksis, fagteori og kommunale planer mv.

Kommentar:

- Forvaltningsloven
- Rettsinstruks for Bodø kommune
- Andre eventuelle autoritative kilder

5. Metodisk tilnærming og gjennomføring/revisjonshandlinger (Datainnsamling og – analyse) Hvordan? Hensiktsmessig? Gjennomførbart? Tilstrekkelig kompetanse? Relevant?

Kommentar:

Dokumentanalyse: Gjennomgang av kommunale retningslinjer, saker til formannskapet, kommunedirektør, ordfører, kommuneadvokat og andre dokumenter.

Eventuelt intervjuer/samtaler med ansvarlige ledere i kommunen

6. Organisering og ressursbehov (Personell, budsjett, ansvarsfordeling) Har vi nødvendig kompetanse? Ekstra bistand? Kritiske punkter?

Kommentar:

Ansvarlig for prosjektet er: Bjørn Vegard Gamst
Utførende revisor er: Bjørn Vegard Gamst

7. Milepæler (Oversikt over milepæler) Er fremdriftsplanen realistisk?

Kommentar:

- Godkjenning av prosjektplan – juni 2023

SALTEN KOMMUNEREVISJON	Kommune/Etat/Institusjon: Bodø kommune	År: 2023	Arkiv: 1. Planl. av prosj
Utført dato: 24.05.23 Navn: Bjørn Vegard Gamst	Tvistesaker	Bestilt KU dato:	Side: 3 av 3

- Oppstartsbrev – vinter 2023
- Dokumentanalyse– vinter 23/24.
- Endelig utarbeidelse av notat – vinter 23/24.

Kommentar:

Ansvarlig revisor og utførende revisor bekrefter sin uavhengighet i henhold til forskrift om revisjon av kommuner § 15.

Sted/dato: Bodø / 24.05.2023

Utførende revisor: _____

Bjørn Vegard Gamst.

Ansvarlig revisor: _____

Bjørn Vegard Gamst.

8. Ressursbruk

Kommentar:

100- 150 timer

SAK 33/23

Oppstart risiko- og vesentlighetsvurderinger, planarbeid forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
01.06.2023

Vedlegg:

- Ingen

Bakgrunn for saken:

Kontrollutvalgets ansvar og myndighet er nedfelt i kommuneloven §23-2. Kontrollutvalget skal blant annet påse at det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens virksomhet og av selskaper kommunen har eierinteresser i og at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eierinteresser i selskaper mv. (eierskapskontroll).

Nærmere om krav til forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll er beskrevet i §23-3 og §23-4. Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan for hvilke områder det skal utføres forvaltningsrevisjoner og hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres. Planene skal baseres på risiko- og vesentlighetsvurdering (ROV). Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for kontroll.

Planarbeidet er ressurskrevende, og det vil være hensiktsmessig å initiere en oppstart nå for sikre kunnskapsoverføring i overgangen mellom valgperiodene og forankre en prosess for planarbeidet.

Vurderinger:

Inneværende periode ble plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll behandlet separat, henholdsvis i sak 96/2020 og sak 136/2022. Det innledende oppstartsarbeidet ble initiert av nyvalgt kontrollutvalg (sak 47/19). Erfaringer fra inneværende periode og fra andre

kontrollutvalgssekretariater viser at man bør igangsette risiko- og vesentlighetsvurderinger allerede før nyvalg. Dette har to særlige fordeler:

- Avtroppende utvalg og politiske representanter får med sine erfaringer fra inneværende periode mulighet til å gi innspill til ROV og områder det bør foretas revisjon av
- Utvalgets arbeid i valgperioden baseres i stor grad på vedtatt plan for forvaltningsrevisjon/eierskapskontroll. Ved å sette i gang ROV tidligere, kan man også få et tidligere vedtak for planen i kommunestyret og slik aktivere nytt utvalg med oppdatert plan tidlig i perioden.

Plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll bygger begge på en ROV som baseres på mye av samme metodikk og samme datainnhenting. Det er derfor en fordel å samordne disse i samme analysedokument. Norges kommunerevisorforbund har utarbeidet veiledere for ROV og plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll som kan legges til grunn for arbeidet.

ROV må være tilstrekkelig til å identifisere risiko for mangler eller avvik og til å legge grunnlag for beslutningen om, og eventuelt på hvilke områder, det skal iverksettes revisjon. Hvor bredt en skal søke informasjon, bør gjøres på bakgrunn av en avveining mellom tidsbruk, om det er forhold som det er viktig å belyse ekstra grundig, og hvilke ressurser en har tilgjengelig. Kommunens planverk, politiske vedtak, reglementer, retningslinjer og prosedyrer er sentrale dokumenter. Kontakt med administrasjon og politikere vil også kunne gi vesentlig informasjon. Følgende kilder kan inngå i en ROV:

- Informasjon fra kommunen og selskapene selv:
 - o Dokumenter, herunder årsberetning og regnskap
 - o Møter med administrativ ledelse og eventuelt vernetjenesten
 - o Møter med ordfører og representant for opposisjonen
 - o Kommunenes eierrepresentanter
 - o Spørreskjema
 - o Medarbeiderundersøkelser, innbyggerundersøkelser
 - o Hjemmeside
- Informasjon fra eksterne offentlige kilder:
 - o Skriftlige dokumenter fra Statsforvalteren og andre tilsyns- og klageorgan, eks tilsynsrapporter, statistikkhefter eller «kommunebilder»
 - o Informasjon i offentlige tilgjengelige databaser, eks KOSTRA
- Informasjon fra andre:
 - o Informasjon fra revisor og dennes rapporter
 - o Innspill fra avtroppende kontrollutvalg (fremmes som egen sak i et kontrollutvalgsmøte)

Det er ikke satt formelle krav til hvem som kan gjennomføre en overordnet analyse og kontrollutvalget står fritt til å bestemme hvem som skal utføre den. Det er ulik praksis for hvem som gjennomfører arbeidet og hvordan det utføres. I enkelte kommuner er dette en oppgave som er lagt til revisjonen, andre steder utføres oppgaven av kontrollutvalgets sekretariat og enkelte steder er oppgaven satt ut til en annen utfører. I praksis vil kontrollutvalgets handlefrihet være begrenset av tilgjengelige ressurser i form av budsjettmidler. Uansett hvem som gjennomfører analysearbeidet er det avgjørende at vedkommende har tilstrekkelig kompetanse og tilstrekkelig uavhengighet fra de som skal

kontrolleres. Førrige periode har analysearbeidet vært forestått av sekretariatet, og det er gode grunner for å videreføre ordningen med tanke på kapasitet spesielt og tilgjengelig budsjett.

Det foreslås følgende fremdriftsplan:

- Sommer høst 2023:
 - o Kontrollutvalg gir innspill til ny plan.
 - o Intervjuer/spørreundersøkelser. Informasjonsinnhenting og innspill til ny plan
- November/desember 2023:
 - o 2-dagers folkevalgtoppplæring for nye kontrollutvalg
 - o Orientering for nytt kontrollutvalg om saker fra førrige valgperiode. Orientering om utvalgets arbeid i kommende periode.
- Vinter 2024:
 - o Videre intervjuer/spørreundersøkelser og informasjonsinnhenting.
 - o Sekretariatet ferdigstiller overordnet analyse med risiko- og vesentlighetsvurderinger
 - o Kontrollutvalgets behandler overordnet analyse og plan for forvaltningsrevisjon
 - o Kommunestyret vedtar plan

Vedtatt plan er førende for utvalgets arbeid gjennom perioden, men bør evalueres underveis for å holde den mest mulig oppdatert i forhold til inntrådte endringer. Det vil imidlertid legges beslag på store ressurser å gjennomføre slik vurdering årlig. En hensiktsmessig tilnærming kan derfor være å foreta en midtveisevaluering og vurdere behovet for justeringer. For å sikre nødvendig fleksibilitet i forhold til behov som kan dukke opp, er det viktig at kommunestyret delegerer myndighet til kontrollutvalget til å foreta endringer i planen i løpet av planperioden, slik det også har vært gjort tidligere.

Forslag til vedtak:

1. Kontrollutvalget vedtar fremdriftsplan for utarbeidelse av plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroller for perioden 2024-2027. Som grunn for planen skal det utarbeides en felles overordnet analyse av kommunens forvaltning og kommunens eierskap basert på risiko- og vesentlighetsvurderinger. Arbeidet utføres av kontrollutvalgsekretariatet.
2. Sak med plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroller fremmes kontrollutvalget første kvartal 2024.

Røklund, 25. mai 2023

Ronny Seljeseth
Seniorrådgiver

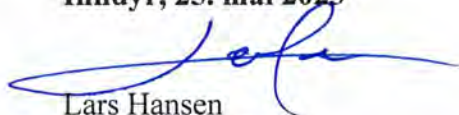
SAK 34/23**Orienteringer fra revisjon og sekretariat****Saksgang:**
Kontrollutvalget**Møtedato:**
01.06.2023**Vedlegg:**

- a) Rett24.no, 19. april 2023: Anskaffelsesdommen mot Bodø kommune blir stående – må ut med 45 millioner

Bakgrunn for saken:

Kontrollutvalget gis orienteringer fra revisjon og sekretariat om status når det gjelder arbeidet med kontroll og tilsyn, herunder fremdrift for bestilt forvaltningsrevisjon.

Vedlagt er en artikkel fra rett24.no med omtale av tvistesak mellom kommunen og Braathegruppen om IKT-anskaffelsen kommunen gjorde i 2015.

Inndyr, 25. mai 2023

Lars Hansen
Sekretariatsleder

Jusstjenesten som gir deg trygghet

Få tilgang til de grundigste lovkommentarene og faglitteraturen.

Prøv oss gratis

Juřidika

en tjeneste fra Universitetsforlaget

(Foto: Kjetil Kolsrud)

Anskaffelsesdommen mot Bodø kommune blir stående – må ut med 45 millioner

Høyesteretts ankeutvalg har besluttet at dommen Hålogaland lagmannsrett avsa i desember skal bli stående.

Kjetil Kolsrud

19. april 2023 kl. 14:00

Twisten Hålogaland lagmannsrett har avgjort er knyttet til en omfattende IKT-anskaffelse Bodø kommune gjorde fra selskapet Atea i 2015.

Les: **Bodø kommune må betale 45 millioner etter ulovlig anskaffelse**

Kjerne er om det i konkurransegrunnlaget forelå et krav om at leverandørene skulle levere nettopprislister på elleve konkrete IT-produkter. Leverandøren som ble valgt, Atea, leverte aldri noen slik liste. I stedet ble avansen muntlig avtalt mellom leverandøren og Bodø kommune.

Den konkurrerende leverandøren, Braathe, mener Atea dermed skaffet seg en urettmessig konkurransefordel på bekostning av de øvrige leverandørene.

Lagmannsretten var enig, og skrev:

«Når Bodø kommune likevel ikke avviste tilbudet fra Atea, foreligger det derfor etter lagmannsrettens oppfatning brudd på både likebehandlings- og konkurranseprinsippet».

Alt i alt mener retten feilen er så vesentlig, at Braathe har krav på erstatning for positiv kontraktsinteresse – altså den avansen firmaet ville ha fått om det fikk kontrakten.

Annonse

Millionerstatning

Tingretten, som kom til samme konklusjon, beregnet denne summen til 90 millioner kroner. Lagmannsretten landet derimot på halvparten, slik at erstatningsbeløpet ble 45 millioner. Dette var et resultatet både kommunen og Braathe var misfornøyd med, og begge parter anket.

Kommunens advokat, Robert Myhre, omtalte i desember halveringen av erstatningsbeløpet som en halv seier, men sa samtidig at det var flere sider ved dommen som kommunen ikke var enig i.

Nå har **ankeutvalget besluttet** at ingen av ankene fremmes til behandling.

«Ankeutvalget finner enstemmig at det ikke er grunn til å oppheve lagmannsrettens dom i utvalget etter tvisteloven § 30-3 andre ledd, og at verken avgjørelsens betydning utenfor den foreliggende sak eller andre forhold tilsier at saken blir fremmet for Høyesterett, jf. tvisteloven § 30-4», heter det i kjennelsen.

Braathe har i saken vært representert av Thomas Angell og Børge Helstrøm fra Angell Advokatfirma.

Dommen fra Hålogaland **finner du her**.

SAK 36/23

Eventuelt

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
01.06.2023

Vedlegg:

Forslag til vedtak:

Inndyr, 25. mai 2023

Lars Hansen
Sekretariatsleder